

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՀԻՒԹԵԱՅԵՒ
ՖԱՐԻՍ Կ. ՎԵՆԱ

ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ ՅԱՊՐԻԴԱՄԸ
Ա.ՍԻԹԱՆԵ ՍԼԻԼԹԱՆ Հ.Ա.ՄՈ.Մ 12-14

— 1871 —

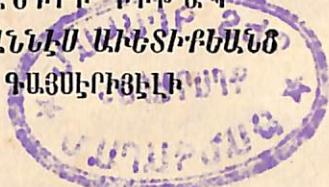

Հ Ի Գ Ե Ա Յ Է Ւ
ՅԱՐԻՍ ՎԵ ՎԵՆԱ

Թ Ե Ր Ճ Ե Մ Ե Ւ
ԵՐԵՄԻԱ Զ Ե Լ Ե Պ Ի Ք Ե Օ Մ Ի Ւ Ճ Ե Ս Ն Ց
Պ Ի Ր Ա Տ Ե Ր Ը
Մ Ե Շ Հ Ո Ւ Ր Տ Ե Ր Կ Ո Մ Ի Տ Ո Ս Ս

8644

Ն Ա Շ Ի Ր Ի Ք Ի Թ Ա Պ
ՅՈՎ Վ Հ Ա Ն Ն Ե Մ Ա Լ Ե Տ Ի Ր Ե Ս Ն Ց
Գ Ա Յ Ս Ե Ր Ե Յ Ի Ւ

1871

ՀԱՅԱՍՏԱՆ Թ. Ա Զ Ա Տ Ա Խ Ն Ի Բ Ի Ւ

Ա Ս Ի Թ Ա Ն Ե
Զ Ա Ր Դ Ա Ր Ե Ս Ն Պ Ի Ր Ա Տ Ե Ր Լ Ե Ր Ֆ Ո Պ Ր Ի Գ Ո Ս Ը
Ս Ո Ւ Լ Թ Ա Ն Հ Ա Մ Ա Մ Ն : 12-14

ՄՈՒԳԱՏՏԵՄԵ

Խ պու քիթապըն եէտիմիզոէ պուլունան սու-
քէթի եազըշը թարիխի նամակիւմ պիր էլ եազըշը
օլուպ սէրնամէսինտէ շու վէջն իլէ եազըշը տըր:

«Պատմութիւն ֆարիզու և վէնայի, շարադրե-
ցեալ 'ի լատին լեզու, և թարգմանեցեալ 'ի Հայ
կական բարբառ, յումբնէ, Հոմերական ոճիւ, և
«վերսովն թարգմանեցեալ 'ի Տաճկական բարբառ
«ոտաւոր ոճիւ, 'ի յերեմիա Զէլքպոյ 'ի Քէօմիւր-
մեանց զարմէ, որ և բանասէր խակ յորջորջի, առ
'ի զուարձութիւն ընթերցողաց:

Եանի.

«Հիեքայէի ֆարիա վէ վէնա, թէլքփ օլուն-
ումուշ Լաթին լիանընտա, վէ թէրմէմէ օլունմուշ
«Հայ լիանընտա, պիր էնի մէարիփ զաթ մարիփէ-
թիլէ, Հոմերոս խթիլլահի իլէ, վէ թէզըրար թէրմէ-
մէ օլունմուշ լիանի թիւքլյէ, մէզզուն վէ մուգափ-
փա (ոտաւոր ոճիւ) օլարագ, Երեմիա Զէլքպի Քէօ-
միւրձեանց մարիփէթիլէ, օլքի միւէլփփ տալսի
«թէսմիյէ օլունմուշ տուր, օգույան իխվանէ սէֆա-
պակը էյլնմէ օլմագ իշխն։»

Շու սէրնամէի քիթապտէ պէյան օլունտու-
զունա նազարէն, իչ պու ըիվայէթ, զէվաթի տանիշ-
փըրան մարիփէթիլէ, սարփի էվգաթ: ու էզնան

իէ, միւթէրէրէն թէրձէմէսինէ ըաղպէթ պույրուլ տուղի հասկալիցէ, շաեանի միւթալէա օլուուղինէ տէմիլ քեափի աստ օլունարագ, միւթէրձիմինին տախի, պիր զաթի միւհէրէմ օլուուղի թարիխացնա օլանլարա բանա մալիւմիսէ տէ, նլչէլէրէ տախի նամալիւմ օլուալ, միւթթալին օլինուլէ արդութէշան պուլունանաղի իհթիմալինէ մէանի, ճիւղինէ մալիւմաթ վիրմէյի թէնսիալ կէ օրմիւշիւղ տիւրու:

Երեմիա Զէլպի թարիխի միւտիյէնին 1653 սէնէսինտէ Ստամոլուո տօղմուշ վէ սէպալէթինտէ իլմ թահսիլինէ խահիշէր օլարագ, թիւրքիա վէ կվրուա լիսանլըրինտէն խայլումէ լիսանլըրէ այնա օլուալ, միւթթէինտէ շէօհրէթլի, վէ քիարաթըր գարուսունտէ թանըլըր քէպալիք Ռումլար վէ Ֆրէնլէր պէնինտէ միւթէպէր օլինւշ խախ լիսանլըրինէ աշնա օլուուղի իշլւն:

Վաֆիր քիթապէր թէկիփի իթմիշ տիր, րուհանի վէ ճամանալիէ միւթէպէր, կէնսակէօն մատաէլէր իւզէրինէ. համթտէ, օլ էսնատէ միւլէթիմլզուն վէ խալամ իւլէմալէրինտէն վէ էքրէնն թափիշէնտէն պաղի միւթէրիէմ զաթլար թէրլիք վէ խարամէրլիլէ տախի, խայլումէ քիթապէր թէկիլիք իթմիշ տիր էլսինէի միւթէղայէրի իւզրէ, պազիլէրի մէվուն օլարագ: Պու ճիւմիշ իլէ միւթէլիք, վէ միւթէր ճիմ, վէ միւթէրիխ վէ շաիր ու մահիր տինմէկշ շայան օլուուղիլէ պէրապէր հուպաղի միլիլէ իլէ միւթէհարրիգ պիր զաթ: օլմաղէ, գէմանինտէ վագի օլան պաղի միւլէթէն ումուրու մէսալին թէափի-

յէլէրի զըմնընտա սարֆի ղայրէթ վէ պէղի վիճուտէ, նէջէ գէտաքեարլըլար իսպաղինէ միւթէֆագ օլուալ, վէ սիննի տախի քէմալէ իրէրէք վէ ֆաթ իթմիշ տիր 1693տէ, 60 եաշնտա օլարագ:

Իշ պու ըիվայէթ տախի միւթէրձիմի մումախէլչին հէզարան սսարընտան, չօճուգլուդէ չաղարնտա եազիլը օլուուղու պիր ու ֆագ բարչա խէտէ, զէրայիս պիր հիքեայէ վէ մէվզունյէթի ճինէթիլէ րէ վապեալ օլուալ իսթիմախնտէ էղզէթպախչ կիւպէլ էյէննէէ, վէ նէթիձէի մէալինտէ չարխի քէնրէվին (Փէլէք) ճէֆա ու ազարինէ սասպր ու թէհամինիւլիէ վատէ վէֆա, վէ ագտ ու ագվալուէ սապիթգատէմ օլուալ, պիվէֆալըզի իրթիքեապ իթմիմէք տէրաի տինմէիէ սէզա օլուուղի հալտէ, նիսեանին քէօչէյի զուլմաթ ու գէրաղէթտէ գալմագտան խաէ, զակիրէ իսբահիլէ միւթէրձիմի միւթէվէֆանըն զէմիլէրի խայր իլէ եատ օլմաղէ կտնա պիր սէպէալ օլմադ նիյէթիլէ, վէ տէրունի քիթապտէ պուլունան արէպի վէ ֆարիսի լուկէթէրին մանասընը տախի (պիվմէյէնէր իշիւն) Հայճա վէ թիւրքէն իշարէթէր իլէ խիթամընտա ու ֆագ պիր բառարան զամմ օլունարագ, թապինէ միւսսարիսաթ կյէտիք:

Հայ նորէինուն մէտիկիրահ.

« Խակ ինքն Երեմիա չէլպի, լցեալ զաւուրա կինաց իւրոց մեռաւ յամի Տեառն 1693 ՌՃԽԴ ՚ի հասալի վաթսուն ամաց: »

«Սա երեւելի էր 'ի մէջ չայոց, և ծանօթ 'ի գրունս մեծամեծաց, և պատռւեալ առաջի Յունաց և Հատինացւոց, դղով տեղեակ լեզուի նոցա. «և զի էր յոյժ գրասէր և հմուտ իմաստութեան, «'ի մեռանիլ իւրում եթող բաղում գրուածս 'ի վերայ պէսպէս իրաց»:

«Շարագրեաց զՊատմութիւն Օսմանցւոց թագաւորութեան՝ ընդարձակ 'ի հինգ գիրս, և զհամանութիւն նորին 'ի մի գիր, և միւս եւս առանձին ոտանաւոր, 'ի խնդրոյ Յակոբայ կաթու «դիկոսի»:

«Նշյնալս և զՊատմութիւն Ալեքսանդրի ոտանաւոր տաճկերէն»:

«Թարգմանեաց և 'ի խնդրոյ գրագիտացն տաճկաց 'ի լեզու նոցա զպատմութիւն Խորենացւոյն քաղուածով ընդ նմին և զհամառօտ տեղեկու «թիւն ինչ 'ի վերայ Բագրատունեաց և Ուուրին «եաց»:

«Գրեաց և 'ի խնդրոյ գեսպանին Ալամանաց «'ի վերայ աշխարհաց Պարսից, Հնդկաց և Անատոլիոյ, «և ընդարձակ եւս 'ի վերայ Հայաստանու և 'ի վերայ թեմից իւրաքանչիւր կաթուղիկոսարանաց «և ամենայն վանորէից, զորս յանդիման արար 'ի պատկեր աշխարհացուցի»:

«Գրեաց և վիճաբանութիւն ընդդէմ Հրէից»:

«Գրեաց և բաղում քարոզս և ճառս հայերէն տաճկերէն, և ոտանաւորս յոդունս, և զպատ-

«մութիւն տնօրինական տեղեաց Նրուսաղեմի» :

«Թարգմանեաց և զՆոր կտակարանն 'ի չայէ 'ի լեզու Տամկաց. նոյնակս և ինչ ինչ 'ի չին կտակարանէ» :

«Թարգմանեաց և բաղում ինչ 'ի Յունաց և 'ի Հատինացւոց 'ի չայս :

«Գրեաց և թուղթս բաղումն գօրաւոր բանիւք»:

«Գրեաց և զպատմութիւն անցից իւրոյ ժամանակին, ստուգութեամբ և հաւատարմութեամբ, «յորմէ առեալ և մեր աւանդեցաք ինչ ինչ 'ի լ.Բ «գլխոյ մինչեւ ցայսը հայելով և յայլ յիշատակարանս և 'ի հատուկտիր գրութիւնս»:

«Իսկ գրուածք Երեմիայի ըստ մեծի մասին անկան 'ի ձեռս մտերիմ ծանօթի նորա ձէվահիմքի «ափրացու Մաղարիաի, որ և յետ նորա գտաւ նման «նմին հետամուտ գրոց»:

Հայոց Պատմութիւն Զամշեան, Հատոր Գ. Երես 725:

Թէրէնէմսէ.

«Երեմիա Զէլքափ սիննի քէմալէ իրէրէք վէ «Փաթիթափ 1695 տէ, 60 եաշընտա օլարագ»:

«Պու զաթ չէօհրէթիփի տի միլէթիչինտէ, վէ «թանըլըլը քիալարէր գարուէրինտէ, վէ իթիալարը «Ռումիլը վէ լատինէր հուզուրինտէ, լիանէլըինէ «աշնա օլսուղի իջն»:

«Հայլը քիթմապէր թէրք իթափ եազըլըլը կէօ «նակէօն մատիէլէր իւղէրինէ»:

«Թէ՛կլիք իթմիջ տիր Թարիխի Տէվլէթի Օսման
«նլիյէի, մուժասասալ պէշ ճիլտ, վէ մուժասար պիր
«ճիլտ, տալսի պաշկա անըն մէլզունու Յակոբ Կա-
«թողիկոսուն մաթլուսու խզրէ»:

«Քէղալիք Խակէնտէր Թարիխինի թիւքմէ թէ-
«էլփի էթմիջ տիր մուգաֆֆա օլարագ»:

«Քէղալիք Խալամ Խւլսմէլքրի թէքիլիքրի խզրէ
«թէրմէ իթտի թիւրքմէյէ Խորենացինին Թարի-
«խինի, վէ անընլէ մաէն մուխթասար մալիւմաթ-
«Բաղրատունեաց վէ Ռուբինեաց հագկընտա»:

«Քէղալիք Ալաման էլխսի Խալրամլյլէ թէէլփի
«իթտի իրան վէ Հինոտ վէ Անատոլ վէ Հայաստան
«Էօլքէլքրի Խւզքրինէ քիթասլէր»:

«Եազտը միւճատէլէ Եահուտիլէրէ դարշ,
«այսինքն վիճարանութիւն»:

«Վէ Եազտը չոգ քարոզլար, ճառլար, վէ ոտա-
«նաւորլար, Հայճա վէ Թիւրքմէ, վէ Երուսաղէմուէ
«ազիզ մահէլքրին նաղլինէ տայիր»:

«Թէրմէ իթտի Ահարի Ճէտիսի (Նոր Կտակա-
«րան) Հայճատան լիսանի Թիւրքմէյէ, քիթալիք Ահ-
«տի Աթիդտէն պազր բարչալար»:

«Թէրմէ իթտի չոգ չէլքր, Ռուման վէ Լա-
«տինմէտէն Հայ լիսանընա, վէ սահր չոգ մէքիւուպ-
«լր միւթէէսիր քէլսմէր իլէ»:

«Վէ տալսի քէնտոի զէմանինին վուգուաթլէրի
«Թարիխին թաշրիր իթմիջ տիր»:

Հայ Թարիխի ճիլտ Զ սահիքէ 725:

Կիւլշրէտէն մւանիւրաճ».

«Երեմիա Զէլքափի աէջ էօլալիւ ալմալը եաշընտա:
«Չօդ եազըլը չէլքր պլրագտը: Պունուն քիւչիւք
«գարտաշը խտի երանելի Տէր Կոմիտաս, քի սօնկրա
«նահատակ օլուու»:

Կիւլզարի, սահիքէ 674:

Շու պէյանաթլարտէն անլաշըլտըլընա կէօրէ,
Երեմիա Զէլքափի, պունտան իքի եիւզ սէնէ մըգտարը
մուգատտէմ եաշաեան, միլէլթին էն մէշնուր դա-
լէմ սահիւլէրինտէն պիրի օլուպ, շու հեքեայէյի քի
Հայճա թէրմէմէսինտէն Թիւրքմէնէ թէրմէմէ իթ-
մէյէ շայէսմէ կէօրիւպ, շունձա զահմէթլէ մուգափ-
ֆա (տանաւոր) տալսի օլարագ դալէմէ ալըրչ իսէ,
շիւրհէսիզ օգուննաեա շայէսմէ պիր հիքեայէ օլուպ,
պիր քէնտի թարաՓլսլզտան թապ ու նէշրինէ ար-
դու իտիպ, իճրասընա միւլպաշչըէթ իթտիկիմիզ մի-
սիմիզ, լիսանը լէթափէթ բէսանը Թիւրքիտէ թէէ-
լիք օլուննուշ պու եօլուա գիթալպարտան թէլզ-
զիւզ իթմէքտէ պուլունան պիլճիւմէ հէմէհրիլէ-
րիմիզ և սայըր քիթապէթբէրլէրանըն տախի, անըն
պիրէր նիւսիսինի ալսդ իւէ, պիզլէրի շու թէշէպ-
պիւսաթլմըզ հագգընտա թաստիգ վէ թէսէլլի պու-
յուրաճագլարը մէէմուլի էղլէպիմիզ տիր:

Ա Ցունուար 1871 Ասիթանէ:

Նազիրի քիթապ
Յ. Հաննէս Ա. Ե. Ի. Ե. Ա.
Գ. Ա. Ե. Ե. Ե. Ե. Ե.

178
179

179
180

180
181

179
180

180
181

180
181

Վենա Ֆարիս.

Հ Ի Ք Ե Ա Յ Է Ւ ՖԱՐԻՍ ՎԵ ՎԵՆԱ

Ա.

Թուրէին վագաս : — Վենանը նէսլէ , վանանը ,
վէ շէօհէին ու շանը պէտնընդուռ ուը :

ՖՐԱՆՍԸ փատիշահըն մէմիքէթինտէ ,
իսմի գարլո գըրալ ճիւլիւս իթտիքտէ ,
կանայի էվլէլի վէ ախըրընտէ ,
իշպու նազլ օլունուր վուգուին իւղրէ :

Հաղրէթի իսանըն պին թարիխնտէ ,
Պին իքի եիւղ թէմամ , տախի եէթմիշտէ ,
Պիր աղիմ շէհրիսթան վար օլ տիյարտէ ,
Փիւր մահսուլաթ իլէ վէնա իսմինտէ :

Եագըն օն միլ իլէ լէօն շէհրինէ ,
Օլ քի էպնայի տիր թօնա չայ իւղրէ ,
Պիր տուգա վար իտի մէզպուր շէհրտէ ,
Քի աղըրապա իտի օլ փատիշահէ :

Պիր ուլու մէրտ իտի ֆըրէնկ զարիֆի ,
Միրի քէլամ , թէտպիլր՝ թէքպիր սահիպի ,
Ահվալ , ալէմ անլար կէրչէք թարիֆի ,
Վէզիր , օճագ պէկի իսմիլէ Տուլֆի :

Անըն պիր լանազիր գըղի վար իտի ,
Ճէմի թրէնկիսթանտէ մէշհուր օլմուշտի ,
Պիմանէնտ ու իպրէմ պիր կիւզէլ իտի ,
Տուժէր , բըրէնձիրէր աշուգի իտի :

Վայէմէրէր կէօնտէրուպ տիւէրէր իտի ,
Պատասի քիմոէյէ իդրար վիրմէզտի ,
Տախի տէմի տէկիլ , ճէվապ վէրիրտի ,
Կէօզիւնտէն գըսդանուպ միւրմէթլէնիրտի :

Բ.

Ֆարէնն նէսէն , Հանանէ զէ հաւէ շանէ պէտանինուէ աէր :
Մէջքիւր օլ չէ հիրտէ , Եադուպ իսմինտէ ,
Օլ տա զէնկին իտի ագրանլէրինտէ ,
Պիր օղու վար իտի ֆարիս իսմինտէ ,
Շահազազ իկիտ իտի ֆարիս իսմինտէ :

Ալիմ վէ չէլէպի կէօկչէք չէհրէտէ ,
Փէրվէրտէ օլունուպ մէարէսէլէրտէ ,
Ճէմ մահիր օլմուշտի նիչէ իլիմտէ ,
Ճէվէթ իչրէ խալդտէ մէշհուր օլմուշտի :

Գ.

Ֆարէն՝ Օրոսուարէ պուշտապ , ուսենու գառէն իոնինուէն :
Արար իտի լայիգ քէնտի խույտնէ ,
Սըրտաշ վէ ճէմ բէֆիք հէր ումուրինէ ,
Պիր միւվաֆըդ պուլուպ մէշրէպնէ կէօրէ ,
Տի իսմի Օրոսուարտ տէնիլմիշ իտի :

Օլ տախի պիր կէօկչէք եաշրտի հէմտէ ,
Օգույունի իտի , շիրին նէֆէստէ ,
Ճէմ քէմալի իլէ մարուփ սազէնտէ ,
Ֆարիսէ մանէնտ տի ֆարիս , պինիճի :

Պիրիսիրլէրինի ղայէթ սէվէրլէր ,
Էսրարի տիլան էսրար իտէրլէր ,
Շօլ եէմէ իշմէքտէն հիչ այրըլմազէր ,
Սիւրիւսէն զէգդ իլէ տէմ ու տէվլանի :

Դ.

Ֆարէն Օրոսուարտ նէ վէնա բէնւարէնէ գուբունէ
նորէն , օդուարտ եւլունէնէր :

Ֆարիս պիր եէնի էշպալէ տիւշ օլուպ ,
Պիր ազիմ սէվտայէ միւզմէլս օլուպ ,
Օլ Օրոսուարտ իլէ պիլ սափմէթ վարուպ ,
Սարայըն էօնիւնտէ իրլարլար իտի :

Տուլիփի գըղի վէնա օրատէ իտի ,
Փէնչարէսի սօգագ խոմթիւնտէ իտի ,
Անէր օթուրուպ ֆասլ իտէրլէրտի :
Վէնա աշդը իշիւն էօմէրլէր իտի :

Պիր գաչ կիւն պու ճինս օլ վագի հալուէ ,
Օգույուպ իրլայուպ խուապ ղարիսպանէ ,
Թա քի վէնանըն կէօյնիւնիւ ալուրդտէ ,
Զէվիրիսպ օլ աշդա սալուպ սէվտայէ :

Վագթի բէվանտէ վիճարէյէ դօշուպ ,
Սազի տինչէյէք անտէ թութուշուպ ,
Վէ լաքին անլէրի հէրկիղ պիմէյուպ ,
Հէման սաղէրինտէն օլուպ տիվանէ :

Օլ իկիտէր անի միւթատ իտինիւպ ,
Թաքի Տուլփի տուգա ահվալի տույուպ ,
Սօլթատլէր թաշրա մուհասէրէյէ չըդուպ ,
Հէր քիմ իսէ թութուն տէյու էմի իթափ :

Գաբտրղնըզտէ քի տամլի տիլ իլէ ,
Էկէր չապաէնիւպ կէլմէղլէր իսէ ,
Պազլայուպ կէթիրին հէման գարշըմէ ,
Կէօրէք քիմլէր տիր քի խտէրլէր անի :

Իկիտէր սաղէրին պաշլարլար իքէն ,
Սէր աղաղէ լամթիֆ իրլարլար իքէն ,
Սօլթատլէր անլէրի չէվիրիր իքէն ,
Տէրլէր այ պիրատէրլէր քիմսիղ պու վագթտէ ,

Նէ իշինիղ վար տըր պու գարանլըգտէ ,
Կէլին , սիզի իսմէր տուգա եօգարտէ ,
Միւրատընձէ քէնտի սէօյէսին սիզէ ,
Իկիտէր դայէթ կիրտիլէր էլէմէ :

Պագարլար իտի պիրպիրլէրինէ ,
Եանի քի տույուլուու վայ հալիմիղէ ,
Պիթէքրար սօլթատլէր ալրլէր անլէրէ ,
Էկէր կէլմէղէնիղ իրատէթ իլէ ,

Լմիմիղ վար տըր քի թութուպ ձէպր իլէ ,
Սիղին զարարնըր տոդանըր չօղէ ,
Էյլիկ իլէ սիզ կիրին սարայէ ,
Եօգսա գուրթուլմազըր մալիւմ օլունէ :

Թարիս Օրտուվարտէ տէր նէ ճէվապ վիրէք ,
Գապիկ տէկիլ պանա պունլարլէ վարմագ ,
Պէլքի ագլըմ քէսմէզ քի պաշ գուրթարազ ,
Նէյէ պագարաըն պիր շարէն վարիսէ :

Օրտուվարտ թարիստէն իշխտիւպ անի ,
Էյ պիրատէր նէ տիր միւրատըն տէտի ,
Ուղուրինէ պաշըմ փէտա տըր տէտի ,
Տալ գըլըն օլուպէն մէյտտնէ սիւրտիւ :

Իքի իկիտ տախի ճէնկէ կիրտիլէր ,
Սունուպ սօլթատլէրէ քի գաչըրալէր ,
Վայ նէֆէսիմ գօփուպ , հէմ քիւթիւրտիլէր ,
Սարայըն գաբուսի ֆիլհալ աչըտի :

Նէչէ սօլթատլէր թաշրա սէկիրտիւպ ,
Վէ պու իքի իկիտ պիր եանա խուրուպ ,
Իւչ նէֆէր տիւչիւպ , քիմսի վուրուլուպ ,
Վէ պունլէր գաչտըլէր քիմսէ պիլմէտի :

Սապահ օլտուղունտա տուգա քի տույտի ,
Լէլէմ իլէ օլուպ ութանէ դալտի ,
Պիլմէտիկինտէն հէմ օլ ֆիթնէլէրի ,
Զիյատէսի իլէ զէմէ զարդ օլտի :

Լաքին ոլ իկիտէր ֆարիղ օլսուլէր ,
Քէսիլիպ սէպէր ու մուաթթալ սազլէր ,
Ֆէրահ վէնայի ա'հ տիլիլիր իթտիլէր ,
Փէրիշանի հալտէ քէնտիլէր տախի :

Վէնա շիքէսթլէնիպ կիւճինէ կելոի ,
Էօլիւմ աղբըսնտէն պէտթէր կէլիւրաի ,
Էսապէլ թայէսին պէճիտ չաղըրտի ,
Տէրտի էսրարինի անաքի աչտի :

Տէտի նէ տիր պու հալ քի պիզէ օլտի ,
Օլ լաթիփ սէտալէր պիզտէն տէփ օլտի ,
Էօլիւմէ պէրապէր պանա տէլու օլտի ,
Նէ էօկիւտ վէրիրսին սէն պանա շիմտի :

Էսապէլոէ պիր ճինս նասիհաթ վէրիպ ,
Ալիմ խաթունրմ , սէն էլէմ չէքմէյուպ ,
Պիրազ կէօնիւնէ սէն սապըր խտինուպ ,
Պիլ քի օնլար կինէ կէլիրէր տէտի :

Ա'հ , ոլ էսապէլի հէրկիղ տինլէմէդ ,
Օլ շիրին նազմէլէր հաթրընտան չըգմազ ,
Օլ աշդը չէպրուզէ արթար թիւքէնմէդ ,
Օլ էսապէլ պիլէ հէմ տէրտ օլուրտի :

Անասի պապտախ անսա կէլտիքտէ ,
Զէմնադ կէօրիւպ անի թաճիւպ իթտիքտէ ,
Էսապէլէ պէճիտ սիւալ խտէնտէ ,
Օլ տա պիլմէմ տէյու փաք ինքեար իթտի :

b.

Վէնա վէնադ օլուուզէ էտէն , պապտառ չէնէ բէրտան
Էրէր ոէ հըլըն էջոնիւ ելլինէ , վէ ֆուէր աշէ էլէ
օն վորժառ :

Տուլֆի վէնայէ սէօյէտի պիր կիւն ,
Իշթէ սէնին իշիւն իթտիմ պիր օյուն ,
Միւրատըն վար խէ խիլաթ եաբըրըն ,
Վէր զալիպ օլանէ պազիշ վէրէսին :

Ճէմի էօլքէսինէ տտէմ կէօնտէրտի ,
Տուգազատէլէրի հէմ տավէթ իթտի ,
Կէլիւպ օլ տէրնէկէ քի Տուլֆի իթտի ,
Վէ հէմ կէօրմէք իշիւն նազըր վէնայի :

Վէնա պիր լանազիր լէվիէ եաբըրտափ ,
Գէնտի տախի անս էմէք սարփ իթտի ,
Միւտէվիլէր միւճէվիէր չէմնէ պէնդէրտի ,
Պազէրլէր անի օլ սինէպէնտ կիալի :

Ճէմ օլտուլէր նէչէ տուգազատէլէր ,
Ազազատէլէր վէ հէմ պէկզատէլէր ,
Բարկուն էլինտէն հէմ միանտըրատէն ,
Վէնավարիտէն հէմ ֆարիս չէհրինտէն :

Էմմա ֆարիս շիմտի նէ հալտէ գալուպ ,
Զիւնքի իրլամադտէն օլ ֆարիղ օլուպ ,
Սնայի աթայի մալի ունուտուպ ,
Վէ այնընա ճիհան հիչ կէլմէդ իտի :

Մէգքիւր շէհիրտէ քի վիսկոպ օթուրուալ ,
Անըն սարայընէ իհմէլյաճ օլուալ ,
Կվլէնէնէք եէրի անտէ սիւրիւնիւալ ,
Ն'իշէյէնէկինի հիչ պիլմէդ իտի :

Անասը պապասը անա իյթտիքտէ ,
Շալլահ օլ սէվտատէն ֆարիդ օլունէ ,
Սիրահիլէր իլէ բէֆիդ օլունէ ,
Փայէ պէկզատէտէ կէօրէլէր անի :

Օյուն մէյտանընտէ հաղըրլանտըլէր ,
Շէհրին խալդի ճիւմիէ թաշըէ չըդարըէր ,
Փայէլէրիննձէ հէփսի եէրէշտիլէր ,
Մախտուս կէօրմէք իշիւն օլ թամաշայի :

Օրտուվարտ ֆարիսէ տէր , նէ՛ տուրուրտառն ,
Պիզ տէ աթլանալըմ արշա չըդարըմ ,
Ել խիլաթլէնսին , պիզ պօ՞շ մի գալալըմ ,
Նի՞ճէ սապը իտէրին չարէն վար իտէ :

Պիլիրտի ֆարիսի քի ֆարիս իմիշ ,
Ճինտիլիք օյունտէ իշ էրի իմիշ ,
Նէշէ իկիտլէրի աթլէրտէն երդմըշ ,
Հիւնէրլէր կէօռթէրիպ քի աճէպ իտի :

Միւթատէրի իւզրէ օլ վիլայէթլի ,
Փիւր զրըլիէ կիյինիպ իկիտլէր ճէմի ,
Մըրագէրի էլտէ թանըրլէր իտի ,
Գիրպիրլէրի իլէ իտիւալ սակաշի :

Կմմա իկիտլէրին եիւղիւ էօրթիւլիւ ,
Սէրաբա նէվպէնէվ տիպալէր կէյի ,
Ֆագաթ աթլար իլէ պինէնին կէօղիւ ,
Հէման կէօրիւն անտէ մըզրագ սալըշի :

Նէտէմ ճէնիկէ կիրուալ շիտտէթ իրդ իլէ ,
Զօղի վուրուլուալ կէօքիւստէ շիքէմտէ ,
Հէր նէ մըզտար գուվիլէթ հիւնէր մէյտանտէ ,
Պիրիպիրլէրինէ դըյարէր իտի :

Օրտուվարտ ֆարիսի թիզ թահրիդ իտիւտ ,
Կէօյա քի ճէպր իլէն օլ աթլանտըրուալ ,
Քի վէնա աշդընա շօլ ճինա ուրուլուալ ,
Ճիհան ահվալինի ունութմուշ պիլ քի :

Հէլէ պինտիլէր հէմ վէ դէյն օլտուլէր ,
Սէրափա պէմ պէյազ տիպա կիյտիլէր ,
Օլ մէյտանէ վարուալ պունլար տուրտուլէր :
Հէր իկիտլէր իշրէ կէօրիւնտիլէր քի :

Գուրուլուալ օլ ազիմ օյուն ճէնկլէրի ,
Իկիտլէրին չօղուն օլ եէրէ չարտի ,
Վէնա խաթուն տախի օթուրուր իտի ,
Եօգարուտէն պագըպ գարշուակէ դարշի :

Թայէսի խապէլ տիտի վէնայէ ,
Պէյազի իկիտէ բէք նազար էյլէ ,
Պէնտէ օլ խէյալտէ , այ սէն հէմիլիէ ,
Հէպի պիւլպիւլէրիմ տիր դըյասկիմտէ :

Պատ դատընըմ սէնին աշդըն նէ՛ իշլէր ,
Քի օլ իկիտլէրի էօլիւմէ սալէր ,
Եոլ կէօղլէրի աշդդ օլան իկիտլէր ,
Պիլմէյիլ քի՛մէր տիր , քի՛մէրէ պէնդէր :

Նէտէմ թէմամ օլոռու օլ ճէնկ մէյտանտէ ,
Իկիտլէր հէր կէլիւա տուգա էօնիւնէ ,
Անա վէ վէնայէ սէճտէ իթմէկէ ,
Նիճէ նէվալէթ տիւշտիւ պու իքիսինէ :

Տուգա տըր իշարէթ իթմի դըզընէ ,
Քի զահէր խիլաթին անլէրէ վիրէ ,
Օլ ֆարիս մահիրէ վէ օրսու վարտէ ,
Զիրա հիւնէրլէրին կէօրտիւլէր ճիւմբէ :

Օլ ճէնկտէքի օլան զէրայի պալէրի ,
Հէյրան դալտըլէր հէր կէօրէնլէր հէմի ,
Լաքին քի՛մէր տիրլէր , եախուա դա՛նտէնտի ,
Ասլա թանըմայուա քիւմէ անլէրի :

Ճէմի խալդ հէր քէս տեարլէրինէ վարուալ ,
Հէր վէնա հիւնիւնի մէզիտ մէթհ խառապ ,
Նիչէ ճէնկ վէ ճիտալ քի փէյտան օլուալ ,
Թաքի նէշէ իկիտ դանլէրին տէօքտիւ :

Ջիրա խալդըն չօղու վէնայի էօկտիւ ,
Պաղրէր Եորմանթըն տուգա դըզընի ,
Պաղ՝ լնկիլ գըրալըն հէմիրէսինի ,
Պլ մէրտի մուազզէմղատէ պունլարտի :

Օլ զէմանէտէ խալդըն իշնտէ ,
Շէօհրէթի աղիմ ֆըրէնկիսթանտէ ,
Պու սուլթանզատէլէր կիւղէլիք նամոնէ ,
Պու իւչ գըզէր հէման աղըզտէ տիլտէ :

Մէտիհ օլունուրլէր հիքեայէլէրտէ ,
Շիիր ու պէսմէտէ վէ դաղէլէրտէ ,
Տուժէր տուգալէր սարայէրինտէ ,
Զօդ խալդ ահ չէքիւպտի պու հումալէրէ :

Եօլ հալ քի իկիտլէր պիր եէրտէ մալիւմ ,
Քիմի տէր ա՛հ ֆիլուրում օլ սէրվի նազլըմ ,
Քիմի ա՛հ Ստանցըմ օլ հումա գուշում ,
Զօդի տէր ա՛հ վէնամ օլ մահ քէրէմիմ :

Մէօղլէրի պու իտի , պու միւզաքէրէ ,
Մէն օլմազտի ասլա դավկա վէ ֆիթնէ ,
Արթընճա արթար պահս կիւնտէն կիւնէ ,
Գանլէր տէօքիւլիւպ նիշէ նաֆիլէ :

Օլ տէմ ֆարիսէ միւհիմմ տէկիլ տիր ,
Քի վէնա աշդիյէ փիւր տիլիքէսթ տիր ,
Փիսկոպ խանէսինէ վարուա եկլէնիր ,
Կիւնիւնի կէշիրուա տիր անլէր իլէ :

Պիլմէգ քէնտիւնի քի նէ հալտէ տիր ,
Սըրըն կիզէմէք զայէթ ճէհտի տիր ,
Բուհպանլէրէ տայըմ պուլունուր :
Քէննէքի ֆէյլինի քիմնէ տույմայէ :

Անա պասլա պունա էօկիւտ վէրերէր ,
Տիւնեա էվէ անի թէք չէվիրէլէր ,
Օրտուվարտի դաթի էօրաէլէտիլէր ,
Քի օլան ահվալի անտէն տույ օլա :

Ամմա ֆարիս սըրրըն քի.նէ տույմաղտի ,
Հէման պիր Օրտուվարտ քի պիլիր իտի ,
Ամէլինի բաք կէօսթէրիր իտի ,
Իւմիտի տիւրիւսթ տիր միւտամ հագդ իլէ :

Զ .

Ֆրանսա շահը ազէն ինուենու , որու եւն հըւ
լէրն էճլինուն , + է քաջիս մէն օլունս . Վէ պու հըւ-
լէրուն հնույուն իւլունէր հնույուն , օլ ալ մյուսնէ
պոյուն սըրքէր իլէ ունիւնու . Վէ ֆարիս Օրտուվարտ
իլէ անուն ժարըն հնուն ինունու , Վէ օլ շահէր իւլունէրն
ալման :

Ֆրանսա շահը քի տույտու ահվալի ,
Եյի չէյ տէկիլ տիր պու հալուէ տէտի ,
Ֆիքը խախապ մէն իթմէք դավկայի դաթի ,
Քի հիչ օլունմայէ գըղէրին պահսի :

Իւչ ուղուն սըրըդ եաբալ պօյալի ,
Փարիս շէհրի իքրէ անլէրի տիքտի ,
Պայրագլէր պաղլէյոււպ սարդըտէ դօտի ,
Գըղէր ատլէրինի ալթունլէ եազտի :

Պիրի պէյազ տիպա վէնա եազըլտը ,
Պիրի գըրմըզ նորմանդ տուգա գըզընի ,
Իւչիւ եէլիլ ինկիս հէմշիրէսինի ,
Պաշկա պաշկա դօյոււպ ալի մէյտանտէ :

Ատէմ սալտը ուղագ մէմիէքէթլէրէ ,
Խաղանիայէտէք ինկիլթէրայէ ,
Թա Ալամանէ Տուտէշ էօլքէյէ ,
Իթալիայէ հէմ Անաքօկիյէ :

Ճինտի տիլավէրէր դահրամանլէրէ ,
Հէփի կէլէլէր օլ ճէմիյէթէ ,
Հանկը գըզ թարափի եէկին չըդարսէ ,
Օլ պուլունուպ տիլէր պաղչիլի ալէ :

Օլ իւչ կիւդէլ գըզըար դունտուրալէրի ,
Խալդ մապէնինտէ մէյտանէ կէլտի ,
Հէր քէսին խէլաթի անլէրտէ պաղի ,
Վէ կէլէն խիլաթլէր իշպունլէր իտի :

Պիր լանազիր զըրիս վէնատէն կէլտի ,
Սոմ ինձու սէրափա ալթուն եալտըզի ,
Քի սէնաաթքեարլէր եաբուլէր եէնի ,
Լալ վէ եագուտ էլմաս եըլուղլէր կիպի :

Նօրմանթատէն կէօրիւպ քի պիր թաճ կէլմիշ ,
Կէվիչէր ու ճէվիչէրի սափ սափ տիղիմիշ ,
Ուստատի քեամիլլէր ճէտիս նամ վէրմիշ ,
Ճէրլէր կէօրիւնմէմիշ անըն մէնէնտի :

ինկիս վաստիշահըն հէմիրէսինտէն ,
Պիլ քէլլէ սիլահի փէյտու եէնիտէն ,
Կէօրիւլմէմիշ պիր զաթ քի զարայիպտէն ,
Տէրլէր քի կէլէն խալդ թաճիւտ իտէրտի :

Պու իւչ պէօլիւ.քլէր քի կէլիրլէր իտի ,
Մաթլուալլէրին խմին եխ.քսէլթմէ.ք ճէհտի ,
Օլ աղիմ խիլաթլէրի կէօրիւրլէր իտի ,
Ճէնկէ կիրմէկէ թէլլէնիրլէրտի :

Անտէ.քի գանդի գոլ զալիալ օլուրտէ ,
Յագաթ օլ կիւզէլլի.ք նամի եէտինէ ,
Օլովիրլէրին խմին հէր քիմ մնարտէ ,
Գաթլ օլունուալ մալի միրկյէ օլէ :

Ճէմի իկիտլէր քի ուզագտէն կէլիր ,
Գանդի գըզ էշգընէ քի մէսմի տէմ տիր ,
Արմայի պայրազի քի սէշիւալ օգուր ,
Վարուալ գուրպլէրինտէ գ օնարլէր իտի :

Մուազզամ ֆարիս տօլոու խալդ իլէ ,
Քի կէօրիւլմէմիշ տիր էպէտէն շէօյլէ ,
Լվաստ վալասան իլէ պաղի էվլէր իլէ ,
Ճէմ պէկլէր վաշալէր տուգալէր իլէ :

Փատիշահտէն տախի ֆէրման չըգտըդտէ ,
Քի հէրքէս քէնտոյէ էվ գ օնագ եաբէ ,
Աղաճտան թաշտէն շէհրին գուրպինտէ ,
Եխ.քսէ.ք վէ աղիմ գուտրէթէ կէօրէ :

Ճէմ վատիշահ տախի գ օնագլէր եաբտի ,
Մուրատլէրինձէ գ օնարլէր հէփսի ,
Ճիւմէսի կէօրիւալ օլ օյուն ճէնկի ,
Պիր քէս օլ սէյրանսաէն մահրում գալմայէ :

Կէլ.ք ֆարիսէ քի նէ հալտէ տիր ,
Օրտուվարտ գալդ ուալ վէ անա վարը ,
Նէ՞ ագըլտէսին ֆիդրին գանտէ՞ տիր ,
Փարիսէ վարմագ էֆղալ տըր պիղէ :

Կէր վէնա իշխան վարմաղըն ճէնկէ ,
Պիրի զալիալ օլուալ խիլաթ ալըրսէ ,
Վէնա նամի էկէր խօրլանուր խէ ,
Թա էպէտի սէօնմէզ աթէշ տիր պիղէ :

Ֆարիս տէր անսա , այ տօսթը մուազզէմ ,
Մուրատ իտիւալ սէն վար , պէն անտէ վարմաժ ,
Պէնի թանըմագտէն զայէթ գօրգարէմ ,
Քէլլէ վազարընտէ հայաթսրդ գալամ :

Վարմատրըի սէպէտ հէման պու իտի ,
Քի վէնատէն ճիւտա օլմայա իտի ,
Տուլի սարայընէ հէր տէմ վարայտի ,
Փէրվանէ թէ.ք տէօնիւալ վուսլէթ վէնայէ :

Օրտուվարտ տէր , Ֆարիս , իմտի պիլէսին ,
Օրայէ վարուպէն ճէնկէ կիրմէզսին ,
Դայրիաի նամ ալուալ սէն էշխաէսին ,
Վէնա խմինի սէն զայիալ իտէսին :

Մէլիլ օլասըն սէն գայտէ տիւշէսին ,
Վարմատրղն իչին փիշման օլասըն ,
Սօնկրա չօք ճէնկ իտիւպ վէ պուլմայասըն ,
Վէնա նամի տիւշիւպ սանա տէրտ գալա :

Ցարիս քի իշիթտի պունի տօսթունտէն ,
Տէր, սէն վար թավլայէ վէ սէչ աթլարտէն ,
Գէկէնտիղին բախտլէ վէ հազրլա սէն ,
Հէմ եօլ թէտարիքին տախի կէօրէսին :

Պատէ պիր գաչ կիւնտէն հէփի կէլտիլէր ,
Վէ ախիր օլիճէք պօրու չալտրլէր ,
Պայրագէր խկաթլէր քի գալուրուրլէր ,
Միւշէն պադ խիւրրէմէն այանի կիւզէլլէր :

Անտէ իւչ պէօլիւք չիւն սէշիլտիլէր ,
Դահրաման ֆարիսլէր վէ տիլավէրլէր ,
Ազգ սէվտասը իլէ օլ միւպթէլալէր ,
Մէյտանը մուրատտէ շահպազ տիլէրլէր :

Րէֆթար քէօհէյլանլէր հէփ քիշնէմէքտէ ,
Տուրուրլէր արսէտէ խօտ հէրաքէթտէ ,
Զիւմրէ պէ զիւմրէ արմալէր իլէ ,
Փատիշահ կէօրիւպտիւր քի մուհայեատէ :

Ճէնկ պօրուլէրինի չալմագ էմր իտիւպ ,
Հէր պէօլիւք նէվպէթլէ իլէրի սունուպ ,
Մէշիլուպէն սունուպ օրթայէ սալուպ ,
Պիրի պիրի իլէ շիտտէթ սավաշի :

Ալթուն եալտրզլը դունտուրալէր իլէ ,
Սունուպ տէօկիւշէ մէզիտ հարրասլէ ,
Թա էօլիւմէտէք զայրէթլէր իլէ ,
Քի պու ճինս սավաշ հիչ կէօրիւլմէտի :

Պիրիպիլէրինի ուրուպ երգարլէր ,
Զօղու թէքէրլէնիպ եինէ գալգարլէր ,
Պազիլէրտէ կէրի քի չէքիլիրլէր ,
Պու կիւն տիւշէն սապահ եինէ սունարտի :

Պիր զալիալ անտէ զուհուր օլմատի ,
Պու կիւն երգըլան սապահտա կէլտի ,
Պու կիւն քի եէնմէզտի , զափէր իրթէսի ,
Մէյտան իշի զայէթ ուզանուր իտի :

Օլ կիւն թրտուվարտ՝ ֆարիս ըէֆիդի ,
Եէտի նէֆէր իկիտ քի եէրէ չարվտի ,
Հմմա անարզ ուրուպ եէնտիլէր անի ,
Անա կէօրէ պազի հէմիկիտլէրի :

Լմմա գըրալ կէօրտիւ քի իշ աղըրլէնտի ,
Ճէնկ օյունուն ախրի կէօրինմէզ իտի ,
Ղայրի պիր ուսուլ թէֆէքիւր իթտի ,
Քի օյուն պիթսին հէմ դուրթուլա քէնտի :

Տէր , եէտիշէր իկիտ սիզտէն սէշինիզ ,
Նամմար պէկղատէլէր քի սիզ պիլիրսիզ ,
Հէր պէօլիւկտին եէտի նէֆէր տուրունուգ
Սավաշուպէն ճէնկի ախիր իտինիզ :

Աէշիւպ եէտիշէրի սալուպ մէյտանէ ,
Հէմ ֆարիսի սիւրիւպ վէնսա ըէմլյէ ,
Դայրիշէրի տախի օլ թէրթիպ իւզրէ ,
Հէր քիմ քի եէնէրսէ լիլաթի ալէ :

Ֆիւնտրալ ձիվան իլէրու սիւրտիւ ,
Քի հնկիս պէօլիւկիւնէ գաթըշմըշ իտի ,
Վէնսա պէօլիւկիւնտէն ձիվան բրինձիրի ,
Սինէ պէր սինէ նիչէ դըրկըն նի :

Ֆիւնտրալ ձիվան եէրէ քի տիւշտի ,
Գարշու չըդտը անս պիր տիլիր տախի ,
Օրտուվարտ , Փօրդօնօ , Ֆլուրի պէօլիւկի ,
Անի տախի չարփտի հէմիասի կիպի :

Անս գարշու չըդտը նօրմանթըն թուճի ,
Չալու ձիվանի քի պաղուսու տիւշտի ,
Օլ կիւն թամամ օլուպ աղիմ ձէնկլէրի ,
Թա քի էրթէսինտէ կէօրիւպ դալանի :

Անթօն Լիրասին քի Բէրուքսէ դարշի ,
Օլիտի կրուէստին տուգանըն օղլու ,
Փէրուքս տուգա օղլուն հիչ սոլութմատի ,
Հէմ եէտի իկիտլէ օլ եէրէ չալտի :

Անթօնէ գարշը Քէօֆըր Պըրկարտի ,
Քէսկին ասքէր իլէ ղայէթ ճէնկլէշտի ,
Զօդ սավաշտէն սօնրա Անթօն եէնիտի ,
Բէֆիքլէրի իլէ հէֆթ տիլիր տախի :

Խալդտան չօդ զանն օլուու քի Քէօֆըր եէնտի ,
Օլ քի պէօլիւքտէ նազլը գրալ իտի ,
Զօդ զիւմիէտէ պու սեչիլմէմիշտի ,
Բատանցա նամի կիւզէլի իտի :

Յնսա գարշու ֆարիս պահատըր չըդտը ,
Տօդուշուուգլէրի արսանլէր կիպի ,
Քէօֆըր ֆարիսի սալընտըրմատի ,
Թա քի դուվվէթինի սօնունտա կէօրտիւ :

Մըղրագ սալըշտէ վէ սավաշտըդտէ ,
Ֆարիս եէք հըզ իլէ ուրուպ գօլունէ ,
Քէօֆըր աթըր իլէ չալընտը եէրէ ,
Պու օյուն տէկիլ աէյի պիր Փէրեատ գօրտի ,

Թէքրար տուրմաղէ գրալ քի էմի էթտի ,
Ելնէ տայանմայուուպ օլ Քէօֆըր տիւշտի ,
Ելնէ խալդ տէտիլէր աթըր տիւշմէտի ,
Թէքրար իւչ տէֆատէ Քէօֆըրի չարփտի :

Ադշամ օլուուպ հէր քէս գօնադտէ դալան ,
Պագի իկիտլէր պունլար տըր գալան ,
Նօրմանթ պէօլիւկիւնտէն իստօտ Փալագսան ,
Ճիվան , Ալմանըն հէմ կրանտուգա օղլու :

Պիրի տախի Ֆիլիպ օլ Բավարալի ,
Նամիտար գահրաման մէշհուր ամիտի ,
Ինկիլթէրատէն ձիվան Բրաբան տի ,
Լարէր պահատուր տուգա Փօրթունի :

Տախի Սօլօմօ պու այլագունի ,
Իքի պէօլիւկիւնտէն ալթըռը դալտի ,
Վէնա պէօլիւկինտէն ֆագաթ ֆարիստի ,
Ալթը մէրտէ դարշու նի՛շէսին պիրի :

Օլ կիճէտէ ֆարիս հիչ ույումատի ,
Տայիմա աթընէ թիմար իտէրտի ,
Սապահ օիճէկ կիւնէշ քի տողտի ,
Աթլանուալ , եա միւխն թանրը հու , տէտի :

Փատիշահ օթուրտուգտէ , ճէնկտիր դայնաշտի
Ֆարիս վուրուր իտի թէքէրէր իտի ,
Թա իւչ իկիտէրի քի եէրէ չալտի ,
Դրալ ֆարիսեանէ պագուալ սէօյէտի :

Գանտէնսին այ իկիտ , նէրտէն կէլիշին ,
Քի պու մէրթէպէ սէն ամէլ կէօմթէրտին ,
Ֆարիս տէր , հէզարէն տիր դուլլարըն ,
Գապի՞լ մի վէնա իշխն կէօրսէնտի պէնի :

Սօնրա իւչ աիլիրէրէ եէկին տէօյիւշտիւ ,
Թա քի եէնտի անլէրի զայէթ եօրուլտի ,
Օրտովարտ ըէֆիդէրի իլէ սէյիրթտի ,
Գայրագէրին դարբագ վէնանըն դալտի :

Խիլաթէր ֆարիսէ օլտէմ վէրիլտի ,
Իքի գըղէրին տախի քի կէօնտիւրիւլտի ,
Հէման տէօրթ թարագտէն պօրու չալնտի
Վէնանըն իսմի միւհմէշմ օլտի :

Ճէմի վիլայէթտէ տասիթան օլսուն ,
Հէման վէնա իպրէթ կիւղէլ սէօյէնսին ,
Օլեքի գըղէրին նամի սիփնամին ,
Իկիտէր պէյնինտէ հիչ անըլմասըն :

Լաքին ֆարիսի քիմաէ պիլմէտի ,
Զիրա դայէթ իլէ քէնտույի էօրթտի ,
Կմմա եարարլըզը քի պէյան օլտի ,
Չողըն դաստի կէօրմէք ՚մա կէօրիւնմէտի :

Ճէնկ ախսրընտէ իլք կէճէսինտէ ,
Իւչ ասհէթ ույուր ըէֆիդէրի իլէ ,
Շէհիրտէն կիզիւ թիզ աթլանտուգտէ ,
Ալթը կիւնտէ կիրուալ վէնա շէհըինէ :

Օլէյամտէ ծուլֆի էվինէ տէօնտի ,
Սէլամէյուալ գըղըն միւժտէ կիլէտի .
Իտինտին միւզաֆիէր կիւղէլլիք նամի ,
Շազ օլ չիմտէն սօնրա նամ սէնին դալտի :

Վէլաքին օլ եիկիտ քի չօղուն եըգտի ,
Պիլմէտիք քի ախէր եէրտէն կէլմիշտի ,
Էօլքէմիլտէն մի տիր , քիմսէ եէնմէտի ,
Ռէֆիդէրինէ պիլէ կէօրիւնմէտի :

Ֆարիս չիւն շէհիրէ կիզիւ կիրէրէք ,
Փիսկովէ վարուպէն օղուլէնէրէք ,
Սէճտէ իտիւալ անա սէլամէյէրէք ,
Փիսկով սիւալ իտէր քի , նէ՞ իշէնտի :

Փիսկովիէ տէր , պիզուէն պիրի պուլունտի :
Քի օլ մէրթէպէ փէք եէկին կէօրինափի ,
Դուզվէթլէ եէնտի խելաթլէր ալտի ,
Լաքին պիր քիմնէյէ հիշ կեօրինամէտի :

Անասը պապասը մէզքիւր ֆարիսին ,
Օրտուվարտը չաղըրուպ տիրլէր ահ քի սէն ,
Ֆարիս մէրքէշիկին սէպէպի ահ սէն ,
Զէվիր պիզէ եօդսայ սիթէմ չէքէրաէն :

Էկէր էվլատըրլ պիզէ տէօնմէզսէ ,
Կլք բէվիշինէ իւղ չէվիրմէզսէ ,
Պիէսին քի պաշըն օղրար պէլսյէ ,
Պէլքի վիճուտինտէ տիւնեատէն դալդէ :

Օրտուվարտ բէճայէ ֆարիսէ վարուպ ,
Հաստըր իթապ իլէ չօդ թագիր իտիւպ ,
Կէր սէն պու սէվտատէն ֆարիլ օլմայուպ ,
Պէլքի խայըր կէլմէզ պաշընա տէտի :

Պէօյիւք օճագտէն սին , եօդ թագսիրաթլն ,
Տէվլէթլի պէյնինտէ վար նամ վէ շանըն ,
Սիվահիլքրտէ վայէն վար սէնին ,
Ումուրի տէվլէթտէն օլմա սէն կէրի :

Անան պապան հալէ իխթիյար օլուպ ,
Վիր թանըրյէ խիւտատամ վէ սանա պագուպ ,
Մնլէրէ վագաթ վարիս սէն դալրուպ ,
Հէր տէմ սէն էլէմտէ գօրառն անլէրի :

Տէր վէնա աշդընտէ պէնտ օլմուշէմ պէն ,
Ագլըմ թարմար օլուպ նէ եաբայըմ պէն ,
Անամ պապամ խաթրըն բէք պիլիրիմ պէն ,
Մա էշգ վէնա պահրըն իւզէյօրում պէն :

Օրտուվարտ օնա տէր , էյ պրատէր խալիլ ,
Պէնա հիշ պիր չէյէ սայմաղ սէնի պիլ ,
Կէշ , հաթրընտան չըգար , թաշլարա չալ կէլ ,
Անանէ պապանէ միւթի օլ քեամիլ :

Էյ , եա դալդ չէհիրտէն թաշրէ չըգալլմ ,
Պիր ազ եէյուպ իչիւպ ալէմ իտէլիմ ,
Պիր դաչ կիւն էյէնիպ չազըգ իտէլիմ ,
Կէօյնիւն սաքինէնիպ էլլէ տէօնէլիմ :

Ֆարիս տէր մուրատընձէ կյլէ հազըրէմ ,
Տայըմ էօյիւտինի դապուլ իտէրէմ ,
Հէր դանտէ իլէթսէն սանա րաղիէմ ,
Նէ քի թէքլիփ իթսէն պիլ քի միւնիսէմ :

Օրտուվարտ հաթրընի ալմաղ տիլէտի ,
Ջիրա քէնտու անի վէք սէվէր իտի ,
Անըն եխցիւնէ վէնա անմաղ իտի ,
Լմմա եխրէկինտէն նար թութուշուրտի :

Չուզուրլէնիւպ իչիւպ , տէվրան իթտիլէր ,
Տէգի զէմէր իլէ սէյրան իթտիլէր ,
Նէշէ իկիտլէրէ օյուն դուրտուլէր ,
Ֆարիս աշդլէ եէկին կէօրինիւր իտի :

Նեաէմքի հաթրընա վէնա տիւշէրտի ,
Շատլրդ թութուալ զայէթ մէյտան ալըրտի ,
Թէնհասընտէ նէտէմ' անար վէնայի ,
Հատտէն պիրուն զարդար աղբար եաթըրտի =
Պու տէմտէ ֆարիսին պապասը տիւշալու ,
Տէրտ ու տէօշէքէրտէ ինլէր եաթըրտի ,
Օղլունուն տէրտինտէն աղըրլանըրտի ,
Թա քի պապը տէվէթ պու հալը տույտի :

Ե.

Ցարէնին գէրերէ կահուող իսանին օլմոց էլէ , Տուլիտ
առուժու անը կէրմէնէ գինուն պէյտնընու :

Դարդտը Տուլիի տուգա խանումի էլէ ,
Ֆարիսին պապասըն վարուալ կէօրմէկէ :
Օթուրուալ հալըն հաթրըն սօրտուգտէ ,
Տիւասըն ալուալ պիր սաաթ մըդտարի :

Անոէն տէօնիւշինտէ վէնայէ կիրուալ ,
Եադուագի կէօրտիւկիւն անա սէօյէյուալ ,
Խոթէրսէն սէնտէ դարդ անա վար տիյուալ ,
Պիր սալիհ փիր տիր օլ , ալ տիւասընի :

Նէսիլի կիւզիտէ ալի ատէմտիր ,
Նէչէ չօգ եերլէրտէ էյլիք իթմիշ տիր ,
Վէ հէմ գիրասէթիլ էօկիւաի վար տըր ,
Սալիհէթ լողէրէ կէջւաղտիւր էօմիլ :

Բ.

Տուլիտէ էրէւլէ վէնուալ առին կահուողէ էլուալինէ
կինուն պէյտնընու :

Վէնա արը , էվինտիմ էմըին հօշ տէտի ,
Ճարիյէլէրինի պիլէճէ ալտի ,
Եադուագուն էվինէ թազիմէ կիրտի ,
Անի սէլամիէյուալ եագլն օթուրտի :

Խաթրըն սիւալ իտիւալ տիւասըն ալլէր ,
Եագուալ լայրդընէ կէօրէ ալգլալէր ,
Փարիս անասըրտէ պունի աղըրլէր .
Սարայրմղի տէ պույտր կէօր տէտի :

Իլէտիւալ էվլէրնէ անի կէզտիրիր ,
Հէր պիր շէյլէրինի հալըր կէօրթէրիր ,
Տախի օլ օտայէ անի սունտուրուր ,
Քի բուսատ ու բախթլէ զէյն օլմուշ իտի :

Վէնա պիր պէյաղ լիպաս կէօրտիւ քի ,
Քէնտու օյունունտէ ֆարիս կիյմիշտի ,
Փարմաղի իլէ կէօրթէրիւալ անի ,
Սապէլ գուլաղընէ սունուալ վէ տէտի :

Օլ իկիտ պունի կիյմէմիշմիյտի ,
Քի էլինէ վէրտիմ պէն խիլաթիսի ,
Պունուն սօնունտէ վար սէյրան զայրի ,
Հէմշիրէճիկիմ էսապէլ նաղի :

Սիւքիւտ օլ քի կէօրէք տախի էսէրի ,
Պունտէ հէր էհվալտէն տույուպ ասլընի ,
Եանտըլըմըզ պունուն աթէշի իտի ,
Եալլահ Հադգտէն ալագ պիզ արդումիզի :

Գիւլի սարայընի տօլաշուպ կէզէր ,
Հէր շէյին կէօրմէք պէհանէ իտէր ,
Ճապէճա զայրի նիշան կէօրէնլէր ,
Կէօնլիւն պուլանըզն թէսկինին տիլէր :

Եէթիշիւպ օտայէ օլ քի դաբալի ,
Ցարիսին օտասի եաթաղի իտի ,
Վէ անտէ քիմնէ հէրկիզ կիրմէզտի ,
Վէ անախթարըն քէնտու սագլարտի :

Պու եօլ կիտիշտէ զայիպ միֆթահի ,
Անասի պուլուպ սագլամըշ իտի ,
Վէնա իչիւն տախի անի քի աշտի ,
Վէնա Սապէլ իլէ օրայէ կիրտի :

Օտայի կէօրտիւլէր ֆախիր նադըշի ,
Կէօնակէօն շիւքիւֆէ վէ ալմուն հազի ,
Ցարիսին եաթաղի քի ույուր իտի ,
Ֆիւ տիշի տօլըրամա միւզէյեէն իտի :

Խանէյի տէրուն պիր մէրհապ տախի ,
Խպատէթ խանէ խալվէթի իտի ,
Վէնա իշրէ կիրուպ քի կէօրէ անի ,
Հազրէթի Մէրեէմին թասվիր թադրիմի :

Անա եադլաշուպ վէ սէճտէ իթտի ,
Միւրատի իւզրէ տախի շէյ կէօրտիւ ,
Սինէ լէվինի ինժուլի զըրիփի ,
Քի քէնտի էլիյէ իշէմիշ իտի :

Հէմ իքի գըզէրին խիլաթի անտէ ,
Անէրտէն կէլին ֆարիս շէհրինէ ,
Ինկիս հէմշիրէսի Ստանցա նամինէ ,
Նօրմանթա գըզի ֆլուրի իսմինէ :

Տէր կսապէլէ , տօսթում հէմիրէ ,
Պուլուում անի , քի պէն իտիմ թէշնէ ,
Լայրդ արր վէնայէ քի պունտէ էօլէ ,
Պու լաթիփ մէքեանտէն ճիւտա օլմայէ :

Զըդտի եաթաղընէ հէզար ճան իլէ ,
Լէվին լէվին տէօնիւպ եռւվարլէնիրտէ ,
Եիւզ եաստըլըն գուճուպ սիլէր իւզիւնէ ,
Եօրդանլէ սարըշուպ պին արզու իլէ :

Խալաթտի անլէրի կէօզ եաշի իլէ ,
Եաթազ էօրթիւլէրին կէօյա եռւթմադտէ ,
Ֆիրադ ու ֆիզան նարի էշդ իլէ ,
Տէր ա՛հ ֆարիսիմ գանտէսին գանտէ :

Իղին թօղի տիր սիւրմէ կէօղիւմէ ,
Սիւրէվան եաշի կէօղիւմտէն գանտէ ,
Ա՛հ ֆարիսիմ սէնի պուլմագ պու տէմտէ ,
Պէնի պուլուր իտին ճէննէթ ալատէ :

Գաղտըր պունչըրի տէր խսապէլէ ;
Պու տէօրթ խիլաթլէրի քի կէօրափւմ պունտէ ,
Սըրճէ սադլայասըն քիմնէ կէօրմէյէ ,
Պիզտէ գալսըն պունլար թա ծարիս կէլէ :

Խմմա փէք արզու էմ պուրատէ գալմադ ,
Պու տիլտար եէրտէն հիշ այրըմանադ ,
Տաթլիրէքտիր պանա պուրատա էօլմէք ,
Նիթէ քի պիր տախի պէն թաշրէ չբգմադ :

Թաշրէ տուրանլէր դլզ ճարկյէլէր ,
Էյլէնտի տէյու խապէր սօրարլէր ,
Սապէլ իչէրուտէն պէհանէ իտէր ,
Պիր ազ սապը լյէն հանըմ ույդուտէ :

Սապէլ վէնայէ իտիւպ բէք թազիր ,
Տէլէնտինմի , ագլըն պաշընա տէվշիր ,
Կեահ եալվարարադ կեահ եավուզլէնիր ,
Նիշէ ուսուլ իլէ թաշրէ չբգարտի :

Չըդուպ Եագուափի սէլամիէտիլէր ,
Վէ սարայլէրինէ գաշմն վարտիլէր ,
Տէօրթ խիլաթի քի պիլէ ալտըլէր ,
Ճարկյէլէրինէ պիլտիրմէտէր :

Ծարիսէ անասի թիզ մէքթուպ եազոփի ,
Փէտէր խասթէլիկին անա պիլտիրտի ,
Ծարիս Օրտուվարտի թահրիդ լյէտի ,
Պապա նահօշլուզուն պէհանէ թութտի :

Տէօնտիւլէր վէնա շէհիրլէրինէ ,
Ծարիս թաճէլէն վարտի սարայէ ,
Մէլամիէմէք իշիւն կիրտի տուգայէ ,
Վէնայի կէօրմէք մագսուտի տէրտի :

Կիրուպ Տուլֆիյէ վէ սէճտէ իթտի ,
Չըդուպ Ֆէվրի թաշրէ սիւրիւնիւր խի ,
Տէօրթ էթրաֆինէ պագուպ արարտի ,
Քի պիր տէմ կէօրէ կէօվիւնիւն նուրի :

Կէօրտիւ վէնայի զայրի թէպտիլտէ ,
Քի եավուզ նազարլէ պագտը քէնսույէ ,
Փաշըն սալլար եանի պու նէշէ նէշէ ,
Պունի լշէրսին հօշ պէօյլէ օլէ :

Ծարիս անտէն տէօնիւպ զայէթ խէվփիլէ ,
Եիւրէկի ուղունուպ հէզար վէհմիլէ ,
Տիւշմէն մի կէչտի տէր , ածէպ նէ օլէ ,
Քի վէնա օլ ճինս գօրգուլէր վիրտի :

Վարուպ օտապանէ վէսվէսէ իլէ ,
Էշեասի չալընմըշ անսրդ կէօրտիւքտէ ,
Արթտը էլէմի օլ տէմ տէֆաթլէ ,
Դիմնէյէ սըրը աշմազ իլլա Օրտուվարտէ :

Թէնալին իտէր անա , պիր քէս տույմայէ ,
Անասի պապասի պիլէ պիլմէյէ ,
Միւմքին տէկիլ քիմնէ կիրմէք պուրայէ ,
Կէօրէլիմ քի պիզէ հագգ նէ կէօսթէրէ :

Վէնա Յարիալի կեօրմէք ճէհտ իտէր ,
Սօրար է յլէնէճէք եէրի գանտէ՞ տիր ,
Զիրա օրալըդաէ հէր տէմ պուլունուր ,
Տէրլէր վլակոպտէ հէր կեահ էլլէնիր :

Թ.

Վէնա դէուէբէնուէն , բէհա իտիոյ , դէսկոյէ վարժագ վէ
անէ շաղըմագ ինւան , ըն-եսէն նահանէլ էնուիուէ ,
դէսկոյէնանէն ինուի վէ անոն թարիսէ ինօրուէ-էն
ույանընուէ :

Վէնա պապաընէ ըէճա էթտի քի ,
Փիսկոպէ վարա մագսուտի վագթի ,
Վէ նէ տէմ իսթէրաէ կէթիւրէ անի ,
Հասրէթիմ մէօյլէշմէք անընիէ տէտի :

Պիր փաք ատէմ տիր մալիւմ ամմէյէ ,
Էօկիւտիւն տիլէրիմ քի պանա վէրէ ,
Հէր ումուրումուն եօլուն կէօսթէրէ ,
Լտինէմ պանա հէմ անըն ալգըշընի :

Էմի ալշըդտէ վէնա ատէմ կէօնտէրիր ,
Վարուպ տէրլէր , մէնի վէնա չաղըրը ,
Օլ տա սատըդանէ օրայէ վարըր ,
Վէնա թա դաբույէ չըդտը դարշույէ :

Թազիմ իիէ անա թէվազիւ իտիւլ ,
Հէմ թութուպ էլինտէն իչէրի կիրուպ ,
Գէնտի եանընտէ անի օթուրաուլ ,
Պաշար մէօյլէշմէկէ խօշ լաթիֆանէ :

Մէօզէրին պիթիրիւլ միւրատի իւզրէ ,
Վէնա փիսկոպէ թէքըար թէքլիֆտէ ,
Էկլէնմէ եա փէտէր պու պիր գաչ կիւնտէ ,
Քի արզի սըրըմ վար հազրէթէրինէ :

Փիսկոպ սէլամէյուպ թաշրէ շրգտըգտէ ,
Վէնա սապր իտէր թա ըուզի ֆէրտայէ ,
Ատէմ կէօնտէրիպ անի չաղըրէ ,
Փիսկոպտէ ֆիլհալ անա իրիշտի :

Վէնա թաղիմ իիէ քի սէլամէյուպ ,
Թութուպ էլինտէն խալվէթէ կիրուպ ,
Պիր սահէթ մրգտարը էօկիւտ տինէյուպ ,
Թա քի թէքէլիւմ հէփ ախիր օլտի :

Վէնա տէր , րէճամ , էյ փէտէր ազիզ ,
Կիւշ իտիւլ սէօզիւմի եօգ տիմէ հէրկիզ ,
Ֆարիսին էշեասի մէկէր չաղընմըշ ,
Վէն արայուպ պուլում քի գանտէ իմիշ :

Մակիւմ իզզէթ օլա քի սըրըմ պու տուր ,
Նէ տէմ ֆարիս աղա քի սանա կէլիր ,
Վէն պանա սըրճէ պիր ատէմ կէօնտէր ,
Անըն կէլիշինի սէն պանա պիւտիր :

Փիսկոպ տէր այ գըզըմ մաթլուպուն կիպի ,
Մուրատ թահսիլ օլուր , վէ սէլամէտի ,
Վարուպ գօնաղընէ կիրամիկի կիպի ,
Ֆարիս օլ վագթ անտէ իրիշտի :

Ֆարիս կիրտիկինի քի փիսկոպ կէօրիւալ ,
Վէնայէ ֆիլհալ խապէր կէօնտէրիւալ ,
Վէնա Սապէլ իլէ օրայէ վարուալ ,
Փիսկոպ եանընտէ կէօրիւալ ֆարիսի :

Վէնա փիսկոփի քի սէլամիշյուալ ,
Ել սալուալ ֆարիսի իչէրի ալուալ ,
Դայրի իւզտէն քէննէ ալսէր մէրտ սանուալ ,
Դաղէպ իլէ պաշէր , սիւալէ կիրտի :

Թութար էլինտէն քի թաշրէ դաշմայէ ,
Իշթէ սանա տէրիմ պէն եէմին իլէ ,
Ֆարիսէ անկարզ պու հաւ քի օղբատի ,
Աշդ վէ խէվֆինտէն թիթրէյէ դալտի :

Տէր դօրդմա սէն , էլպէթ տէ պանա անի ,
Կէչէր , կէչնլէրտէ քի՞մ իրլար իտի ,
Փէնչարէմէ դարշու սինսինլէնիւրտի ,
Շէրտէն մատէ պէնի պիհուզուր իթտի :

Ֆարիս կէօրտիւ քի էօվքէտէ տիր ,
Օլ , տէր , իշտէն պէնիմ խապէրիմ եօդ տուր
Վէնա կէօրտի անի քի թիթրէյօր ,
Դոլ սալուալ սարըլուալ պուսէյէ կիրտի :

Ֆարիս պայըլուալ եէրէ տիւշէրքէն ,
Վէնա թէննազ պազու իլէ դալտրուր իքէն ,
Վէնայէ պագուալ ուսսի կէլիւր քէն ,
Միւշէրէֆ օլուալ մէճլիս միւլուքի :

Էսրարի տիլան հէմ աչըլիճէք ,
Եյամի էվայիլտէն թա օլ կիւնէտէք ,
Էշեասը չալընմասըն փասլին տիյէրէք ,
Էշդ ճօյի խուրուշ մանէնտի պահրի :

Վէնա տէր ֆարիսէ , էյ հիւրիւ մէլէք ,
Գանմայըզ էկէր պիր եըլ սէօյլէշիր իսէք ,
Ագշամ եագըն տըր գօնաղէ վարագ ,
Իւչ կիւնտէն սօղրա եինէ սէօյլէշէք :

Պուրատէ թէքրար պիր աղ կէօրիւշէք ,
Հասրէթ վուսէթէ պիր տէմ դըլարագ ,
Պատէ մալիւմ տիւր քի դարար եօդ դըլմագ ,
Մէտար Հագդտէն օլա պիր չարէ կէօրմէք :

Փիսկոպի սէլամիշյուալ տէսթուրըն ալուալ ,
Շաղլու վէ եանըլէ էվինէ վարուալ ,
Զօդտանքի հասրէթ իտի չիւնքի դալուշուալ ,
Պիրազ իլած իտի տիլի տէրտինէ :

Իւչ կիւնտէն սօնրա ճայի վատ իլէ ,
Միւշէրէֆ օլուալ թէշրիֆաթ իլէ ,
Միհրի վէֆայի օգուրլէր հօշէ ,
Մէօհպէթ ու մուհապէթ տիր զարիֆանէ :

Զօդ կիւն վարըրլէր օլ ըուշէն պիր եէրտէ ,
Կեահ թալէպի թէնհա կեահ սէրայընտէ ,
Վէնա պէհանէսի խալդ մապէյնինտէ ,
Փիսկոպէ վարմասը պէրայի տէրտի :

Պատէլ էյամտէ եէր փիրլէնտիքտէ ,
Սարայ թաշրէսինտէ թէրքիմ իթտիքտէ ,
Վէնանըն օղուն փէնչարէսինտէ ,
Գարար պուլսուրտուլար վուսուլէթէ :

Պիր գաչ կիւն անտէ տիլրուշէն տէմլէր ,
Զէվդի ալէմտէ պէր թարափ զէմլէր ,
Կիյնիալ թիւրլիւ թիւրլիւ սէրասէր ,
Ցանթիզեա իտիւալ փէնչարէսինտէ :

Խսապէլ թայէ դափրէ դարդ օլտի ,
Վէնա բէվիշի պէմթ կէլիւր իտի ,
Նէչէ կինկրճէ ճէնկէշիւր իտի ,
Կեահ թազիր իլէ կեահ եալվարուր իտի :

Տէր սէն պապանըն նամի զիշ շանտէն ,
Ադրանլէրինտէն հիճաալ իթմէշախին ,
Տուգաղատէլէրէ սագլէր պիշտէն ,
Օլ փայէն տէկիւր տիր , սէն նէ՛ հալտէսին :

Վէնա Սապէլէ տէր , ա՛յ անաճըղմ ,
Հէմշիրէճիկիմ , պու տուր միւրատըմ ,
Ցարիսի սէվէն տօսթում տուր րուհում ,
Անի իսթէմթէյէն , պէն պաշ տիւշմէնի :

Աշիքեարէ անլա սըր փինհանըմի ,
Քի Ցարիս տիր քիւլի էօմիւմիւն վարի ,
Նալսյըդ տըր , տիյէն , պանա Ցարիսի ,
Պիլէմին քի , պէն իմ անըն դաթթալի :

Խսապէլ տիր տէր քի գատըն սալիհէ ,
Պիլտիմ քի ֆէյլինտէն գօրդմաղըն հալէ ,
Անան պապան էկէր պունու տույարսէ ,
Օլ զէման վայ կէլէ Սապէլ պաշմէ :

Վէնա կէօրտիւ քի իշ խարապա վարըր ,
Միւշէվիդին հատտի թահսիւ օլմայօր ,
Խսապէլտէ եանուպ իշտէ թիւթէյօր ,
Եէթիշիր տէյէրէք ֆիզան իտէյօր :

Նաչար ֆարիւ օլուպ օլ գօնուշմադտէն ,
Ֆադաթ սէօյլէշիրէր օլ փէնչարէտէն ,
Խսապէլ պիրազ տուր օլտի խէվինտէն ,
Լաքին անլէր անտէն այրըմաղէրտի :

Սիւքքէրտէն լէվիզտի մուհապէթլէրի ,
Նակեահ ուսուլ պուլմադ տըր թէրքիմլէրի ,
Վէնա տէր , ա՛յ ալիմ Ցարիսիմ պարի ,
Սէն պիր շէյ Փիքիրլէն էնփայի անրի :

Ճէվապ վիրտի Ֆարիս , ա՛յ էօմրիւմ վէնա ,
Նիմէ սէն պիլիւրսէն էօյլէճէ գըլա ,
Սէնին աշդըն ալիրծ աղլըմը վիրա ,
Պէնի պիր քէմթէր գուլ սայ հէման սանա :

Վէնա տէր , ա՛յ Ցարիս ճանըմ ճիսմիմտէ ,
Եարըն պու վագթին կէլ , պու ճարիյէնէ ,
Պիր հօշ Փիքիրլէնէմ պէն պու կէճէտէ ,
Շալլահ պիր խայըր եօլ պուլադ պու իշէ :

Ֆարիս տիր էլ վէտա իտիւպ այրըլտի ,
Վատէի տէմիտէ իրթէսի վարտի ,
Ֆարիս սիւզիւլուկիւն քի վէնա տույտի ,
Գօշուպ փէնչարէյէ պօնճօրնօ տէտի :

Տէտի , այ Ֆարիս պէն պիր Փիքիր իթախմ ,
Պունտան մադուլ օլմաղ , նէ չէնտ ճէհտ իթախմ ,
Հալէ վար պապանա եալվար օլ տէրիմ ,
Քի կէլիւպ պապամտէն իսթէյէ պէնի :

Ֆարիս տէր , այ վէնա պիմանէնտ զուհրէմ ;
Պանա օլ կիւճ կէլիր քի հիշ լնանմամ ,
Լաքին պաշըմ իւզրէ էմրինի իտէմ ,
Շէմա ու մահըմ , չիւնքի գուլունէմ տէտի :

Էմմա պիր սէօզիւ վար տախի պու գուլուն ,
Էկէր ճայիդ կէօղիւպ մուրատ իտէրսէն ,
Վէնա տէտի , էօմրիւմ , հէմման սէօյէ սէն ,
Պիր չարէ պուլուրատն հիւմնիւ հալ իլէ :

Ֆարիս տէր , այ վէնա էօմրիւմ տինլէ սէն ,
Սէն պիր տուգա ալս , քիմի իսթէրաէն ,
Պէնի պիր գուլ կիսի գապուլ կյլէ սէն ,
Փաշմաղըն թաշըյէմ պէն պաշըմ իւզրէ :

Վէնա տէր եօդ եօդ օլ պանա պէթըլըէք ,
Վար տէտիկիմ իլէ , անիտէ կէօրէք ,
Անընլէ օլմաղսէ ղայըը գայըըէք ,
Շալահ ասանլըդէ իշմիդ պիթէ :

Ֆարիս տէօնիւպ չէնտան էնտիչէ իլէ ,
Հուզուրի փէտէրէ տուրուպ հիճապլէ ,
Պապաւաը տէր , օղլում , սէօյէ մագսուտ նէ ,
Նէ քի տիլէրիսէն իտէմ թէզլիէ :

Ֆարիս տէր քի ղայէթէ ութանըրէմ ,
Այըպըլ շէյ սանա սէօյէմէմիչէմ ,
Էմմա չարէսիզէմ րէճա իտէրէմ ,
Վարուպ պէնիմ իչուն վէնայի տիլէ :

Ժ .

Եադուա օլլուննուն շոր ու իւրեանինէ ույանաժայուար ,
Տուլինէ բէճայէ իւնուսէ , վէ Տուլինէ իւնուսէ դուն-
ինէ հայւ վէ եռլ ու լուղադ վէ հագարէնլէ անէ քու-
ռուուս պէյանըուէ :

Եադուպ կէօրտի քի օղան զար զար աղլար ,
Պիլտի սէօզէրինտէն , ուրկուն տուր եանար ,
Գալգուպտէ տուգայէ վարտըղի նաչար ,
Տիզ չէօքիւպ տիւր անա ղայէթ հիճապլէ :

Տուգա արր տէր անա խօշ կէլտին փիրիմ ,
Տիլէ սէն պէնտէն նէ քի տիր միւրատըն ,
Նէ քի մաթլուպըն տըր թահսիլ իտէյիմ ,
Քի սէն սին պէօյիւք տօսթ ֆագաթ էօլքէմտէ :

Եադուպ սէօյէր էմմա ղայէթ խէզփիլէ ,
Տէվէթի էֆինտիմ մազուր օրունա ,
Էմրուլահ իլէ վէնայի օղլումա ,
Քի տիլէմէմ էմմա սէնին լութֆունլա :

Տուդա իշխանէք ադլը սրչրատի ,
Էօլիւմ դաստի իլէ անա պուդարտի ,
Թահգիդ զաղէպ իլէ դաթլին իսթէտի ,
Զօղն բէճասկյլէ պիրազ մայն օլտի :

Էմմա շօլ մէրթէպէ բըսվայ է.յլէտի ,
Գուլէրինէ տէր քի դօվուն շու փիրի ,
Քի սագալընտանտա ութանամատի ,
Փայէսին պիլմէյուտ պու սէօղի տէտի :

Օղու իլէ պիր տէմ պունտէ կիրմէսին ,
Թայինաթլէրինի քէսէսիզ անըն ,
Զայիմ փայէսինտէ վիէս թութուլմասըն ,
Տիվանտէ ատլէրի հիշ անըլմասըն :

Վէնա տըր ուզագտէն օղրուն պագար տի ,
Օլան ահվալէրի հէփ քի ախնլէրտի ,
Տէնիւալ զամի իլէ վէսլէսէլէնտի ,
Եանուալ թիւթէրտի քի նէ՛ չարէ պուլա :

Ֆարիս պապասընը քի դէմնաք կէօրտի ,
Անտէն ար իտիւալ տէ ֆիլհալ դաշարտի ,
Զիրա օլ ահվալի քի իլքտէն տույտի ,
Վարուալ վէնայէ տէ հէփի տէտիքտէ :

Վէնա տըր իշխանէ ֆարիստէն անի ,
Ղայրի վէնչարէյի աչարըմ տէտի ,
Զիրա օլ վէնչարէ սարայտէ իտի ,
Օրայէ վարմագտէն ֆարիս մէն օլտի :

Վէնա տէր , է՛յ ֆարիս , սէն դալ շաղլըդտէ ,
Տօսթում , շիմոի սէն տէօն կէրի էվինէ .
Պաշըմը գօմուշէմ սէնին պաշընէ ,
Հէման էօմիւմ ֆէտա սէնին եօլունա :

Ատէմ կէօնտէրիւպ տէր , պիրնաճար կէլէ ,
Խաթէտիկի եէրտէն վէնչարէ աչա ,
Խրթէսի կիւն ֆարիս վարուալ օրայէ ,
Վէնա գօշուալ անտէ սէօյլէշիր պիլէ :

Տէր , տօսթում է՛յ ֆարիս , պէլքի զամտէսին ,
Լէմի սէնտէն սէն էքսիք իտէսին ,
Ղայրի պիր ֆէնտ իտէմ քի սէն տույասըն ,
Շալլահ անըն ալիրի խայըրա տէօնէ :

Նիճէ պու էհվալտէն պիր դաչ կիւն կէշտի ,
Վէնա սուլթան տախի պիր ֆիգիր իթտի ,
Ֆարիս կէլտիկինտէ անա արզ իթտի ,
Ալրուալ քէնտիւնի դաչմաղա մէյլ իթտի :

Վէնա աէր ֆարիսէ էյ շահպազ տօսթում ,
Սէնի թէճըրիւպէյէ սալմագ միւրատըմ ,
Տիրլէր խօտ ալամազ ազիմ խիլաթըմ ,
Զափէր պուլունմազէ ալի մէյտանտէ :

Վէ հէր քիմ խթէրսէ դուլ տէվիրմէկէ ,
Լաղըմ քի էլլէրի դանա պուլաշէ ,
Պու ալէմէ տիւշէն օյուն սանմայէ ,
Զօդ պաշ կէրէ.ք տիր քի կէօմէ պու եօլա :

Քիմ խմբէր պիդըյմէթ ինծու չըդարէ ,
Պէհէր հալտէ պահըն տիպինէ էնէ ,
Անայը պապայը շէյին թէրք իտէ ,
Սօնրա հասրէթինէ ասանրէք իրէ :

Էկէր թահգիդ վէնա սանա լաղըմնէ ,
Կէօր թէտարիքին ալ պէնի դաչէ ,
Ատրմ պօզուլուրսէ րատէթիմիլէ ,
Սէնտէն զայրը պէնի ալմաղ պիր քիմնէ :

Եէմին կյլէ պէնի սէն գանտըրարէք ,
Խնանսըր հէմ պէնի փադ սագլայարէք ,
Թա քի էմրի Հագդլէ խմթիֆան օլադ ,
Վէ էսատէլի տէ պէնտէն այլըմնա :

Վար ըէֆթար աթլար պադ հազրը էթ պիդէ ,
Պէնտէ հազրըլէնէմ միւրատըն իւզրէ ,
Միւնթազըր օլայրմ հէման օլ վադթէ ,
Գարանլըլըն կէլ սէն , եախուտ սապահտէ :

Ֆարիս ումիտ իլէ հէփ տինլէր իտի ,
Վէնա սէօղէրինտէն զայրէթլէնիւրաի ,
Էօլիւմի հայաթի էպէտ ունութտի ,
Սէլամէլը վէնայի տօղըուլուտ էվէ :

Չաղըրուալ պիր էմին խիւտտամին տէտի ,
Եօպպէ շէհիրէտէք եօգլա եօլարի ,
Քի Ալամ , իտալեա պէյնինտէ իտի ,
Հէր դօնագտէ քէսկին աթլար հազրիէ :

Սու կէջիտէրինի պադ մէրամէթլէ ,
Պանա իրէսին թէկ վարուալ կէլէ ,
Խարճընի վիրտի պինուալ աթընէ ,
Թաճէլէն դօշուալ եօլու եօգլայէ :

Հէր շէյին կէօրիւալ միւրատի իւզրէ ,
Կէրի տէօնիւալ տէր հէփ հազըր տըր իշտէ ,
Նէ քի միւրատըն տըր պաշլա վէ իշլէ ,
Րէպպա ասան իտիւալ ախրի խայր օլէ :

Վէնա տա եօլուն աղղընի կէօրիւալ ,
Նէչէ գըյմէթլի ճէվահիր ալուալ ,
Օլ ֆարիսէ քիմ թէրքիմէշիւալ ,
Թէպտիլի ճամէ տիր պինէն ճէմիան :

ԺԱ.

Վէնա ու Յարէն պէւնինի ֆադ իւնին ֆէրարլէրէ , Տուլ
ֆէ արդանէնապէն պէր պէօլիւ+ անլը իւնառէրէն , Վէ-
նանըն արէնէն վէ Յարէնին ֆէրարէ պէօնանընու ռէր :

Կէճէնին իւչիւնճիւ սապաթտէ գալդուալ ,
Հարպի պինիլ տիր քի եօլա չըդուալ ,
Հիքմէթի խիւտտ եազմուր պօշանուալ ,
Ազիմ գարանլըդ , էօթէսի տիւման :

Կէօկ պուլուտ իլէ պիւթիւն գափլանուալ ,
Եօլ իդ կէօրիւնմէզ քէնտիլէր շաշուալ ,
Մթլար կիսիմէք եէրէ տօղըուլուալ ,
Մա զաղէպուլլահ ալ թուփան դէման :

Սապահատէք եազմուր արամ վիրմէյուալ ,
Միհնէթէ սիւրիւալ շէնլիկէ սալուալ ,
Պիր քէօյ դուրպինտէ պիր քիլաս կէօրիւալ ,
Ռուհպան օտասընտէ տիւշտիլէր միհման :

Ազշամ օլիճէք եինէ քի պինիւալ ,
Եազմուր տինմէյուալ հէմ տախի արթուալ ,
Ռուղուրէրինէ պիր քէօրիւ կէլիւալ ,
Միյլ անի երգուալ խարապ ու վիրան :

Կէշիտ միմքին տէկիլ լահլաճ գալուալ ,
Ֆարիս խիւտտամի քի սույէ վուրուալ ,
Աթի իլէ սիյլ ուրուալ կէօթիւրիւալ ,
Օլ չայ ըէվանէ օլուալ ըէվան ճան :

Վէնա ֆարիսէ տէր կէրի տէօնէլիմ ,
Սապահ փուլի եափուալ անտէն կէչէլիմ ,
Քէօյէ օլքիլսայէ տէօնիւալ կիրէլիմ :
Քէշիշ խանէսինտէ միւքէրէր միհման :

Իպրամ իթտիլէր օլ րուհպանէ ,
Սապահ օլ քէօրիւ դինհար եաբըլէ ,
Պէն վիրէմ տիտի նէ խարճ կիտէրսէ ,
Նօլա տէյու պոյնունա ալտի րուհպան :

Սապահ քէշիշ չրգուալ քէօյիւն հատտընէ ,
Թէտարիք իթմէք քէօյիւլէրէնէ ,
Կէօրտիւ պիր աթլը պէքէր քէօյ իշրէ ,
Քէշիշ կէօրիւալ սիւալ տըր հէման :

Տէր տէօրիթ պէշ աթլը շու պու շէքիլտէ ,
Կէօրտիւկիւն վա՞ր մի տիւնտէ պու կիւնտէ ,
Քէշիշ միւնքիւր օլուալ կիրտի էվինէ ,
Անի վէնայէ իթտիւքտէ կյլամ :

Սիզին իշին տիր թահգիգ օլ կէլէն ,
Նէ հալինիզ վարսէ կէօրիւն թանէլէն ,
Եօդսա պէօլուք կէլիր անըն արտընտէն ,
Պէնտէ պաշըմտան գօրդարըմ հէման :

Վէնա ֆարիսէ տէր, նէ պագարան ,
Պունտա պուլունմա եէկ տիր գաշարն ,
Պանա զէվալ եօդ տուր, շէօյէ պիշէսին ,
Պէնիմ գօրդում սէն սին, տուրմա , օլ ըէվան :

Ֆարիս տէր իշտէ պէն պունտա էօիւրէմ ,
Եախօտ իւղ պին բարչա կէր պէն օլուրսէմ ,
Պու տէմ կէր սէնտէն պէն այրըլուրսէմ ,
Լօնիւնտէ էօլմէք պանա ըէք ասան :

Վէնա տըր զազէպէ կէլիւալ տէր անա ,
Լկէր բէք լազըմնէ սանա պու վէնա ,
Ջիւքի միւրատրմըլ թահսիլի այա ,
Պուրատէն չըգ վար կէզին պիր դէման :

Զիւն իւլինիւն ամսի օլմատի պիլէ ,
Շիմտիկիքտէ աչըլ , իշ էսկիյիննէ ,
Միւհալտըր վէնայէ օլմագ ախէրէ ,
Խլա պիլէսին քի սէնին տիր հէման :

Ֆարիս տէր սէօզիւնի կէթիւր հաթրընէ ,
Տէտին չօդ պաշ կէրէք գօյուպ պու եօլա ,
Իշտէ սէն պաշըմը տէմ տիր տէֆն իյլէ ,
Պէնիմ էօմրիւմ ճանա՛ , էօնիւնտէ գուրպան :

Վենա կէօրտիւ քի ֆարիս մագսուտի ,
Հէրկիդ այրըլմամագ , փէք տիր էօքճէպի ,
Ճան պիր ճիհան իքի տէյու գալմիշտի ,
Քէլլէ փաղարընտէ տէր իշտէ մէյտան :

Ֆարիստէն անսըղ չէքտի գըլլճի ,
Գէնտիւ կէօքսինէ տայայու գօտի ,
Շուրալուդտէն չըդուպ կիտէրսին տէտի ,
Եօգսա լէշիմի կէօրիւրսին պու ան :

Եաղըդ , սէնին հալինի կէօրտիւ.քլէրի ,
Ճահտինէ կէօրէ նէտիր էնֆասի ,
Պաշընը թաշայուպ աղլայի աղլայի ,
Էօմրիւն վայվայ իլէ կէշիւպ չօդ դէման :

Կէր եէմին իսթէրսէն շահիտ տիր թանրըմ ,
Էօմրիւմ իչըէ պէն հիչ էրէ վարմայըմ ,
Ալ եիւզիւկիսի սէն նամզատ իշիւն ,
Զար ու նաշար իտիւպ կէօնիւնի բէվան :

Ալուպ եիւզիւկին ամմա պաշըն գալտըրմազ ,
Էօքիւր էօքիւր աղլար պիր ճէվապ վիրմէզ ,
Վէնա թիր թիր թիթրէր գօրգուսի ֆարիս ,
Տույուրթմազ անա հէմ իրշատ կիւֆթէրան :

Վէնա տէրայ տօսթում պուտուր սապր վագթի ,
Պատէ չօդ դէման օլա վրտէթի ,
Կէր հէմլ իթմէսէք պու հալտէ շիմտի ,
Լումէք կէօրինիւր միւխաննէթ կիպի :

Լութփ իյլէ տէյու ճէհտ իտէր իտի ,
Պէօլիւք պասմատէն եօլլամագ գաստի ,
Ֆարիս աղլամագտէն տութուլուպ նութգի ,
Աղզըն պիր աշմաղէ գատիր օլմատի :

Վէնա գալգըպ ֆարիս էլինէ եափըլըր ,
Գարդ իքի կէօզիւմ վէնա միւլքին տիւր ,
Գավուտէն թաշըէ կիւծիլէն չըդարըր ,
Աթընէ պինտիրիպ ախվանէ թէք էշդ :

Իքիսի սարմաշուպ հէման պուսի էշդ ,
Բատէթսիլ ճիւտա օլ վագթ նագսի էշդ ,
Վէնա լէֆն լէֆն տէօնէր հիճըանի տէմ էշդ ,
Ա՛ն պու այրըլըր միւշքիւ հալի էշդ :

Արտընէ պագարագ ֆարիս ֆիրար էշդ ,
Զարիզար աղլար օլ սէրմէսթի էշդ ,
Վէնա արտընճէ շիքէստ տիլի էշդ ,
Պագուպ տուրուր , գալուի օլ հայրէթի էշդ :

Ֆարիս քէօյ ճէնանտէն ալարկայի էշդ ,
Գարանլըգտէ սիւրէր նաշար ճէպրի էշդ ,
Տատ սատ զէր վափասա պա մէզիտի էշդ ,
Սու էնմիշ եէրլէրտէն կէչիրտի օլ էշդ :

Վէնա վասիաղէ տէր վար քէօյ իշնէ ,
Օլ աթլըլի պուլ հէր գանտէ իսէ ,
Վէնա սէնի խթէր տէյու կէլ պիլէ :
Խմա թէնհա կէթիր տուրմա վար տէտի :

Պույուրտուղի կիպի ատէմիէր կէլտի ,
Վէնայէ թէմէննահ խտիւպ վէ տուրտի ,
Վէնա ատէմին ատընի վէրտի ,
Սէն պուրայէ կէլիւպ նէ արարալն տէտի :

Պէօլիւկ պաշի տէր, պուտուր կէրչէկի ,
Արտըմնէ փիւր սիլահ վար պէշեիւզ աթլի ,
Սիզի ախզ իթմէկէ պապան կէօնտէրտի ,
Պէն սէնին էմրիննէ իտէյիմ տէտի :

Վէնա տէր անլէրտէն խթէտիկինի ,
Ալ կէթիր պիլտէ դալրնլար հէմի ,
Վէ դալանընի սէն չէվիր կէրի ,
Ադշամ օլիճէք կէօչէլիմ տէտի :

Սէրպէօլիւք հէման թաշրէ չրդուղտէ ,
Կէօրտիւ պէօլիւկի իրմիշ արտըննէ ,
Խթէտիկինի ալը դօր անտէ ,
Վէ չոդլուղունի կէրի չէվիրտի :

Տէօնիւպ վէնայէ տէր քի իշտէ օլտի ,
Հէր նէ քի էմր իթտին պաշ իւզրէ պիթտի ,
Նէտէմ միւրատըն օլուրսա տէտի ,
Հաղըլէնէլիմ հէփիմիդ իմտի :

Ադշամ վագթինտէ անտէն պինտիլէր :
Թա սապահատէք շէհրէ կիրտիլէր ,
Վէնայի էվէ թէտիմ իթտիլէր ,
Պապասը իւզիւնէ հիշ կէթիրթմէտի :

Լաքին սարայըն թաշրէսինտէ իտի ,
Թազիր իտէրէք պիր եէր վիրիլտի ,
Վէնա թէվէքքիւլիւլահէ դալտի ,
Պապասը ահվալի թէֆթիշէ դալդտի :

ԺԲ.

Տութիւնի ուղղէո էլ ուշնա էլունէ . վէ գոյնն վէ
Սուտէլէ վէ եստուու աղէս նաշն էրէն վէ գունինէ
հուրտա էրուու էլին եստու բուտէու եստուու ըրունէ
իւսունէլ նուուի պէտունունու :

Տուլֆի պիր տիվան իթտի սըրրանէ ,
Կէթիրիւպ Սապէլի ոլ բուհպան իլէ ,
Ֆարիս դաշըրտըլըն թահգիդ տույտուդտէ ,
Անսաըն պապասըն տախի կէթիրթտի :

Վէնայի խարվէթտէ քէշփէ էմր էթտի ,
Մամի էպէլէրէ անի եօդլաթտի ,
Գէննէ պիքըրիկին միւհրի տուրուրմի ,
Պատէ ահվալի սիւապէ դալտի :

Վէնա խապէլի չիւն սիփէր թութտի ,
Նէքի օլտի պանա հէփ անտէն օլտի ,
Նէ պէնիմնէ ֆարիսան սուշի վար իտի ,
Հէր նէքի վագի հալ ոլ տուր սէպէպի :

Նէ տէմ վէնատէն պու խապէր կէլտի ,
Տուլիի խսապէլէ պաշլար թաղիրի ,
Ցէր պրէ խային մէլուն տէ սէօյլէ խմորի ,
Նէյէ իթտին պու չէնտ սէն խիյանէթի :

Սապէլ տէր պու իշտէ սուչում եօդ հաշա ,
Զօք էօկիւտ վիրիբարիմ տէվլէթլու փաշա ,
Էսէմէտի նէ վայ վէրէյաիմ պաշա ,
Մա անէրտէ քէմիք կէօրիւնմէզիտի :

Ցէօնիւպ բուհպանէ տէր եա սէն նէ տէրսին ,
Քի իքի կիւն անէրի սէնտէ սագլատըն ,
Փափաղ տէր պէն փագըը նիշէյէ խտիմ ,
Անսըզ միւսաֆիրէր պիր տիւշիւշ օլտի :

Թէշխիս իթմէք պանա միմքին տէկիլտի ,
Իկիտէ գըլ թէպտիլ պէլի տէկիլտի ,
Վալլահի թանըմաղ օլտում անէրի ,
Եէմինիմ օլտուն սէն թահգիգ պիլ քի :

Պիրի պիրէրինէ հէմ գարնստաշ տէրլէրտի ,
Կէճէլէրտէ ուղագ եաթըրլէր խտի ,
Պիր եալէ վէ քէմիք հիչ պէլիրմէտի ,
Պու տուր կէօրտիւկիւմ վէ պիլտիկիմ տէտի :

Պաշլար թարիսին պապասընատէ ,
Իթապ վէ թազիր վափիր իթտիքտէ ,
Ցէր ևանի շէյթան մէլուն խային տէ ,
Նէ անէպ խիյանէթին զուհուրա կէլտի :

Իլք առւչունի չիւն պաղըլատըմ պէն ,
Անըն իչիւն պունու տա իշլէտին սէն ,
Շիմտի վիրէյիմ չօգ ճէզանի պէն ,
Պիրինէ պին գաթ կէօր պէնտէն իմտի :

Նիճէ գըլըմի չըդարտըն էվիմտէն ,
Պէնտէ չըդարայըմ ճանընի սէնտէն ,
Նիճէ եատ իթտին գըլըմի պէնտէն ,
Պէնտէ եատ իտէմ քիւլիւ վարինի :

Կէր տիւշէրսէ ողլուն պէնիմ ելիմէ ,
Բէնտի էճէլինի կէօղկյէ կէօրէ ,
Եագուապ տէր էվէնտիմ գուլունէ տինլէ ,
Պունճա զէման խէթամ զուհուր օլմատի :

Եէրլէր կէօկէր շահիտ պու իշտէն տախի ,
Խապէրիմ եօդ խօտ պիւմէմ ֆիգրինի ,
Շէր վէլէտ պաշըմա օլ պէլա գօփտի ,
Քի պապասի իշտէ զէրզէպիլ օլտի :

Եագուապ հէր նէ չէնտ եէմին խտէրտի ,
Գապուլ իթմէյուալ գաղէպ տիր արթաը ,
Հէփ այանի տէվլէթ պիր եանէ օլտի ,
Րէճա վէ միննէթլէ գաթլի ափլ օլտի :

Փէս էմմա գանլը գույույէ սալաի ,
Թալան վէ եաղմա խտիւպ էվինի ,
Ցէֆթէրլէ ալուալ քիւլի մալինի ,
Պէկիկէ թաշըտուալ հէփ զապթ օլունտի :

Վէնանըն լիպարն փէտէր սօյտուրուալ ,
Սապէլ իլէ պիր օտայէ սիւրիւալ ,
Պիր զէման էօյէ մահալուստէ գալուալ ,
Թա քի էյամ շէրիֆ կէլիւալ իրիշտի :

Պէօյիւք ատէմէր վէ ադրապալէր ,
Վարուալ տութայէ րէճա իթտիլէր ,
Էրքէկին եօդ տուր պիր դըզ տըր տիրլէր ,
Պու ճինս գօմա րէվա տէկիլ էֆէն տի :

ԺԴ.

Վէնանըն էնլու :

Պապասընըն տախի ճիկէրի եամսիշ ,
Հէլէ ոլ սիւրկիւնտէն կէրի չէվիրմիշ ,
Կիւնլէրտէն սօնկըա լիպարն վիրմիշ ,
Թաքի փէտէրին եիւղինէ շրդտի :

Կէօրտի վէնա պապայի կինէ լութֆնտէ ,
Պիր կիւն տէր էֆէնտիմ տիլէկիմ կէշէ ,
Իթլաղ էթ եագուալի պանա պաղրշա ,
Պիր իլսմիյար տըր ալդըշէր տէտի :

ԺԴ.

Ետուուղն էնլու :

Աղատ իտիւալ մալլնի չէվիրտի կինէ ,
Միրեյէ ալընան հէփ տէփիմէր իլէ ,
Իլէտուալ սէտէյէ անի տուգայէ ,
Օլ տախի թէսէլի անկա չօդ վիրտի :

Աշնա վէ ադրապա վարուալ եագուալէ ,
Շիւքը ու համո իլէ խամրին սիւալէ ,
Հէփ մէսրուր օլուալ տուր խէլասինէ ,
Նիշէ խայիր տիւա իտիւալ տուգայէ :

Ֆարիս անասի վէնատէն պիլտի ,
Գու խէլասլըդի վէ իլթիֆամի ,
Գալդուալ վարտի անա չօդ շաքիր օլտի
Թէմէննա իտիւալ ալդըշէր վիրտի :

Վէնա տէր անա թէնալիհ տիր սանա ,
Գի հէրկիղ պէնտէն սէն էքսիկ օլմա ,
Ֆարիստէն խապէր սիզէ վէ պանա ,
Էլպէթ սէն կէթիրա տէյու դանալրտի ,

Վէ քէնտի տախի վաֆիր սէվինիւր ,
Պիրազ անընլէ հասրէթին ալուր ,
Խլա վէնա տէրտի հէման ֆարիս տիր ,
Անէալ դանտէ միհման խապէր տիլէրտի :

ԺԵ.

Ֆարէն էնլու :

Ֆարիս ոլ կէճէտէ սույի քի կէշիւալ ,
Ֆրանսա սընըրընի արտընա ալուալ ,
Թա ձինօվայէտէք սօլուլուն ալուալ ,
Քէնտինի ասլա պիլտիրմէդ իտի :

Սավոյա եիւքսէք տաղլէրին աշէ ,

Խնուալ Պինամօթէ օլ պիր եիւզիւնէ ,

Տէրեա էօթէսինէ ալուալ օլ տիյարէ ,

Էրտի մուաղղէմ շէհը ձէնօվայէ :

Լաքին օլ լաթիփ խանէնտէլիքտէ ,

Նէշէ իկիւլէր աշինա օլուագտէ ,

Կեահ ճիրիտ հէնկեամոնէ նէշէ մէյտանտէ ,

Անի կէօրէնլէր սէվէրլէր իտի :

Լաքին ահվալ իչիւն եանարլար իտի ,

Այրըըշտէն փէս նէ սուրէթ պուլտի .

Գեաղտլէր եազուալ պիր սայի պուլտի ,

Վէ եէմինլէ անա թէնպիհէլէր իթտի :

Օրտուվարտտէն զայրիսինէ վիրմէյուալ ,

Սայիտա վէնա շէհրինէ կիրուալ ,

Օրտուվարտի պուլուալ սըրոանէ վիրուալ ,

Քի աշուալ օդուտի պուտուր սուրէթի ,

ԺԶ.

Յարէնէն Օրտուվարտի մէննուու :

Պէնիմ հագիդաթլը Օրտուվարտ հէմոէմիմ ;

Սաֆիաթ իւզրէ նիազ սէլամըմ ,

Աճէպ պիլիրմիսին քի նէ հալտէյիմ ,

Մէկէր լութի չագդլէ տէօնէմ պէն կէրի :

Պապամէ օղուլլուդ սէնտէն ումարըմ ,

Թէսէլի իտիւալ պէնիմ պէտէլիմ ,

Սանա էմանէթ օլ վէնա նազլըմ ,

Սէնտէն իրշատ օլա խուրրէմի բուհում :

Պու մէքթուալէրի սահիալէրինէ ,

Թէսիմ իտիւալ տէ օդու անլէրէ ,

Վէ ճէվապլէրին սէն ագապինծէ ,

Եազուալ եօլայասըն , կէօղէրիմ եօլուա :

Ժէ.

Անսանա վէ պապասըն մէննուու :

Իղէթի պապամըն փայըն փուս իտէմ ,

Վալիտէմ տէսթինէ եիւզէրիմ սիւրէմ ,

Սէլամտէն էվլէլ զայէթ տիէրէմ ,

Սուչումի ափվ իտիւալ քիւստահըմ չօդ տուր :

Պէն սիղէ շէր վէլէտ պէլա քի տօղտում ,

Սիզի այրպ ելէ զահմէթէ վէրտիմ ,

Էյլիկնիզ իչին նէ տիր ճէվապըմ ,

Վաճիսիլ հիւքմէմ , կէօրինիւալ տուրուր ,

Սիլ պէնի տօղուրուալ սէվինմէկ իչիւն ,

Պէն հիճապտէ դէմոնէ սիղի չօդ սալաըմ ,

Պու սօնի պաշ օլտի անա եանարըմ ,

Հէմ սիղէ իթտիմ , պէնիմքի տուրուալ :

Կէր պէնի սէլվէրսիզ Օրտուվարտի սէլին ,
Կէր կէլիր կէլմէդէմ հէմվարի թուժուն ,
Քիւլ քէսիլտի չէհրէ սէֆիլ պապանըն ,
Անասը կէօղ եաշի խօտ սիյլ բէվան տըր :

ԺԲ.

Ֆարէն անասը վէնայէ մէնիւռու էտէնիւռէն :

Յարիս անասի վէնայէ վարուպ ,
Եփէնտիր միւժտէ սանա տա մէքթուպ ,
Վէնտ Օրտուվարտի թէղ թէղ չաղըրուպ ,
Պաշէր օդումաղէ եազըրան պուտուպ :

ԺԹ.

Սէլրէն վէնայէ ուու սրչու էւռէ :

Րիքեաթէ պու տուր եազըրըմ սանա ,
Յարիս գուլունտէն սէնա վէ տիւա ,
Պու կիւն տիլիքէսիթ տօսթումտէն ճիւտա ,
Միւտամի պէնտէն սուլթանըմ վէնա :

Կէր պու փէրիշանի համթրընա կէլսէ ,
Ղարիպ տէրտիմէնտի սիւալ իտէրսէ ,
Նէ հալտէ տիր տէյու պիլմէք տիլէրսէ ,
Մալիւմինտէն աշկըն այ ալիմ վէնա :

Պատի գարէրէ նիճէ թէսկինտէ ,
Էմմա շիտտէթի էշդ էմվաճի ճօշտէ ,
Պահրի էնկինլէրտէ տէվրանկեահլէրտէ ,
Ջէնտան սահրալէրտէ արանըր վէնա :

Համթրըմէ կէլտիքճէ օլ լաֆղի վէնա ,
Մալիւմ իվէթ տիր քի պիր սաէթ պանա ,
Սէնսիզ պին երլճէ տիր պու հալտէ հալա ,
Ցիղան ֆիրավանտէ էյ հիւրիւմ վէնա :

Էյ պէնիմ զուհրէմ շաշան գալպիմոէ ,
Թէսիրի գայնագ տըր թուժուշմագտէ ,
Տիվանէլէր թէք լական խասթէ ,
Փէրչինի տիլէսթ մէհինէվ վէնա :

Պէնիմ սէրվիսիմիյն սէֆիտ սիւնպիւլիւմ ,
Թէշպիհին եօդ քի խաթմըն խտէյիմ ,
Վէնայի անտըգճէ թարմարտը ագլըմ ,
Շահիտիմ խալիդիմ էյ կիւլպույ վէնա :

Էօմրիւմտէն ճիւտա օլտուզում կիսի ,
Թասավլվուր թէք գալուպ ճէնազէ կիափի ,
Պու խէյալի պահրըն տէր քէնարի գանի ,
Մէկէր վուսլէթ տիտար հէյաթըմ վէնա :

Միմքին մի համթրըմտան չըդարմագ պիր տէմ ,
Վէնա տէտիկիմ տէմ եէրէ տիւշէրէմ ,
Լօլիւմ թէրի պասար պէնի տէմ պէ տէմ ,
Լամէլիմի տիլէրէմ գինահըմ վէնա :

Վահ իլէ կէչէմի ֆարիսին էօմրիւ ,
Պու չէշմի կիրեանըմ հիշ տինմէյէմի ,
Ճիհան գըսմէթէրէրի կէչէմի եանի ,
Կէչմէյէ թէք կէօրսէմ օլ նուրի վէնա :

Տէր հէփ զէմիմի գալէմէ ալսամ,
Պին երլճէ անի ալսիր իտէմէմ,
Աէնա սիւնպիւլէրիմ տիւա կիւլէրիմ,
Պահը ու ճիհանլէրնէ նիաղ այ վէնա :

Էշդըն տէրտի իլէ հէրաքէթինտէ ,
Աւսիւմ կիտէրէք մէյիթ թէք տիւշէ ,
Օլ եխմնի սաէթ հիւքմի սիթարէ ,
Միւրտէ ճան վիրէ՞մի եա՛ տիւլտար վէնա :

ի .

Հէնեայէ :

Օրտուվարտ օգուտուգճէ եաղըլանլէրի ,
Վէնանըն կէօլ եաշի ճուշի չայ օլտի ,
Տէմտէմ կէօղիւ եաշի տէմ գաթրէլէրի ,
Տէմտէմ ուսի կիտէր տէմ կէլէր իտի :

Իքի գըզ տուրուպ կիւլապ սէրփէրլէր ,
Օլ հալի կէօրիւպ անլէրտէ աղլէր ,
Պուրնու գուլաղընի հէփ Սապէլ չէքէր ,
Օրտուվարտ իլէ վիրուպ իւմիտ թէսէլի :

ԻԱ.

Վէնառէն նառէ ցարէն ուսնունէն նէսուլէր էէ :
Պիրազ տինկլէնուպ խապտէն օյանուպ ,
Օրտուվարտէ տէր քի ճէվապին եազուպ ,
Հէրնէքի տէրսէմ հաթրընէ թութուպ ,
Օլ տա եազու քի պուտուր մէֆհումի :

Ֆարիս տիր էֆրադըմ սէր իսթիֆանըմ ,
Սիւրուրի էօմրիւմ վէ իփթիխարըմ ,
Ճարկյէնտէն նիազ արզի սէլսմըմ ,
Զէնտան սիւալ իլէ խաթըր աթըրի :

Հալա ուղագտէն մէրհապէլէր տիր ,
Հէնիւղ էլէմէ հէմլ պատէ ալէմոնիր ,
Շիմտի պիղէ չօդ սապըր էլպէթ լազըմտըր ,
Թաքի թանկըրտէն օլա վուսլէթի :

Հէրնէյէ քի օղբատըմ մալիւմ պէն իթտիմ ,
Շէօյէմի անկլարըն քի պէնիմ եխրէկիմ ,
Սէնին կիսպիմի եանուպ գավրուլուրում ,
Պիզէ պիիր չարէ եօդ սապըրտէն դայրի :

Եախոտ պաշըմէ կէլէն զաղէսլէր ,
Ըրզէ միւթապիք չօդ սէրէնճամէր ,
Խավփաէիմ զայիպտէ քի տախի պէտթէր ,
Սադլանմըշտըր պանա անի քիմ պիկիր :

Մէնքի էրքէկսին պիխէրվա տէմիէ ,
Միւրատընծէ իտուպ սէյահաթ իլէ ,
Ճիհան սէյրանինտէ թէփէրրիւճ իլէ ,
Ճա պէ ճա սիւրուր անի քի՞մ պիկիր :

Եա պէն նիշէյիմ պազու այազըմ ,
Էքսիքի զէրուր գըսա էթէկիմ ,
Ֆէլէք զէտէսինէ քի պէն օղբատըմ ,
Ղայըպինի տէտիմ տախի քի՞մ պիկիր :

Կէր սապը իթմէզսէք պիղէ կիւճ օլուր ,
Եափտըլըլըլի իշ պէլքի պօղուլուր ,
Ուզանուալ էսկիրսէ պիղէ եէկ օլուր ,
Հագդըն հիքմէթի չօդ անի քի՞մ պիլիր :

Պիլիրսին էքինձի թօխմինի էքէր ,
Պիթինձէ կէօղէտիւալ թիմարին իտէր ,
Մէյլէ վագթինէտէք նիճէ հէմլ իտէր ,
Եէթիշիւալ փուխտէլէնուալ եիւճէք օլա :

Կէր օլ էքինձի սապըրսըզ օլսա ,
Ճէպէն թօխմի չէքէ թօփրագ եիւզիւնէ ,
Կիւնէշ իսիլիկի անկա տօգունա ,
Օլ տէմ սարարուալ դուբույէ դալա :

Պիր քիմէն պինա եափմագ տիլէրսէ ,
Ցարզարը քի եափ եափ ուճէ չըգարէ ,
Կիւնլէրտէն սօնկրա եափուսին դուրա ,
Ջէյն իտուալ անտէն կիրուալ սէվինէ :

Լմմա քի մէյմար թէզինիւր իտէ ,
Տէյէ հարպի թութուն իլէրի կէլէ ,
Թէմէլ տինմէմիշքէն եափը եըգըլա ,
Սօնկ փիւշմանլըգարը չարէ պուլմայէ :

Իքի կէօղիւմ ֆարիս էօկիւտ պիլէտէն ,
Վէնա սէնին տիր , պիր հօշ պիլէսին ,
Հէր մըգտարընճէ կէր սապը իտէրսէն ,
Պարըն կէօրիւալ էլպէթ անի պիլիրիմ :

Պիր եէրէ վարմա սէն անտէն զայրի ,
Թաքի պիլակրէ յիմ պաքի ահվալի ,
Րէճամ պու տուր հէման հօշ թութ համըլընի ,
Պիվէֆա պիլմէ պէնի , անի պիլիրիմ ,
Վէնա ճարյէն սանա եազըշէմ ,
Լէք լէք արզու եէք ըույին պուս իտէմ ,
Եէրէրծէ կէօկլէրծէ սէլամ սունարէմ ,
Ճիհանլէրծէ վար օլսուն պէնիմ սէվակիկիմ :

ԻԲ .

Հէտեայէ :

Նամէյի մէօհիւրէ յուպ տէր Օրտուվարտէ ,
Թէղ թութ էլինի վէ սայի եօլա ,
Զիրա ֆարիս նազըլմ պէքէր հապէրէ ,
Խնթիզար դալմասըն օլ նէվծիվանըմ :

ԻԳ .

Օրտուվարտ :

Օրտուվարտ հէմ տախի վէնա ահվալին ,
Եագուպա օլան տուգա զազէպին ,
Պաշընէ կէլէն ուգուպէթլէրին ,
Պիր պիր ֆարիսէ եազուալ պիլակրտի :

ԻԴ .

Պապասը եազու :

Ֆարիս պապասի սիթէմէր եազուալ ,
Սէն պիղէ էվլատ վէյտահ օլմայուալ ,

Հէմ սանա զայէթ հէմ պիզէ գըյուապ ,
Ախիր վագթիմաէ պու հալ նէ իտի :

Պիզիմ վարիսիմիզ ֆագաթ սէն իտին ,
Այ պիր տանէ օղում պիզի սօրարսըն ,
Աղլայը աղլայը հէմ տէմ պիլիրսին ,
Ճիւտա օլուղընտէ եապանճը կիպի :

Տուգա գաթլ իթմէկէ միւրատ իթմէսի ,
Էվիմի եաղմալէյուապ մահպուս իթմէսի ,
Ըրդը ըրավայ օլուապ էսիրլէր կիպի ,
Հէփ պունլարէ սէպէպ սէն օ՞լմատըն մի :

Պու միւսիպէթտէն թանկրի գուրթարուապ ,
Իթլաղ օլուղիմ նէվծիվան կիպի ,
Մալ վէ մէլալըմ եինէ վիրիլուապ ,
Մալիւմ քի սէպէպ օլ վէնա օլուի :

ԻԵ .

ՀԵ+ԵՐԵ :

Օրտուվարտ քեաղըտլընէ եօլլար սայըլի ,
Ֆարիսէ տախլ օլուապ թէսլիմ իյլէտի ,
Ֆարիս աշտրդտէ օգուր ահվալի ,
Մուհիւտի էնկինտէ պիլտի քէնտինի :

Ֆիրավան ֆիրագլէ չագանուապ տուրուր ,
Խնկէր ֆիղանիլէ մէքթուպի օգուր ,
Կէօպիւ եաշընտէն քեաղըտ ըալանուր ,
Նիչէ վագթտէն սօնկրա կէօղլէրին աշտի ,

Պիրաղ օրալրդտէ քի գարար գըլտի ,
Իքինձի մէքթուպէ ինթիզար օլտի ,
Տույէ ահվալի վէ օլաճաղի ,
Քի պիր չարէ կէօրէ քէնտույէ տախի :

Լմինա վէնա տույտի փէտէր ֆիգրինի ,
Քի պէճիտ էվէրմէք իմիշ մադսուտի ,
Գէնտիւ պաշընէ կէլէճէքլէրի ,
Քի փէտէրէ գարշու տուրաճագ իտի :

ԻԶ .

Վէնսուէն Յարէսէ նէ+բար մէ+բուռ :

Իքինձի մէքթուպ եաղտը թաճէլէն ,
Պաշըն թէտարիքին հէման կէօրէսին ,
Պու հինտիւ վէնատէն էլին եույասըն ,
Ոլ տկյարտէն ուղագլէն սէն իքի կէօղիւմ :

Պապամըն ֆիքրինի պէն թահգիդ պիլտիմ ,
Պանա սալթաշաճագ պէն վէք անկլատըմ ,
Հէման պիր Ալլահա գալըշտըր իշիմ ,
Գալթի միւշկլուի հալ պիլէսին տօսթում :

Խւչ թիւրիւ պէլա կէօրիւրիւմ պէլի ,
Իշտէ էննիւմտէ եագըն գագէլի ,
Եա գաթըլ տըր եա խէնտէք սիյասէթլէրի ,
Եա գարանլրդ զընտան էպէտի էօմրիւմ :

Էլպէթքի պունլար հաղըրարը պանա ,
Դայրի մէճալ եօդ տուր իլլա սասպր հալա ,
Պու դարանկըզ այտնն չագդ թէալա ,
Տիւատէն ունութմա պէնտէնի վէնա :

Ի՞ .

Տուլֆի սուլթանի իլէ թէրքիմ իթտիլէր ,
Վէնայի էվէրմէք միւրատ իթտիլէր ,
Լաքին փատիշահէ միւրաճաթ իտէր ,
Վէ մուհապպէթնամէ եաղըրան պուտուր :

Ի՞ .

Տուլֆէնէն էրաւէ եաղըրան հէննուռ .

Շէվքէթլու վէ աղամէթլու շահ ճիհանկիրիմ ,
Վէնայի էվէրմէք միւրատ իյէտիմ ,
Իխթիյար օլուուգ մալիմ , իդէթիմ ,
Օճաղիմէ վարիս պուլունմալի տիր :

Ցիանտրա բրինցիրէ տախի Նօրմանդէ ,
Վէ Բօրթուն տուգաննի օլուլէրինէ ,
Պու իւչ տէվլէթլինին գէվատէսինէ ,
Հէր գանդիսինին քի շահըմ էմրի տիր :

Լաքին մէրճու տըր քի պունտա կէլէլէր ,
Քի էմվալիմիզ վարիս օլալէր ,
Հէմ կէնտէր շիմոի քի վէնայի կէօրէլէր ,
Ֆէրման ալէմ փէնահ փատիշահըն տըր :

Ի՞ .

Շահուն ճէվանանէ Տուլֆէնէ :

Սաատէթլի գրալ տախի ճէվապ եազոր քի ,
Պէնիմ պիրատէրիմ մալիւմ օլա քի ,
Գիւանտրաղատէլէրի պիլմէր իսթէրլէր մի ,
Նօրմանդըն օղու պիզէ պախտ տիր :

Վէ Բօրթունաննին վար իքի փիւսէր ,
Պիրին տամատլըզէ սանա վիրէլէր ,
Սանա ճիվար տըր ճէմ սէնի փէք սէվէր ,
Կէնտէրէմ սանա անլէր մագուլ տուր :

Ի՞ .

Տուլֆէ վէնայի էլլունէ լէւնէն իոնու վէ անըն ժապուլ
Էլունունէ ույանանունէ :

Օլաէման տուգա խանումի իլէ ,
Վէնայի չաղըրուպ քէնտուլէրինէ ,
Իշտէ փատիշահըմըլըն գիրմանի իլէ ,
Սէնի էվէրմէք միւրատըլըլ տըր :

Ճանըրընէ նէչէ քի թէնիմիլընէ ,
Պու իշ օլմագ կէրէք պու ճիհան իւզրէ ,
Տուգաղատէլէրի տախի բրինցիրէ ,
Կէլիպ էօնիւնտէն կէչէճէքլէր տիր :

Հէր դանդիսինի քի պէկէնիր իսէն ,
Անի ալուալ տամատ քի վարիսիմսին ,
Վէնա բէճա իտէր քի էֆէնտիմսին ,
Պիրաղ թախիր պույտը վագթիմ տէկիլտիր :

Կէճ մի դալող քի պու ճիւզի վիճուտիմ ,
Գօյունտուրուղէ շիմսիտէն գօյում ,
Անամի տանլար պապա տէր կիւճլիւմ ,
Տիրէր տուրառն կէօրէք սէպէպի նէ տիր :

Սօնրա պապասի միւլայիւմէթէք ,
Սէօյէր դըզա էմմա ալմազ այնընա ,
Վալիտէսի էօկիւտ վէրիր թէնհատէ ,
Տէր քի հէման պիղէ էզիյէթին տիր :

Անասընա տէր , պանա պիր դաչ եըլ ,
Քէրէմ կյլէն վէրին արամ վէ միհիլ ,
Քէնտիւմի պիլմէմ պէն տահա ճահիլ ,
Քեամիլ օլիճէք սէօղ օլ վագըթտէ տիր :

Պատէհու թէքրար իսպամ թահան իտիւպ ,
Դըղ օլ սէօղիւնտէն ասլա շաշմայուալ ,
Կէօնիւ ֆարիստէ շիւնքի տույուլուպ ,
Տէտիլէր ահտըն թահգիգ տիր իշտէ :

Տուդա տէր քի պունձէ սանա սէօյէտիմ ,
Սէն պանա պու տէնկիւ ասիլըդ էթտին ,
Փիրիքտէ օլ գայտտէն ազատ օլայտըմ ,
Կէօնկիւմ ինանմաղտի շիմտէտէքտէ :

Պիր հօշ շիմտի պիլտիմ սէնին նկյէթին ,
Օլ Մարեօլ ֆարիալէ եէքտիլ օլունտին ,
Էսապէլ թայէնէ զարպէր վիրէյիմ ,
Հէրնէ քի իշէտին պէյան կյլէյէ :

Սօնկրա էվլատ կիպի տէկիլ քի իտէմ ,
Էօկիւտ եիւզիւնտէն եա թէնպիհ իտէմ ,
Կէօղիւն էօնիւնտէ ազապէր վիրէմ ,
Տիւրիւ տիւրիւ պէլա սիասէթէրէ :

Ա. Ա.

Սապէլ կէլսին տիյու օլ տէմէմր իթտի ,
Տիվան մէյտանընտէ սիւալ օլունտի ,
Էլպէթ վէնսանըն էվլէնմէմէսի ,
Սէպէպ նէտիր տիյու շէրպէթճիք սունտի :

Էմմա վէնա իլքտէն թէնպիհ էթմիշտի ,
Պէյան իթմէյէսին պիլտիկին սըրրի ,
Լաքին շէրպէթ քէսկին զայէթ մէստ իթտի ,
Ասլա մէրհամէթ եօդ փաթա փաթ քէյփի :

Սէօյէրիմ տէյու աման հայգըրտի ,
Սէֆիի գալուրուպ ինկլէր օլունտուր ,
Լփէնտիմ վէնան եիւզիւկիւն պիլիր ,
Ֆարիսէ նամղատ նիշանըն վէրտի :

Էմմա տէվլէթլիմ պէնիմ եօդ սուշում՝
Ջիրա նասիհամ չօդ վիրիր իտիմ,
Պաշըմա կէլէճէկին փէք պիլիր իտիմ,
Լաքին գուլըւ իտիմ չարէմնէ իտի :

Կէր վէնա թէնին հալա կէթիւրսէն,
Քէլիթէթիլէր իլէ պին ըդմա իթսէն,
Կէօղիւ էօնիւնտէ իթլէրէ ալժսան,
Զէվիրէմէզսին ֆարիստէն անի :

ՀԲ.

Ալէնանց վէ Աստելն հագուէ քօնուլում :

Վէնայի եխողիւնէ շիմտի չըդարտմատը,
Հէման սօյտուրուպ լիպասլէրինի,
Լսապէլ իլէ զընտանէ սալտի,
Զէրդէմին գարանլըդ տըր գանլը գույի :

Տիղէրինէտէք պիրէր չուլ տէլուպ,
Պօյնիէրինտէն կէշիրէ գօյուպ,
Եալըն այագ տիղ շէջլէ եասլանուպ,
Քի հապը իւղիք գանլուլէր կիպի,

Ֆագաթ պիրաղ էթմէք վէ սու վիրէլէր,
Վէ զայրի թաամ հիշ վիրմէյէլէր,
Պիր քիմսէ օլա քի անլէրի աճըյա,
Գամլի վաճիպ տէյու սիճիլ օլունտու :

ԼԳ.

Գրու նարաֆընուն էնուրէրէլէն ուսուբաշունէն
էնուին :

Պատէլեէվմ գրալտէն քի կէօնտէրիլուի,
Օլ մէզրիւր Բօրդօ տուգանըն օվլու,
Շէհրի վէնայէ թաճէլէն կէլուի,
Վէնայի կէօրմէկէ ֆէրման օլմուշտի :

Տուգա տույտուգատէ գարշույէ չըդուպ,
Աղիմ թէքրիմ իլէ էվէ իլէտուպ,
Շէնլիքէր իլէ զիյաֆէթ իտիւպ,
Կիւնլէրտէն սօնրա էլալէթ սէօզ տիւշտի :

Տուգազատէ իլէ մարուփ կէլէնէր,
Արալըդ պուլուպ սէօղիւ աչտըլէր,
Տուգա հիճապ իլէ պիր աղ նադլ իտէր,
Իսթիսար իլէ սէօղիւ պիթիրտի :

Էյ իղէթի օվլում վէ տօսթումզատէ,
Պույուրուն զինտանէ էզամէթ իլէ,
Սէնի կէօրիճէք թէք կէօնլի օլէ,
Պէնիմ գահըրմ տա տէփ օլա տէտի :

Վէնա իլքտէն քի պունի իշիթտի,
Պէքճիէրինէ փէք ըէճա իթտի,
Պիր թավուգ կէթիրտիւպ իշին պօշաթտի,
Մէքրուհ աղա իլէ տօլուուրէ գօտի :

Գօդութտուրուպ անի հաղըր իյլէտի ,
Նէտէմ պէքիլէրէ հապէր օլունտի ,
Վէնայէ կէլէճէք տիր տուգա օղի ,
Օրթա դաբույի քի աշմադ էմր օլտի :

Վէնա տըր ֆիլհալ գօդմուշ թավուղի ,
Գօլթուղի ալթընէ սագլայէ գօտի ,
Քի կէլէնլէր գօդմուշ սանսըն քէնտոյի ,
Վէ իքրահ իտիւպ դաչալար կէրի :

ԼԴ.

Տուգազատէնին վէնայէ հէօրմէն ենան հառուէ էնուրէն :

Տուգազատէ իչէրու կիրտուկի կիպի ,
Օլ մէքրուհ գօդույի ալտուղի կիպի ,
Աղի թարմար օլուալ պայըլա եազտի ,
Կէնլիւ պուլանուպ քի իքրահ իթափի :

Մէօղիւն նէթիճէսին անա սէօյլէրտի ,
Պէն սէնին նամրնա կէլմիշմ տէտի ,
Վէնա ճէվապինտէ սապիթդատեմ տի ,
Հարպի թաշըէ չըդուալ սօլուղին ալտի :

Թէվապիսինէ տէր կէօրտիւնի՞ւղ մի ,
Նէ միւրտար միւհմէլաթ քի գօդմուշ իտի ,
Նիճէ չօդ իկիտլէր ատընի պօղտի ,
Քէնտու տէ ճէվապնի պուլուալ չիրիւտիւ :

Րէսմի դատէմ տիր էզէլտէն դալմա ,
Պիր հավատիս քի խալդէ պէհանէ ,
Ֆրէնկի , Քինօվա , լնէքիօլէ ,
Նէվ խապէր եաեըլան գօդմուշ տուր վէնա :

Հիւսնիւնէ զուրուր օլան օլ վէնա ,
Շիմտի զինտանլէրտէ չիւրիւյօր վէնա ,
Կէօկչէքլիքտէ պիր նամ վիրէն օլ վէնա ,
Շիմտի միւրտար չիրքին օլմուշ օլ վէնա :

Նէչէ իկիտլէրէ հայփ ու դատր իտէն ,
Քիւնձի գարանլրդտէ եասլանըր վէնա ,
Ճէմի ֆրէնկիսմանտէ տասիթան վէնա ,
Քէլփ լէշի թէք չիմտի գօդայօր վէնա :

Նէչէ իկիտլէրի նար էշդէ եագան ,
Պահսի մէյտանլէրտէ օլ ճէնկ իթտիրէն ,
Օլ գատտար զալըմ գանլէր տէօքտիւրէն ,
Շիմտի գանլը գույու պէքլէյօր վէնա :

Նէչէ մուհարէպէ պէրայի հիւսնէ ,
Աճէպ օլ պիր թէննաղ քիմէ նասպ օլէ ,
Ճա' ճա' մուգաթէլէ գաղա իթտիրէն ,
Կիւն եիւզիւնիւ կէօրմէղ ազապտէ վէնա :

Նէչէ աղիղ մէրտլէր օղըւնէ դըյտի ,
Նէչէ ճիվանլէրին անսասըն աղէթտի ,
Աֆիյաթնիւմա տէյու շան վէրտի ,
Շիմտի ահ վահ իլէ ինլէր օլ վէնա :

Տիպա ու ճէվհէրլէ դէյն օլան վէնա ,
Ղուրպէթ չուլէրինէ կիրմիշ օլ վէնա ,
Կիւղէլիք իլէ միւսթաղնի վէնա ,
Գարարմըշ պուրուշուշ չինկեանէ վէնա :

Զօդ տիլավէրլէրէ պու գինաի իթտի ,
Զօդ շահպաղլէր անլար կէրու գաչարտի ,
Խապսէ վարտըդտէ անա սրգլէթ տի ,
Էմմա վէնա ատընի շէօլէ շրգարտի :

Օլ խոկէնճէտէ վէնա գալորզի ,
Ալիսյէթ այանէ կիրան կէլիւրտի ,
Եւորէքլէրի փարէ փարէ օլուրտի ,
Այա՛ պու սըրը ն'օլա պու գըզըն իշի :

Պու գըզէ պու աֆէթ նէ՛ աճէպ իտի ,
Նալայըդ նամ իլէ նալայըդ եէրի ,
Պիշարէ գալորզըն աճըրլէր իտի ,
Քի կէճէ վէ կիւնտիւզ միհնէթտէ գալտի ,

Կէնճիկինէ գըյուը պու սէֆիհ գըզտէ ,
Օլ խօրեաթ Մարեօլուն արտընճէ տիւշտի ,
Նօ՛ տէտի տուրտի սէրքէշիք իթտի ,
Եազդ կէնճիկինէ նափիլէ եէրէ :

Մէօղիւնտէն տէօնմէզ միւթի օլմազ տէ ,
Աիծուախն վիրմիշ օլ սիասէթէ ,
Զէքիպ զահմէթի գանլը գույուտէ ,
Օլ խոկէնճէտէ ըատէթի իլէ :

Նէ՛ մէրթէպէ եշդ քի պու գըլ շէօլէ օլա ,
Սէճէպ օլ զալիմ ողլանտէն մի օլա ,
Զէրզէմին թէքնէտէ իշթէ չիւրիւյէ ,
Թաճիւպ խուրլէրտի օլ միւսիպէթէ :

Գամ ու գայտ խոխուպ եասըն թութարլար ,
Նէշէ խաթունլէր խանում սութանլէր ,
Օլ պէլալէթի նէշէ պիր չէքէր ,
Իզզ ու նազ իլէ պէսլէնէն վէնա :

Կիւղէլիկինէ եփառւս գատր իթտի ,
Խիւտայի՞ մի օլա շէյթանի՞ միյտի ,
Հիչ օլմամըշ պու սըրը , խայր օլա սօնի ,
Հայրք սանա է՛յ վահ , է՛յ միւմթաղ վէնա :

Հէր քէսին ճանի քէնտույէ թաթլի ,
Հէմ էլլէրինտէն պիր շէյ կէլմէզտի ,
Պապասընէ ըէճա հիչ կէշմէզ իտի ,
Իմտի իշ կիթտիքէ գինայէ վարտի :

ԱՅ.

Վէնայէ նէսէւլէ եւեւ ֆորեւն գէրեւէ եւագեւեւէ
Հնան գէնաւրէ աշըւն :

Կէօրտիւ ու զանտի խըշմի գաղիյէ ,
Ցարիս պապասի Օբառուվարտ իլէ ,
Թէքքիմ իթտիլէր գուրպի սարայէ ,
Միհրապկեան եարուպ պէհանէ իլէ :

Թէմէլին շօլ հատտէ կէրէք դաղըլէ ,
Զընտան զէմինկյլէ պէրապէրլէնէ ,
Օրալըգտէ իլմի հէնտէսէ իլէ ,
Թա զընտանէտէք լաղըմ եէօրիւտիւ :

Օլ խափիսսանէյէ վարուալ իրտիլէր ,
Վէ քէնտիւլէրէ մէրհապ եափտիլէր ,
Զինտան պարինէ տուփար աչտըլէր ,
Փէնչարէ աչուալ գանլը դույույէ :

Վէնսա էսմապինի թէպտիլ իթտիլէր ,
Պիր շէյէ իհթիյաճ իթտիրմէտիլէր ,
Ֆարիս պապասի էհի իլէ էնտիլէր ,
Փէնչարէտէն վարուալ կէլիրէր իտի ,

Լէվաղիմին կէօրիւալ մէօյէշիրլէր տի ,
Թէսէլիի խաթըր խտէրլէր իտի ,
Վէնսա օլ աֆէթի մէշադդաթլէրի ,
Հիշ այնընէ ալմաղ խաթրի խօշ իտի :

Կեահ աղլէր անլէրէ կինէ տէրտի օլ ,
Ա՛հ տօսթում ֆարիս նէ՛ օլայտի օլ ,
Վա՞ր մի քիմսէ սէնի պանա վիրսէ օլ ,
Սնա ֆէտա իթսէմ պէն տէ ճանըմը :

Սապէլ տէ էսիրուալ փէք էօվքէսինտէն ,
Զէքիշիւալ անա , ա՛հ զալըմ ա՛հ սէն ,
Պու սէվտա իլէ էօմիւմիւզիւ սէն ,
Նէնճլիկինէ դըյան հէմ պանա իտէն սէն :

Էօկիւտ վիրտիկիմտէ տէր իտին ա՛հ սէն ,
Ֆարիսի իաթէմէ յէնին ճանըն ալան պէն ,
Հա՛ ճանըմը չըդուալ վէ չըդմաղ ահ սէն ,
Պէնի տէ պու տէրտէ կիրիֆթար իտէն սէն :

Վէնսա տաթլիրէք տէր ա՛յ հէմշիրէմ սէն ,
Սապըր սէլամէթ տիր անի պիլէսէն ,
Թանղրի քէրամէթի չօդ տուր տինլէ սէն ,
Պու կիւնլէրտէ կէչէր անի անլա սէն :

Պունտա հիքմէթի վար , անի տույա սէն ,
Կիւն տօղմատէն նէլէ՞ր տօղար պիլէ սէն ,
Պապըր ըահմըն ֆէթհին պիր կիւն կէօրէ սէն ,
Տակմ վար տըր պիզտէ հագդըն կէօրէսէն :

Տէրտէրիմէ շիմտի սէն տէ տէրտ դաթմա ,
Հագդսըզ աթէշիմէ սէնտէ նար սալմա ,
Պիր հալ տըր օղրատըդ սօնի խայր օլա ,
Թանղրիյէ էմանէթ իւմիտ քէսմէ սէն :

Լ. 9.

Գարւա դրալըն Տուչինէ Մըսըէ իւնուերնու :

Գարլօ նամ ֆրանսա շահի օլ մէդքիւր ,
Նէշէ վիւղէրասին ճէմ իթտի մամուը ,
Տիվան իտուալ տէր քի սութմանի Մըսըր ,
Նիշէ ճէզիրէլէր պիզտէն ալիմօր :

Նէշէ պիր պու տիւշմէն զալիս օլարադ ,
Պիլոտէն վիլայէթլէր տայիմ ալարադ ,
Միւմիմաղ զաղիլէր , ասքէր ճէմ իտէք ,
Պարի զուտսի էլէ տիւշիւրէպիլուէք :

Լաքին պիր ատէմ պիզտէն լազըմ տի ,
Վարուալ ճասուսլէյէ հէր ահպալինի ,
Պիզէ իրուալ կէրու իտէ իլամի ,
Անա կէօրէ իտէք պիզ թէտարփիքի :

Ցիվան խալդի մագուլ նկյէթ տէտիլէր ,
Թէքրար տիվան խտիւալ ճէվասպ վիրտիլէր ,
Վիւզէրատաէն ջուլֆիյի թէնսիա կէօրտիւլէր
Զիրա բիւզկեար տիտէի ալէմ տէնիլտի :

Շահիլ ահվալինտէն խապէրտար օլ տուր ,
Մասլահաթիլիւզար վէ լիսան պիլիւր ,
Գրալ հազղ խտիւալ տէ ջուլֆի օդունուր ,
Գրալ տէր քի սանա րայէթ ճայիզ աիր :

Գուտսա զիյարէթինէ պիլախմ արդուտառն ,
Պու խըտմէթի տախի պիլէ կէօրէսին ,
Վէ սէլամէթլէ կէրի տէօնէսին ,
Միւհիմմաթ տիւզիւալ վէ ազմ իտէլիմ :

Հէր նէ վիլայէթէ գատէմ պասարսէք ,
Հիւռմի շիքեարի ասքէրէ վրըէք ,
Ջուլֆի տէր գըրայըմին էմիլինի իտէք ,
Պօնունա ալար ֆէրմանի միւթի :

Դրալ տախի անա խիլաթ կլյութիւոլ ,
Ճէմի մասրաֆլնը շիմտիտէն կէօրիւալ ,
Մարտըն էվայիկի Մարչիւտէն չըդուալ ,
Վէնայէ կէլիւալ թէտարփիք կէօրտիւ :

Ա,

Տուժէնին Մըսըր եւլուս օլուսուն :

Իքի խիւտտամ իլէ Մարչիլէ էնիւալ ,
Պիր կէմի թութուալ Սուրեայէ չըդուալ ,
Թարապուլուտէ , Համուսէ չըդուալ ,
Կէրու Հալէպէ վէ Շամա տէօնտիւ :

Խովիւր գուտսէ զիյարէթ իտիւալ ,
Գազայէ վարուալ Եաֆայէ էնուալ ,
Քիմինի կէօրիւալ պաղիսին սօրուալ ,
Կէշիալէրինի վէ եօլարինի :

Տաղէրի պիլէ վէ թէփէլէրի ,
Պալդանլէրինի վէ պէլէնլէրի ,
Խղէրին միլէրին գօնագլէրինի ,
Սէմթի իլէ ծիւմէ գալէմէ ալսի :

Էմմա ատալէրտէ օլան հաքիմլէր ,
Էլպէթ քի սէզտիլէր անի տույտիլէր ,
Մէքթուալլէր եազուալ եէթիշտիրտիլէր ,
Մըսըր սութանինէ իտիւալ իլամի :

Յըրանսըղ գըրալի շօլ շէքլ պիր ատէմ ,
Ճասուսլուղէ իրսալ իտուալ մախուսէն ,
Պու հէլքէլէրի կէչիյօր պու տէմ ,
Այաղընէ ալմատըդ պէլտէ գօմատի :

Մըրը սուլթանի իշխուուալ անի ,
Խիթտիմ տէյու պէյան իթմէտի ,
Տոյտի քի Մըրըդէ վարաճադ իտի ,
Վէ Տուլֆի վարուալ Մըրէ եադլաշտի :

Լ. Բ.

Մըրը սուլթանէ Տուլֆէնէ Ենթարուուալ վէ ճասուսա-
լուցն նահնէի իտուալ էպէտէն իտին գոյտունի :

Սուլթան գուլէրին հարպի կէօնտէրիւալ ,
Անի գարշըէյուալ վէ գըրվաք թուլթուալ ,
Էլին այաղըն փէք զէնճիրլէյուալ ,
Սուլթան հուզուրինէ սիւրտիլէր անի :

Սուլթան կէօրիճէք սիւալէ կիրմիշ ,
Տէր պէնիմ էօլքէմտէ սիլ նէ՛ արտրարդ ,
Անլէր տէրլէր քի զիյարէթճիյիլ ,
Սուլթան ինանմայուալ վէ սէօլէր տաթլի :

Ալըն պագշիշիմի վէ փէշկէշիմի ,
Թէք պանա շիմտի սէօլէն կէրշէկի ,
Գապիլ օլմայուալ սէօլ ալամատի ,
Զիրա Տուլֆի հէփ ինքեարտէ իտի :

Սուլթան Տուլֆիյի թաշըէ չրդարթտի ,
Տէր գըրվագ պաղան իքի հէրիֆի ,
Պասըն լօստարի հէմ աճի գըրպաճի ,
Պունլարէ սէօլէտիրիդ պիրդէ ահվալի :

Թաղիյանէ թիլ թիլ սէօլէթտի իղի ,
Ձրանսատէն իրաալ իթմէլէր պիրդի ,
Պու փիր տիր գըրալն լարսմի վէզիրի ,
Ճասուս տուր եա պիրդէ նէ պու աղըը որդի :

Սուլթան ահվալի թահդիգ տույտուգտէ ,
Տէր պիր փիր ատէմ տիր գըրյմամ էօլիւմէ ,
Խակէնտէրիյէտէ մահպուս օլունէ ,
Թա քի զընտան իշրէ պուլա էճէլի :

Պիր սագիլ հապս իտի օլ քի գօնուլտի ,
Հէր թարափտան մահփուղ պիր գալէ իտի ,
Գանլիլէր օրատա հապս օլունուրտի ,
Վէ զալիմ պէքճիլէր թային օլունտի :

Իքի խուտտոմինի էսիրէ թուլթուալ ,
Տէմիր պէնտէր իլէ միւճրիմէ գ օշուալ ,
Օլան ահվալի անլէր տէ տույտուալ ,
Ցըրանայէ սալուալ խէֆվ իլէ կիզի :

Լ. Թ.

Մալէ-ճան՝ ահվալը Գարէն հադիւնում :
Յարիս վէնանըն սօն մէքթուալինի ,
Իէօրիւալ կէօղիւնէ գօր աղլար իտի ,

Անուալ պաշընէ կէլչն հալլէրի ,
Եի՞նէ մի հիճրան տէյուալ թութուշտի :
Վէնէտիկ չիւն ճէնկտէ ; տէօնէր ձէնլայէ ,
Էշդի թէք անտէն սալար տէրեայէ ,
Նէչէ փուղժունայէ օղրար տէրտ իլէ ,
Գարայէ տիւշմէք արզուէր իտի :

Փայէսէ չրդուալ էրմէնիստանի ,
Կիւրծիսթանէտէք վէ հէմ թէպրիդի ,
Լիսանէրինի թահսիլ իտէնտէ ,
Խամթիտատ իլէ օդույուալ եազտի :

Էմմա օյոնլէրտէ ղալիպ օլուրտի ,
Խալդ իչրէ հիւնէր էկօսթէրիւր իտի ,
Վիրմէղ ատընի կիզէր ճինսինի ,
Անասրզ պապասրզ ղարիպ տէր իտի :

Պու սէյահէթլէ կէօնիւ էկլէնմէզ :
Վէնա աշդի տիւրթէր աալա թիւքէնմէզ ,
Պիր փօսթէ էպտալի տիր տօսթի պուլունմազ ,
Ճանի կէզտիրէն վէնա սէվտասի :

Գուտստան Համիտէ , Ուրֆա , Հալէպէ ,
Լիսան Արէոլի թահսիլ իտէնտէ ,
Հէր գանդի շէհիրէ գատէմ պասարսէ ,
Մնէրին ճամէսին էտինիւր իտի :

Գըլըգլէրինէ քի կիրուր իտի ,
Էշքեալ վէ քիսվէթ ետրաշուր իտի ,

Սահիպ թապիյաթ ալուֆթէ իտի ,
Գի հէփ գօնուշան հէյրան օլուբտի :
Հալէպտէն չրդուալ Շամէ վէ գուտտէ ,
Զկյարէթին իտիւալ մագսուտի Մըսրէ ,
Եօլարտէ պաղի սիւալ իտէնտէ ,
Միւնասիպ ճէվապ իլէ մագուլ կէօրիւնտի :

Խ .

Յարիսէն ասուննը ուսշը էլէ ասոն օլուտունէ :
Ղարիպիքտէ օն երլ թէմամ օլուուդտէ ,
Պիր կիւն նիլ-Միւպարէք քէնարլէրինտէ ,
Ֆարիս սէյր իտէրքէն խիւտտամի իլէ ,
Սութանըն տողանճպաշըր կէլտի :

Սու քէնարլէրէ թալիմ իտէրտի ,
Հէփ օլ դուշլէրէ թալիմ իտէրտի ,
Կէօրիւալ ֆարիսի պիր մագուլ չէլէպի ,
Սորար նէրէլիսին ինթի եա ախի :

Նէ բէտէն կէլմիշսին նէյէ կէլիշին ,
Տէր ինտափ քի մէն տիյարի Անէմտէնէմ ,
Պա՛ իղնի փէտէրիմ սէյեահ իթմիշէմ ,
Վիլայէթ սէյր իթմէկէ հալա կէլմիշէմ :

Ֆարիս պաշար հէր կիւն վարուալ օրայէ ,
Տօղանճիպաշի տախի կէլտիքտէ ,
Ֆարիսլէ սէօյէշուալ հէմ հաղլանտըտէ ,
Գայէթ եարան օլուալ սէվիշէ գալտի :

Պիր կիւն ֆարիսէ տէր պույուր խանէմէ ,
Պիր նան ու նիյմէթ եէյէլմ պիլէ ,
Զիրա տօմթլուզա պու. տուր նիշանէ ,
Ֆարիս պա չէշմի մարէս հազըրէմ տէտի :

Սապահըն պիր թէօհֆէ իլէ պու վարուալ ,
Աղա հուզուրինէ փէշքէշին սունուալ ,
Օթուրուալ սօմաթէ սէօհպէթէր իտիւալ ,
Աղիմ մուհապպէթէլ մէճլիսի շահի :

ԽԱ.

Յարէս իսունէ առանց ասպարուր վէ հուշուրէս սուն-
նանէ նըդուռու , սէրուսէսէն ֆէրմանըն նաէլ օլուուն :

Մէզքիւր սուլթանըն բազէլքրինտէն ,
Պիր տէրտէ օղրայուալ ալմազ իլաճտէն ,
Շահպաղ շահին իտի մէրզուալէրինտէն ,
Տօղանճի հալիմիզ նէ օլուր տէրտի :

Ֆարիս տօղանէ պիր տէվա իթտի ,
Կէօղլէրին աչուալ ուչար գօնարտի ,
Անի կէօրէնտէ տօղանճիպաշի ,
Աղիմ շազըրդ իտիւալ մէջիս հազըրէնտի :

Ֆարիսի սուլթանըն հուզուր սաատէթէ ,
Իլէտիւալ ահվալի հէմ անլաթտըրտէ ,
Սուլթան նէտիր մադսուտ սիւալ իտէնտէ ,
Ֆարիսին իլքաէն նէքի մուրատի :

Շօլ քի աղատէն ըէճա իթմիշ տի ,
Սուլթան պիր խիլաթ կիյտիրէ եանի ,
Լոլքէսինտէն գանտէ վարաճագ իտի ,
Պի վէրվա կէզիւալ սիւալի մաֆի :

Սուլթան խիլաթլէյուալ եազըրալն տէտի ,
Իսթէտիւկի կիափի օլա մէֆհումի ,
Սուլթան իմզասընի նիշանըն գօտի ,
Ֆարիսէ վիրտիլէր խաթթի շէրիփի :

Ֆարիս Մըրըրտէն տէօնիւալ Պէրպութէ ,
Թէք սիլասընտէն պիր խապէր ալէ ,
Կէօնիւլ էկէնմէզ թէք ճան կէզափիրէ ,
Մըրըր սուլթանըն քեաղըտը իլէ :

ԽԲ.

Յարէս էֆէնէն ըունդանա նէսուտէֆլէ Տուլֆէնին հու-
նինուն խապէրտար օլուու վէ անէ ինւլս էնուն նէն-
նէնէ իսէնուտէրէն կէնուին :

Պէրութ հագիմիլէրի քեաղըտի կէօրիւալ ,
Ֆարիսէ աղիմ իլթըրփաթ իտիւալ ,
Կիւնէրտէ պիր կիւն թաշրա քի չըգուալ ,
Պիր էֆրէնձ րուհպանէ եօլուա սաթաշտի :

Ռուհպան կէօրիւալ պունի մագպուլ չէլէպի ,
Քի էտիպանէ իտի ճէվապլէրի ,
Գուտս զիյարէթինէ կէլմիշմ տէտի ,
Նիյէթիմ սիլամէ վարմագ տըր տէտի :

Սօրար քի սիղին շահինիդ վար մի ;
Եա պէկէր փաշալէր եախօտ ասքէրի ;
Եա կիւղէլ վիլայէթ մադսուտի վար մի ;
Բուհպան տէր գօրգարէմ տիմէկէ հէփի :

Յարիս տէր անա պէնտէն խէյփ չէքմէ ;
Ապտուլլահ օղույէմ դալուալ պուրատէ ,
Էլայէթ քի պանա սէն նազլինի իյէլ ,
Վիլայէթինիդին հէր ահվալինի :

Պիլտիկին կիպի սէօյէ սէն գօրգմա ,
Թանըի շահիտ օլա քի դալըր պէնտէ ,
Նէյէ կէլմէղէր անէր պուրայէ ,
Գուտս իչոն խուռալ պունջարլէ ճէնկի :

Բուհպանտէ սէօյէր անկա մադսուտնէ ,
Սուլթանտէն աղիմտիր գըրալլմըլ տէ ,
Ասքէր չօգլուզի գաթ գաթ զիյատէ ,
Գուտս իչոն քեամիլ տէր նկյէթէրի :

Իրսալ օլունմուշ պու թարաֆլէրէ ,
Գուտս զիյարէթի թարիգի իլէ ,
Վէնալը պիր վէղիր նամուր տէվլէթտէ ,
Մըրը սուլթանի տույուտալ վէ թութտի :

Խակէնտէրիյէտէ մահպուս տուր շիմտի ,
Խշտէ պիլտիկիմ տէտիմ եա սէյտի ,
Յարիս տէր սապահ սըրճէ կէլ իմտի ,
Բուհպան սէլամէյուտ վարտի էրթէյէ :

Ֆարիս կէօղիւնէ ույգումի կիրէ ,
Խակի տէրտէրի թաղէլէնտիքտէ ,
Սապահ բուհպանի եխնէ կէթիւրտէ ,
Սիւալէ կիրուալ ասլընէ իրէ :

Տուլիթի օլուողին սահիհ պիլտիքտէ ,
Պաշար բուհպանէ չընտան եէմինլէ ,
Միղաճընա կէօրէ ինարաըրտըդտէ ,
Քէնտու կիպի խուռալ հէմ թէպտիլ ճամէ :

Ալուալ պիլէսինձէ նէշէ թէտպիրլէ ,
Բէվան օլակէր Խակէնտէրիյէյէ ,
Սուլթան խաթթընի սունտի անլէրէ ,
Սալուալ գալայէ անի թաղլմիլէ :

Տուհպան Տուլիթինին հապս օլան եէրէ ,
Տույուտալ ֆարիսէ քի իլամ էթտի ,
Ֆարիս հէրտէմ եօլուն օրատան իթտի ,
Պէքիթէրի սէլամէրի քի աշնալէշէ :

Ճէնիւտ կէչտիքճէ շէրպէթլիք սունար ,
Կեահ իփթարիյէ կեահի պէրկիւզար ,
Սէօղուն սէօղէ էյ տէր զընտանտէ քիմվար
Նէ ճինս ատէմիլէրտիր վէ նէ թէօհմէթտէ :

Պէքիթէր ակրիլէր ֆըրէնկ քիւֆֆարտէն ,
Խապիս հաքիմէրտէն նամուր քէլապտէն ,
Խօլքէյի միւսլիմանէ ճասուսէ կէթն ,
Քի թապիրի օլնալ պիր թարիդ իլէ :

Ֆարիս եխողիւնի չէվիրուալ տիտի ,
Թու պրէ քեաֆիր , ճասուս տուր կիտի ,
Քէնտույի տույուրուալ խապիս թութտուրտի ,
Կէպէրմէսի մէհէլ տիր օլ խինզիրէ :

Անընէ պիրինիք սէօյէշէմ տիտի ,
Կէօրսէմքի նէ չէքիլ քէլէպտէն իտի ,
Գի պունճա ճիւրաէթիլէ կէլմիշ իտի ,
Պէքնիլէր տիրէր հէյք իդուն սէյտի :

Սուլթանը զըն շիտտէթ թէնպիհի ,
Բույի գէմինտէ անըն եխողիւնի ,
Պիր քիմսէ կէօրէճէք եօդտուր դապիի ,
Լաքին փի խաթրէք բուհ եա սէյտի :

Տէր լիսանընտէն պիրաղ պիլիւրաէն ,
Կիրուալ պիլէսինճէ սէն սէօյէշէսէն ,
Ֆարիս տէր հագ ըիզա օլա սիղէրտէն ,
Պէն պիլմէմ էմմա դուլում մալիւմի :

ԽԳ. .

Թուրէն էալէյէ իւրուո Տուրէնէն էւօրուէնէ :

Կիրուալ դալայէ պէքնիլէր իլէ ,
Նէ ատէմ տիր սէօյէշէտէր լիլ ըուհանէ ,
Նէ էօլքէտէն տիր նէսի վար էվտէ ,
Բուհպան Տուլփի իլէ քի սէօյէշտիքտէ :

Ֆարիս տինկլէր հալի , հէմ պէքնիլէր եանէ ,
Խոթիհղա իտէր մահալուաի քէհննէ ,
Քեաֆիր պէլասըն պուլմուշ մէհէլտէ ,
Էլ վէտա իտուալ տէօնէր գօնաղէ :

Եէմինէ ըուհպանի եէնէ գանտըրըր ,
Եխուրէկիմ աճըտի պիր զարիպ փիր տիր ,
Հալա զէլալէթտէ տէմիրտէ եաթըր ,
Զիւրիւյէճէք օրտա էօլիւալ կիտինճէ :

Պէնիմ պապամ տախի խէջի իտի ,
Պէնիմ նլյէթիմուէ օլմադ լաայի ,
Միւրատըմ գուրթարմադ վալլահ պիլլահի ,
Վար պիր հօշ սէօյէշ սէն պիլէսինճէ :

Բուհպան Տուլփիյէ վարուալ կիրտիքտէ ,
Հաթըրըն սիւալ իտիւալ սէօղիւ աչտըգտէ ,
Օլ կէօրտիւկիւն իկիտ աղամ տըր իշտէ ,
Իթլաղընէ չալըզըր մալիւմ օլունէ :

ԽԳ. .

Թուրէն բուհպանէ Տուրէնէն էւօնուէրէպ , Տուրէնէն էրըւնէ
Աւրէնէն լար էլլուէնէ :

Կէօնտէրտի պէնի սանա սէօղի վար ,
Թանկլի գուրթարըրսէ տախի նէ սէօղ վար ,
Իշտէ կիւն պուտտուր նէ վագթէ պադար ,
Պանա նէսի վար պէտէլ էյլիկէ :

Տուլիթի իշխանինք.ք պու սէօղիւ շաշտի ,
Ֆերադէ կէլուպ աղար տինմէզտի ,
Ահ չէքէրէք փիւրեաշ կէօղէրին սիլտի ,
Եխողինէ պագուռ ինլէրէք տէտի :

Եէրի կէօկի փէրվէր իտէն պիր թանըի ,
Շահիտ օլա սէօղիւմէ վալլահ պիլլահի ,
Սիլամտէ հէր նէմ վար խաէ փիւլի ,
Քէնտույէ օլսուն թէ.ք կէօրսին չարէմի :

Հէմ տէ եա քէնտինէ պիր գըղըն վար տը
Ճէմի Ցրէնկիսթանտէ նամ շան վէրմիշ տիր
Կիւղէլլիքտէ միւմժաղ.քի լանաղիր տիր ,
Էրէ վարմատըղի իշխն մահպուս աըր :

Ազատէ սալսըմ հէմ պրազուպ կէլտիմ ,
Պէն տախի պու տէրտէ կիրիֆթար օլտում
Ախիր վագթիմտէ էսիր օլուբում ,
Պու իգրար հագ տըր քիզպ տիր շէյթանի :

Թուհպան ջարիսէ տէօնիւպ նագլ իթտէ
Ֆարիս տէրտինէ տէրտէր գաթըլտի ,
Գըղընը վիրմէկէ բիզա օլտուղի ,
Վէ հալա վէնա մահպուս գալուղի :

Թագթաթ մի գալըր հիւնէրի վարսէ ,
Ճան աթըլպ հէլնէ հիւնէր վարիսէ ,
Ուսուլ խարճ իտէծէք մահալ տըր իշտէ ,
Շէպրուղ թէտարի.քէ էշղալէ կիրտի :

Թուհպանի կէօնտէրուպ քէշփէ թահմինէ ,
Գալչա հիսարինէ պէտէնլէրինէ ,
Կէչիտլէր ասանըն թագպյուտ իտէ ,
Հէմ տախի քէնտու կէօղտէն կէչիրտի :

Թուհպանէ տէր , իմտի թէղ վար եալիյէ ,
Սըրճէ սէօյէշ պիղէ սէն պիր սէֆինէ ,
Ուճուղ փահճալը սադըն հիչ տիմէ ,
Թէղ խապէր իլէ պանա տէօն կէրի :

ԽԵ.

Յարէն քաւէ պէտէնիւնէ զյահէն էրուուդ , անլէրէ մար է-
րուուդ , Տաւածէն էնլսու վէ վէնայէ ֆէրալէրէ պէտանչուէ :

Պատէ պէքճիլէրէ խիւտտամըն սալուպ ,
Պու կիճէ աղամըն միւրատի օլուպ ,
Սիզինլէ տիլէր պիր իշրէթ իտուպ ,
Պիր սէօհպէթ իթմէք տօստլուգ նիշանի :

Թաամէ միւթաալիդ գայտ իթմէսինլէր ,
Հէր շէյ հազըր աըր , շէօյէ պիլսինլէր ,
Թէք տօսթլարըմ իլէ սէօհպէթ ու տէմիլէր ,
Տէր զարիպ տիլէմ իշէ թահսիրէ :

Գալէ պէքճիլէրի մագուլ եէր կէօրիւպ ,
Խիւտտամլէ ախամ թաամըն սալուպ ,
Ֆարիս րուհպան իլէ գալէյէ վարուպ ,
Պէքճիլէր թազիմլէ տախի մէճիս օլտի :

Պատէ նուշ օլուալ շազըդ օլուուգտէ ,
Ցարիս իրքտէն տէմիշ տիր խիւտտամինէ ,
Մուգայէթ օլուալ օլ պէքճիւբէրէ ,
Պատէյի սըգճէ վէր տօլի տօլի :

Մէյիլէ օլուալ խէրապ էլ պասրէթ ,
Մայիլ սէօղէրինէ ազզընա հայրէթ ,
Խասթէ տիլ օլուալ մազպուն քէյփիյէթ ,
Երդրլա քալուլէր սէքրանի քիպի :

Ցարիս ըուհպանի պէքճիյէ սալուալ ,
Խարիսխանէնին միֆթահին ալուալ ,
Եչըրու կիրուալ ծուլֆիյէ սունուալ ,
Այագլէրինտէն պէնտին շըգարտի :

Ցարիս պէքճիւբէրի պէքքէր գաբուտէ ,
Իհթիմալ տըր պիրի կէօղիւն աչարսէ ,
Հազըր պաշ տըր քի սիլէ սիւփիւրէ ,
Բուհպան ծուլֆի իլէ Ցարիս խիւտտամինէ :

ԽԶ .

Ցարէն Տուժենէ Վէնայէ Ֆէրաւլէրէ :

Ենուալ դարէատէն եա' հու աէտիլէր ,
Անձագ սօլուգլէրին եալրաէ ալտրէր ,
Կէմիյէ տիւշիւալ չէքա տէտիլէր ,
Եա թանկըրմ դատըր , համտ հիքմէթինէ ,

Պիրազ քիւրէքլէ պաժին եէլ իլէ ,
Ուղանուալ Գըպըրը ալէմ տէմիլէ ,
Պիր ղայրի կէմի թութտաւլէր անտէ ,
Տախի կիրիտէ շազու շիւքը իլէ :

ԽԸ .

Տուժենէն վէնա վէն բէն ապէն օլուուգէ :
Անտէն Մարչիւեայէ տէմիր սալտըդտէ ,
Աթլանտիլէր տողրու շէհրի վէնայէ ,
Տուլֆի անսըզտէն կիրուալ էվինէ ,
Դարուտէ օլան խիւտտամ տույտուգտէ :

Խանում իշխուալ աճապ խէյալ մի ,
Տէր քի պու ահվալէ ինանմալի մի ,
Ազիմ սէմինն ավաղ օլուէմ քի դօվտի ,
Տուլֆինին սարայի խալդ իլէ տոլուի :

Ճէմի շէհիրի այաղէ գալդախի ,
Փատիշահէ իրին միւժտէ եէթիշտի ,
Ուշագլէրի միւժտէ պախչիցէ տոլուի ,
Հաղ դուարէթինէ չօդ շիւքիւր վէրիլտի :

ԽԸ .

Տուժենէ Ցարէնէ գօնագ աէւշէրէր վէ դայիդանէ մէտ -
հինէ իրէր :

Տուլֆի թազիմ իլէ գօնագ կէօսթէրուալ :
Անլէրի լիպապէ ազիմ տօնատուալ ,

Ճիւմլէսի իդէթ իլթիֆաթ իտուպ ,
Սօրմնլարա ճէվապ քի եվլատ Արէպի :

Տուլփի Ֆըրէնկօ զլի տիր տէր Արէպէ տիւշմիւշ ,
Զօնուգլուգտէ գափըլուպ քէնտու պիլմէմիշ ,
Շիմտի տինէ կէլմէք նյիէթ էյլէմիշ ,
Թարիֆին խտէր քիմ նէճաթըլմ օլտի :

Նէչէ մարիֆէթին նագլ խտէր խտի ,
Զէնտան լիստն պիլիր չօգտուը հիւնէրի ,
Ուսուլու թէտպիրի քի պանա իթտի ,
Նէ տէրտտէ իքէն դուրթարտի պէնի :

Ֆարիս պիր գաչ կիւն կիւնէ սապր խտէր ,
Վէնա մահպութ իչին եանուպ վէ թիւթէր ,
Ռուհպանա տէր վար պագ Տուլփի նէ սէօլէր ,
Դավլինտէ առուրուրմի պագ նէտիր էմրի :

Խթ .

Յարէն բուհպանէ Տուլփէն հէօնուերէ :

Ռուհպան անա վարուպ պէհճէթ սէլամիէ ,
Միւրատ թահսիլ օլտի տէր հէր վէջիլէ ,
Իշտէ կիւն պու կիւն տիւր իկիտէ սէօղնէ ,
Ֆարդ քի ահարն թամամ օլա էֆէնտիմ տէտի :

Տուլփի տէր ըաղլիէմ ագվալըլմ պիւթիւն ,
Ալ սէն օլ իկիտի ղընտանէ վարըն ,
Վէնայի կէօրիւպ պիր հօշ սէօլէշին ,
Հադ շահիտ տիր նոլա մագ.սուտի կիալի :

Ե .

Յարէն զէ բուհպան իտուս ինուրէ+լէրէ վէնայի հէօն
Նէ էնէւ :

Ֆարիս իլէ բուհպան չըգուպ սարայտէն ,
Վարուպ խափսէ կիրուպ օլ փէնչարէտէն ,
Ֆարիս սէօլէր խտի լիսան արէպտէն ,
Ռուհպան թէրծիւմանլըդ խտուպ սէօլէրտի :

Տէր էյ վէնա խանում սէն հէփ էշիթտին ,
Պու իկիտին լութֆի ալէմ տույտուղուն ,
Պապանա չօգ հատտարդ էյլուկի իչին ,
Սէնի պու իկիտէ լայըդ կէօրիւլու :

Մուհապպէթլէ ճակու սէն մութի օլմագ :
Վարիսէթինի իթտիրմէք կէրէք ,
Կէր սիդէ իթտիւկի լութֆի սէօլէրսէք ,
Նէ եէրտէ օլուպ նէ կէօկտէ տէտի :

Վէնա տէր կէրչէք քի օլ վիր պապամի ,
Տիւշմէն էսիրլիքտէն խէլաս իյլէտի ,
Զօգ տուր էյլէտիւկի մալիւմ քի հագի ,
Թանլըրի վիրէ օլա միլքի վարիսի :

Լաքին օլ թէքլիփ գաթի չէթինիմ ,
Հագ ճանըմի ալաս գուրթուլայիտիմ ,
Թէք պու սիթէմիէրտէն խէլաս օլայտիմ ,
Սէօլէր աճի աճի հէմ աղլայի աղլայի :

Ֆարիս արտաէն տինկլէր աղլի կլատէրտի ,
ձիկէրծիկի փարէ փարէ օլուրտի ,
Գօնագլէրինէ տէօնատիլէր կէրի ,
Քէնտու աղլէտիկին սագլար կիզլէրտի :

ԾԱ .

Իւնչի աէֆա կիլուկւէրի :

Իքի կիւնտէն սօնկրա ֆարիս ըուհպանլէ ,
Հափաէ վարուալ տիւրլիւ տիւրլիւ սէօղ իլէ ,
Վէնա եկիլմէյուալ պիր սէօղլէրինէ ,
Իլա տարկըն աղլար պու նէթիճէյի :

Սէնտէն ըէճամ պուտուր սէջլէր իկիտէ ,
Քէնտու գանզի վէդիր գըղըն ալըրաէ ,
Պէնի պիր ճարկյէսի եկրինէ թութա ,
Եօդուա պու հափա պէնիմ ճէննէթիմ օլտի :

Ֆարիս կէօրիւալ վէնա մէթինիկինի ,
Հատարզ տէօքիւլէն կէօղ եաշլէրինի ,
Թագախ իթմէյուալ կէրի տէօնէրտի ,
Գըղըն սապրինէ թաճիւալ իտէրտի :

ԾԲ .

Ֆարիս վէնայի է-սիւնճի նէճըւունէ վէ ժէնուույի
պէլուրուիի :

Իքի կիւնտէն սօնկրայ իւչիւնճի քէրրէ ,
Խսթէր քի տախի թէճըւուպէ իտէ ,

Կէլոփիքլէրինի վէնա տույտուգտէ ,
Օլ մէքրուհ գօգույի թիզ հազըրլատը :
Բուհպանլէ ֆարիս իչէրու կիրուպ ,
Վէնա սէվկիսինտէն գոգու ալմայուպ ,
Բուհպան իքրահ իտէր պուրնունի թութուպ ,
Լաքին ֆարիսէ օլ լաթիփ բահկյէսի :
Բուհպան նէչէ թէմակիլ մէսէլէ իլէ ,
Վէ գամթէ միւթէալիդ սէօյէր զաղէպլէ ,
Վէնա հիշ արտըրմազ պիր թարիդ իլէ ,
Խոյւմտէն գօրգմազ եէնիլմէզ իտի :

Ֆարիս բուհպանէ իշարէթ էթտի ,
Տաշրէ չըդա տէյու քէնտու պաշատի ,
Գըրէնկծէ տէր վէնայէ սէն նէ սէպէպլէ ,
Պանա պէկէնմէզպին վիրմէզպին սէօղիւ :

Վէնա տէր այ միւմթազ իկիտիմ էպէ ,
Եօդ քի խամթուն կիպի , ճարկյէն եէրինէ ,
Կէլ գապուլ կյլէ պէնի ինճիթմէ ,
Սահկալ օլ պապամըն միրասէթինէ :

Ֆարիս հէման տէմլախլաճ գալուպ ,
Նիշան եիւղիս կիւնի օլ քի վիրմիշտի ,
Գօնունտէն չըդարուալ վէնայէ սունուպ ,
Տէր տիյնէ սէօղիւմի էյ նազլի զէման :

Ալ պունի գալըրն էմանէթ սէնտէ ,
Մուհապպէթ նիշանի մապէյնիմիղտէ ,

Թէք հաթրընի հօշ թութ պէնտէն ինձինմէ ,
Տէյարընըտէն կիտէր օլամ պիր դէման :

Վէնա եիւզիւկի ալտըղի կիպի ,
Թէզ տէօնիւալ Սապէլէ սիւալէ գալոփի ,
Եիզիւկիմէ պէնկզէր պիր հօշ պագ շունի ,
Օղոուէնմիշմի օլա աճէպ պիր դէման :

Հապէր տէր էֆէնտիմ սէն պագ պիր հօշմէ ,
Օլ կիւնքի գալորդ քէօյտէ փիրարտէ ,
Ռուհպան օտասարնի կէթիր հաթրընէ ,
Պունի նամղատ տիյու վիրտիլին դէման :

Իմոի կէլէնէքրին պիրի օլմայէ ,
Քի քէնտու ֆարիս տիր տէօն պիր պագ հօշմէ ,
Վէնա տըր տէօնիւալ պաշըն գալորդէ ,
Կէօրտի ադ սարըգի հէմ շիրի դէման :

ԵԳ .

Վէնանըն նէսէնէնէն :

Նագշին թանըյուպտա անա աթըլտի :
Ֆարիս կէրտանընտէն սարյա գալոփի ,
Եիւզիւնի եիւզիւնէ լէպպէրէպ օլոփի ,
Էվրադի սարմաշըդ վէ բէվաղի դէման :

Պիր զարիպ ֆիզան ֆէրեատէր գօփտի ,
Մէրաղազ հէնկեամ իքիսինտէն տի ,
Ռուհպան զանն իտուալ աճէպ գաթըլի իթափ ,
Պին ճանլէ իչէրու տիւշտի օլ դէման :

Սապէլէ ըուհպան մաթ գալտըլէր տի ,
Քի պիրալիրինտէն այըրամազլէր տի ,
Օլ պուսէյի լէպպան նէ ճինս ֆասըլտի ,
Քիշիվանի կէրլյէ վագի օլ դէման :

Ծն ելլ հիճրան իլէ օլ հասրէթլիլէր ,
Գանկի գուցուտէ գավուշուպ տըրլէր ,
Թաղէ եիւմն իլէ մէվճուտի տէմիլէր ,
Իքի նէվճիվան սարըշըդ դէման :

Շէմ իլէ գամէր տօղուալ զընտանտէ ,
Ճիհան նէվլէնուպ աճէպ սէյրանտէ ,
Մէվսումի վուսլէթ աշըդ մաշուդլէ ,
Խպրէթ թէֆէրրիւճ փէյտա օլ դէման :

Տէրալէր տէշիլուալ կիւլ միւքէրրէր նուշ ,
Թաղէլէր թաղէ խուրըէմի տիլ հօշ ,
Նար էշդէ եանանլար փէրիշանի ճուշ ,
Ռուշէն տիլ ու թէն հէմ ճան պիր դէման :

Զէլիլ ու սէֆիլ զարիպ սէրկէրտան ,
Տաղէլէր տիվանէսի օլ ֆարիս միւտամ ,
Խակէնճէյէ կիրիֆթ օլ վէնա պէտնամ ,
Բէվայի ալէմ տիր վուսլէթի դէման :

Մէվիկուլի սէվափիկի տիզինտէ թաղէ ,
Ճանլար թաղէլէնուալ ճանսանտա թաղէ ,
Սինէ պէր սինէ մուհապպէթ թաղէ ,
Օդունուպ պէսթէլէր թաղէ չօդ դէման :

Նէ զարիֆ կիւֆիթար էշդի նէղաքեթ ,
Նէ թէօհիէ տիւրէր սագի նազմ հէյլէթ ,
Պաղի երեմիա ճէննէթի կէօպէթ ,
Օլտուր սանա պագի միւէպպէտ զէման :

ԾԴ .

Վէնա վէ թարիւ ւշւը Տուլինէ կէնուէւրէ :

Սոլէ վէ կունա իքիսի գօշէ ,
Հուղուրի Տուլիյէ վարըրլէր տիւշէ ,
Պի փէրվա բէֆթար հիշ նիստ էնտիշէ ,
Տուլիթի կէլիշէրին կէօրիւոլ գալուրտի :

Թարիս կիքինտէ վէնայէ տէր քի ,
Իդք սէն սէօյէ բուհում պիլտիկին կիպի ,
Սադըն անմայասըն պէնիմ ատըմի ,
Նիճէ քի տուրտիլէր մաէն իքիսի :

Վէնա տէր պու կիւնէտէք պէնիմ էֆէնտիմ ,
Միղէ սէրքէշ էվլատ վէ ասի օլտում ,
Հէմ ճէհալէթիմ ափիմն տիլէրիմ ,
Միւրատըն նէ իսէ էմր էֆէնտիմն :

ԾԵ .

Թարիս Տուլինէ գէնուէյէ ուլուրուէնէ :

Թարիս պիր իփիլէ պիր գըլըն սըրճէ ,
Սագլարտի կիզըու քէնտու խսիմիւնտէ ,
Պագուապ վէնանըն սէօղիւ պիթինճէ ,
Իլէրու վարուապ Տուլիթի էօնիւնէ :

Իփի չըգարուապ պօյնունա թագուապ ,
Գըլըն գապգէսինի Տուլիյէ տունուապ ,
Վէնա գարշըրնտէ տուրուր վէ պագուապ ,
Սէօղինէ սէօղ վիրմէղ մաթ օլուապ գալուապ :

ԾԶ .

Տուլիթի մարիսէ նանը յուու իրուու վէ իւրէր վէ
Տարէրէն աղըրտուու էլլիտին էլլուրէն , վէ պէջիւտ շէն-
վէլէր էճը օլուունէ :

Տուլիթի վէք պագտը քի թարիս տիր կէրչէք ,
Իփի վէ գըլընի փիլ հալ ամթընէք ,
Գօլունտէն թութուապ եէրտէն ալընէք ,
Սարըլուապ իքի եիւղիւն պուս իթտի :

Շիւքը իլէ տէր քի վէնա դըսմէթի ,
Մուգատտէրի հագ մուհագգագ օլտի ,
Ղայէթ շազըրդ իլէ հէման շազըրթտի ,
Թարիսին պապասըն վէ անասընի :

Խիլաթլէր կիյտիրուապ էօղիւր տիլէտի ,
Աղավաթ պէկիլէր ալուապ խապէրի ,
Քիւպարայի ագրապա վիլայէթլիսի ,
Տուլիթի սարայընտէ մալամալ օլտի :

Խանէնտէ սաղէնտէ սափ սափ տիղիուապ ,
Տէրէճաթ իլէ մէջլիս տօնանկուապ ,
Պօրու թրանփէթա տէմ տէմ չալընուապ ,
Թիւփէնկլէր թօփլար սէտա պահավա :

Փաշալէր պէկլէր սատարաթ օլուպ ,
Հէր քէս ագրանընճա տէմ տէմ եէրլէշուպ ,
Մուպահ չիշէքէր միւղէ յեէն օլուպ ,
Կէօյա քի ճիհանտէ ճէննէթի մէյլէ ,

Զէնտան մէյի նապիէ սիւքքէրի նէվալէ ,
Սաղէրի եարան տէօնիւպ փիալէ ,
Վէնա վէ ֆարիս մէնթ էշդի իլէ ,
Կրանֆէսթէ մանէնտ տիրլէր լավիվա :

Օլ գըզէր կէլինլէր սէֆիտ սիւնպիւլէր ,
Գօնչէ կիւղէլլէրի սիմափ վէրտի թէրլէր ,
Ջիւմրէ ըէֆթարլէրին կէօրէն աշըդլէր ,
Շադի պիւլպիւլէր թէք օլուպ լավիվա :

Վէնայի վէփա , ֆարիսէ շիփա ,
Ճիւտայի ճէփա , վուլէմի սէփա ,
Սապր տէփա տէփա , օլմատի հէվա ,
Եիւմնի միւպարէք , դաթ դաթ լավիվա :

Պիլէ շաղ օլուուդ շէնկիկի իշիւն ,
Խուրրէմ տիլի պախշ օլ նազլու իչուն ,
Գատէմ միւպարէք պատ սատէթ պու կիւն ,
Ճամէր փէրվանէ թէք սէրա լավիվա ,

Խանէի Տուլիինին կիւրուհի հիւրի ,
Ջիւմրէի մէլէքէր քիւշա մանզէրի ,
Շէմնիւմա մէննէվ զուրէ տիլտարի ,
Հու տօստ էշդլէրինէ անտէ լավիվա :

Մէօնպէթի իրփան մէրաթիպ իլէ ,
Սլուֆթէ օլան էշդ սէվտա իլէ ,
Վէնա տոլուսինի նուշ տուր մէթհիլէ ,
Գի այվաղըն պուլտի լէք լէք լավիվա :

Էլին իշրէթինտէն նէ հիսուէ սանսա ,
Ճամէլէր շէնկիկինտէն նէ էնփա սանսա ,
Ճանըն չըգընճէտէք հօշ չէք երէմիա ,
Վայ վայ իլէ թէպտիլ օլսա լավիվա :

Ծէ .

Վէնա Յարէւլէ ադուն նէրէան օլուուդի :
Պիր գաչ սուրուրի պու չըրաղանլէ ,
Տիւկին մուհիմմաթի հէմ կէօրիւլտի պիլէ ,
Վէնայի ֆարիսէ եիւմնի եէվմ իլէ ,
Գութիլի իսթիֆան իտուպ լավիվա :

ԾԸ .

Լապուէնն հալէ վէ նէրէանի :
Մէփիլ տէրտիմէնտ իսապէլ էմմա ,
Ուզագտէն պագուպ տէր քի եա' պանսա ,
Վէնա տէր սէնտէ Օրտուվարտի գոլլա ,
Հաթրընի հօշ թութ տէմէ եա պանսա :

Հէմիլրէմ սէնի պէն աթմամ եապանսա ,
Էմէկին զայ օլմաղ տէմէ եա' պանսա ,
Մէնինտէ իշինի կէօրէք սրզլամս ,
Գի այվաղ չօդ օլուր եանմա եապանսա :

Հէմ աէրտիմ իքէն եաման կիւնլէրտէ ,
Եաղի կիւնլէրիմտէ կիւլ օյնա սէնտէ ,
Սապէլտէ սարըլսըն ճիվան Օրտուվարտէ ,
Մէօղ դալմաղ տիմէկէ եա պանա պանա :
Եթ .

Սուկէ Օրտուվարտ իւլ նէրտան օլոռուց :
Տուլփի էմիյլէ Օրտուվարտէ վիրուպ ,
Շէնլիքէր իւլ խթիման խտուպ ,
Եադուպ միրըլէրինէ հէփ վարիս օլուպ ,
Եալ պազլա էյ Սապէլ տէմէ եա պանա :
Էյ նազմի էրպապ այա պունճա մուգայէթ ,
Կէջմիշ շէյտէն սանա նէտիր թէմշյէթ ,
Եա լշէ գուզկուն եա պաշա տէվլէթ ,
Երեմիա հու աէյու գալտըն եապանա :

ԿԱ .

Տուլքնէն լէֆնէն պէյտանէնպէ :

Տիւկիւնտէն սօնկրա պիր գաչ կիւն կէչտի ,
Տուլփի էճէլի իւլ ճիհանտէն կէօչտի ,
Ֆարիս միրասէ հէմ վայէսինէ կէչտի ,
Վիլայէթի տախի սուրուրէ կէչտի :

ԿԱ .

Թարէնէն վէ վէնանըն լէֆնէլըն :

Անըն իւլ էրքէկի զուհուրէ կէլտի ,
Ֆարիս լէնասէն էվլէլ ֆէվլթ օլտի ,

Վէնանըն էօմրիւ ֆագաթ դըրդ սէնէ օլտի ,
Էշտ վէ սէվտալէրի էօպիւլէր իլէ կէչտի :

ԿԲ .

Օրտուվարտ վէ լուսուլին էնլալ վէ լէֆնէլըն :

Օրտուվարտէ իրի օղուլ տօղտուլէր ,
Ֆարիս պապալնէ վարիս օլոռուլէր ,
Ֆարիս օճաղընտէն այրըլմատիլէր ,
Ոլ սապէլ իւլ հէմ տէմլէրի կէչտի :

Թաքի կէլիւպ էճէլ հէփի զապտ խտուպ ,
Վէ հէր սէվտալէրի օլ ախիր խտուպ ,
Նէ կիւղէլ էսիրկէր նէ տիլէր տիյուպ ,
Հէփի ալէսէվլիյէ խաքէ եէքսան կէչտի :

ԿԳ .

Խամէտէ , նահանին , մէտի , որիսա , նուսան ու գինոր ,
Կամոր ու անոա , վէ խամ մէտիւթէն պէյտանէնորէ :

Խաթմ օլտի նագիլի շօլ վէնա խապնումուն ,
Մանէնտի օլմազ պիր տիշի խաթուն ,
Քի օն սէնէ չէքիւպ օլ հափիս միհնէթին ,
Ահարի վէ ադվախի իւլումէ կէչտի :

Ֆարզտըր եիւզպին բահմէթ օդունա միւտամ ,
Քի միւնքիր օլմատը գավիի տիւրիւմթ թամ ,
Զիրա տէրիտի քի շահիտ տիր խիւտամ ,
Թաղեիր իթմէտի թալուալէ կէչտի :

ՅԼ աշդի թաստիդէ աշդ օլուն թալլահ ,
Սապրի սիասէթէ պին պարէքեալլահ ,
Վէ ահտինէ հէղար ափէրին պիլլահ ,
Սապիթ գատէմի նամ սէօղիւտէ կէչտի :

Փէս հէր զէննէ պունի ալալէր այնէ ,
Չին օլ ճինստէն տիրէր անկա պէնկզէյէ ,
Սապրնի ալուալ հաթըրէրինէ ,
Աղմայուալ հայաթտէ պի վէֆա կէչտի :

Աէճտէ իտէք պիզի օլ եարատանէ ,
Քի քէրէմի չոգ տուր հիքմէթի հէր տէմտէ ,
Վէ մադսուտէրին սատըգ տիլէրէ ,
Նէչէ երւզտէն թահսիլ իտէրէք կէչտի :

Պու նադլի իւշշագըն ուշագ չաղըմտէ ,
Մէյի թէրճիւմէյէ քէննէ թիւրքէ ,
Զիյատ էնֆա տէվա պուլմագ սէվտայէ ,
Լաքին էօմրիւ երեմիա նաֆիլէ կէչտի :

Խ Ի Թ Ա Մ

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

ՀԱՅԵՐԻՆ ԵՒ ՏԱՀԿԵՐԻՆ ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԵԱՄՐ

Հ Ա Մ Ա Ռ Օ Տ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ք

ա.	արաբերէն .	ո.	ռամկօրէն .
պ.	պարսկերէն .	եղ.	եղակի .
տ.	տաճկերէն .	յդ.	յոդնակի .
գդ.	գաղղիերէն .	իտ.	իտալերէն .

(Պազը լուղէթէրին հէման պիր մանասը օլուալ ,
պազըլարընն պիր գաչ մանալէրի պուլունտուղի միւ-
սիլու , իշպու եազուրըմըն լուղէթէրին տափի պա-
զիւրինին պաշխա մանալէրի տափի պուլունուր-
ստէ , իսթիսար իշխն պիզ հէման քիթապըմըզա
մէնսուալ օլանը իշար իէց իտթիֆա խոռուալ , զիյա-
տէսին թէրք իթթիլափիր . վէ մանալէրին պէհհէթի
զրմնատա վիւսիւմիզ մըգտարի սայ ու տիգգաթիթ-
միշ իսէքտէ , հասպէլ ալէչէրիցէ շայէթ խաթա վագի-
օլմուշ իսէ , տամէնի ափի իէց մէսթուր պույուրմա-
էրի : Էրպապի քէմալտէն միւսթէրմա տըր) :

Ա .

Ագվալ յդ . գավլ եղ . ա . - դաշն , պայման , ուխտ .
- գավլ ատագ , ահտ իթմէք :

Ագտ . ա . - կապ , դաշն . - պաղ տիւրիւմ , գարար
վիրմէք :

Ազմ իթմէք . ա . տ . - ձանապարհորդել . - եօլա կիթ-
մէք , եօլմու օլմագ :

Ալսրկա. տ. - տեղի տուք, ճանապարհ արարէք .
- այրըմադ, աչըմադ, եօլ վիրմէք, եօլ խաէմէք :

Ալէմ. ա. - աշխարհ, արարածք . - տիւնեա, մախ-
լուգաթ :

Արդշամադ. տ. - օրէնել բարիս խնդրել . - տուա
իթմէք, խայր տիէմէք :

Արտֆիթէ. պ. - ապշեալ հիացեալ, յիմարէալ (սիրով)
- վալիհ, հայրան, ալստիթէ, մէնուն :

Ախ, ախի. ա. - եղբայր . - գարտաշ, գարնսոաշ :

Ահվալ յդ. հալ, եզ. ա. - հանգամանք, որպիսու-
թիւն . - հալ քէյֆիկիթ :

Ահտ. ա. - ուխտ, պայման . - սէօզ վիրմէք, վէյ-
ման, անտ, եէմին :

Ամիտի. ա. - զօրավիդ, ազգապետ, - սիլսիէ րէխի,
եարտուճի :

Այն, եզ. այան, յդ. ա. - ակն, իշխան . - կէօզ, ա-
յան, պէկ, հէօքիւմուր :

Աշգ. ա. - սէր, իղձ, փախագ . - սէվիի, մուհապակէթ,
մէյլ իփրաթ իւզրէ մուհապակէթ :

Աշլն. տ. - թաթազուն, զէզուն . - տոլու, թազլն,
պասկըն :

Ապ թուֆան. պ. - ջրէեղէլ . - սու թուֆանի :

Ավո. ա. - օգն, օգնականութիւն, շնորհք, - եարտըմ
ինտուտ, լութի, իհսան :

Արմա. տ. - զարդ, նշան, - զինէթ, նշան, տամլա,
պայրադ :

Արշ. ա. - երկինք, գահ, աթոռ, - կէօլ, մանալպ,
քիւրսի :

Արսա. ա. - ասպարէզ, ճակատատեղի, - մուհա-
րէպէ մէյտանի :

Աֆլ. ա. - ներել քաւել թողուլ, - պազշամադ,
ափ իթմէք, եարլըղամադ :

Բ.

Բաղէ, պաղէ. պ. - բաղէ . - շահին, տողան, բաղէ:
բրինձիթէ . խտ. - իշխան, - հիւքիւմուր :

Գ.

Գաղիյէ . ա. . - գործ, անցք, գէպք . - վագըմ: էշ
ամէլ, մասլահաթ :

Գաթթալ. ա. . - սպանող, մարդասպան, - էօլտիւ-
րիմի, գաթլ իտիմի :

Գաթրէ . ա. . - կաթիլ . - տամլա :

Գալիզմագ . տ. . - ոստոստել . - սրչրամագ, սրչրայիչ:

Գահրաման, պ. . - քաջահապթ, գիւցազն, - իյիտ,
մէրտ, չժաէթիլ, քիշիզատէ :

Գամէր . ա. . - լուսին . - կէօկաէ օլան այ:

Գայտ. ա. . - հոգ, փոյթ, կապ. - գայոլ, իհթի-
մամ, համէթ, պաղ:

Գատեմ. ա. . - ոտք, ընթացք . - այադ, կիտիչ:

Գուճմագ. ա. . - գիրկս արկանէլ . - գուճագլամագ:

Ե.

Եախչի . տ. . - բարի, լաւ, ազնիւ . - էյի, խօչ:
Եահու. տ. ա. . - ո՛վ աստուած, ո՛վ այր դու, - եա-
պլահ, եա ատէմ սէն :

Եաման. տ. . - չար, խիստ . - քէմ, քէօթիւ, պէտ ֆէնա:

Եավէ. պ. . - մնտի, ընդունայն, բարբանջել . - պօչ
պաթալ ապէս սէօզ սէօյէմէք :

Եավուզ կամ եաուզ, ա. . - արի, քաջ, ժանտ, գըժ-
նեայ, - իյիտ, էյի, քէմ, ազկըն, վահչի:

Եէքսան. պ. . - հաւասար, - պէրապէր :

Եւմն. ա. . - բաղդ, երջանկութեւն . - գութլու, ու-
ղուր, իդպալ:

Զ.

Զաթ, զէվաթ, ա. - անձն, անձինք, - քէնտիւ, շախս, նէջս, քէնտիւլէր; Զախ, ա. - տէր վիճակի, - պէօյիւք թիմարլը սիփիահի; Զաֆէր, ա. - յաղթութիւն, - եէնմէք, դալիալ օլմագ, մաթլուարունա նախլ օլմագ; Զէլալէթ, ա. - անարդութիւն, - խօրլանմագ, ալշադիւնմագ; Զէն, ա. - գարդ, - զիյնէթ, պէզէք; Զէննէ, տ. - կին, - գարդ, ալվէթ, զէննէ; Զէվատէ, պ. ա. տ. - որդիք, - օղուլէր, էվատլար; Զէտէ, ա. - հարեալ, բաղխեալ, - ուրուլմուչ, եարանմիջ; Զիւկրէ, ա. - արուսեակ, - սապահ եըլտրզը, տանեըլտրզը; Զիւմրէ, ա. - ամբոխ, - կիւրիւհ, թագըմ, ինսան պէօվիւկի; Զումիաթ, ա. - խաւար, - դարանլըգ, ատէմի զիյա:

Է.

Էդշան, յդ, զիհն, եդ, ա. - միաք, խելք, հանձար, - զիհն, ադըլ Փիքիր; Էէմ, ա. - ցաւ, տրամութիւն, - գայզը, թասա, տէրտ, աղըլ, աճը: Էլլէտա, ա. - ողջոյն, հրաժարական, - այրըլմագ, զիտալէնմէք; Էհալի, ա. - բնակիչք, քաղաքացի, - սաքին օլան, եէրի, սէքինէ: Էհի մէարիթ, ա. - իմաստուն, զիտուն, խէլսամուտ, - իլիմտար, մալիւմաթլը, պիմիթ, էհի հիւնէր; Էմիլան, մէլճ, ա. - ալիք կոհակիք, - տալիալէք:

Էյիթմէք, տ. - սակել խօսել, - տիմէք, սէօյէմէք: Էնֆա, տ. - օդուտ, օդտակար, - փախէ, մէնֆաաթ: Էշմ, ա. - աշխոյժ հոգւոյ, եռանդ, - ձան ու տիլտէն սէվմէք, սէվտա, կէօնկլիւն հասրէթի: Էշղալ ա. - դործք, զբաղանք, - տաղուաղա, մէշղությէթ: Էշք, պ. - արտասուք, - կէօզ եաշի: Էպնայի, ա. - շնուռածք, - եափըլմիչ, պինա օլմուչ: Էսիրմէք, տ. - բարկանալ, զայրանալ, - էօվքէլնմէք, տարըլմագ: Էսէմէք, տ. - լսել, - իշիթմէք, տույմագ, էսէմէք, տինկլէմէք: Էփագ, վարագ, ա. - տերեւք, - եափրագ: Էտիպ, ա. - պարկեշտ, - էտէպի, հիճապը: Էրապալ, բապպ, ա. - տեարք, - սահիպէք, էփէնտիլէք: Էփուսու, պ. - ափսոս, վիշտ, նեղութիւն, - տէրտ, մինէթ, սըդէթ, հայֆ, եազըդ: Էփրէնձ, ա. - եւրոպայի, - էփրոպալը, Փրէնկ: Էփդաթ, ա. - ժամանակք, - վագըթլար:

Թ.

Թագթագաթ, ա. - ձայն բախելոյ, - ուրմագ, չաւմագ սէտասը: Թաղլյանէ, պ, - խարազան, - գամչը, գըրպաճ, մօտուլ: Թահան, ա. - լսյն, ընդարձակ, - կինիչ, պօլ: Թահալին, ա. - գոհութիւն, դրուտիք, - պէկնմէք, էօկմէք: Թաղեիր, ա. - վտուխութիւն, - տէկիշիլմէք, թէպաթի օլմագ: Թէղայեուտ, ա. - վոյթ, միտ դնել, ուշ ունել.

- իշխմամ, ճահար, մնուդայէթ օլմադ, հասրի
զիհն իթմէք :

Թէշչյէթ. ա. - յառաջ տանել, փառաց հասանել.

- իշ իւբութմէք, մէսնէտէ իրմէք :

Թէնախւագ. ա. - պատշաճութիւն, համեմատութիւն.

- իրի թարափտան պիրավիրինէ մէնսուպ վէ միւ-
շապին օլմադ :

Թէշխիս իթմէք. ա. տ. - զատանել որոշէլ - այրու-
վէ փարդ իթմէք :

Թէշրիփաթ. ա. - պատիւ, մեծարանք, մատեան օ-
րինաց. - միւշըրէ գըլմագ, վէ քիթապի գավախտ:

Թէսավլուր. ա. - նկարել երեւյթ. - նադշվէ խայալ

Թէսքին. ա. - բնակեցուցանել, գետեղել, համողել.

- սաքին իթմէք, եէրլէշտիրմէք, գանտըրմագ :

Թէշխափի, թափի. ա. - հավատակ, ծառայ. - խըզ-
մէթձի, դուլ, թափի :

Թէտպիր. ա. - տնտեսութիւն, կարգաւորութիւն.

- էյի ուսուլ նիզամ գումանոտա պիլմէք :

Թէքալիր. ա. - մեծութիւն. - քէրլամէ, աղամէթ :

Թէք. պ. - միայնակ, որպէսողի, գէթ, գոնեայ .
- եալընըզ թէք, կիպի, պարի, հիչ օլմազսա :

Թէֆէրիւմ. ա. - զրոսանք, հանգիստ, զուարձու-
թիւն. - տէֆի զէմ իշին էլլէնմէք, կէզմէկէ
չըգմագ :

Թէօհիքէ, եղ. թօհափ, յգ. ա. - ընծայ, պարգեւ,
զարմանագործ, դժուարագիւտ, գեղեցիկ. - վէշ-
կէշ, հէտպիէ, արմաղան, տիլանէր, կլողէլ, աղ
պուլունան :

Թուժ, տուժ, տիւգ. գլ. - դուքս. - պէկ, պէկէր
պէկի, պէկ զատէ :

Թէշմիփ. ա. - շարադրել յօրինել. - ախւզմէք, թէ-
շիփ իթմէք :

իզզ. ա. - վառք, պատիւ. - իզէթ, փայէ, չէրէփ:

Իթապ. ա. - կըտամիւանք, յանդիմանութիւն. - ազար-
լսամագ, թէվալիս վէ թէքտիր իթմէք :

Իլմի հէնտէսէ. ա. - երկրաշափութիւն. - իլմի զէ-
մին, միւհէնտիսիպիդ :

Խմթիսար. ա. - համառօտութիւն. - զըսա, մուխ-
թասար :

Խնթի, էնթի. ա. - դու. - սէն :

Խնթիղար. ա. - ակնկալութիւն. - կէօղէմէք, ում-
մագ, պէքլէմէք:

Խվանն, յդ. ախ, եզ. ա. - եղբարք. - գարտաշըր :

Խալրէթ. ա. - օրինակ, խրատ, սքանչելիք. - էօրնէկ,

էօկիւտ, աճայիս միւճիպէ :

Խաթիհզա. ա. - ծաղր, կատակ. - մէզադ իթմէ,

զէվլէնմէ :

Խսթիստատ. ա. - աջողակութիւն, բաւականութիւն.

- եագըլը, հիւնէր, միւնասիպէթլի :

Խս. ա. - տէր, արմատ. - սահկալի, քէօք, թէմէլ:

Խս. տ. - ջերմ, տօթ. - սրճագ, ըսըճագ :

Խվագ. ա. - փոխարէն, տրիտուր. - մուգապէլէ, միւ-
քեափաթ, պէտէլ :

Խրլամագ. ա. - երգել նուագել. - գալիտէ լիէ օգու-
մագ :

Խսթիլլահ. ա. - ընտիր ոճ բանից, այլարանութիւն.

- ֆէնն ու իլմտէ մանահ, մախսուսլէ իսթիմալ օ-
լունան քէլմէ :

Խսթիսմ. ա. - լսել. - տինլէմէք, իշիթմէք, դուլսագ
վիրմէք :

Խմթիքեապ. ա. - յանձն առնուլ, չերկնչելըլ յաս-
տուծոյ զմեղս գործել. - պիր իշէ միւպատէրէթ վէ

միւսացքրէթ իթմէք, ալլահտան խէվֆ իթմէյուալ
կիւնահ իշէմէք :

Կրզատ իթմէք . ար . - առաջնորդել վրկութեան .
- սէլամէթ եօլայ գըլամուղլամադ :

Կւզր . ար . - չըմեղութիւն , պատճառանք . - էօղիւր
պէհանէ :

Կւզրմ . ար . - ուսումն , դիսութիւն . - իլմ , պիլիմ ,
մարիթէթ :

Կւզիր . ար . - բարձր վէրին . - եիւմէ , եօդարը :

Կւիմթ կամ ուխթ . ար . - քոյր . - գըղթարտաշ հէմ
շիրէ , խահէք :

Լ.

Լաթիֆ . ար . - աղնիւ , վայելուչ չքնաղ , հաճոյ , գեւ
զեցիկ . - նազիք , միւսյիմ վէ խօշ օլմն :

Լանազիր . ար . - աննաման , անհամեմատ . - միալի առանը
եօդ :

Լամիւս . խտ . - կեցցէ . - եաշասըն :

Լէպ . պլ . - շրթունք . - տօտագ :

Լէփէ . ար . - տախտակի նիար , - թահթա , թասպիր :

Լէփի . ար . - գոյն . - բէնկ , պօյա :

Լէփւ լէփւ . ար . - գոյնգոյն . - կէօնակէօն , բէնկու
բէնկ :

Լէք . պլ . - ժ բէւր , հարիւր , հազար . - եիւդ պին :

Լունա . խտ . - լուսին . - այ :

Լ.

Լութա . ար . - յանցանք , սիսալանք . - եանըլմադ ,
թագսիրաթ :

Լութմ . ար . - աւարտ , վախճան . - սօն , էնձամ , ար
մրր , պաշտան պաշտ օդումադ :

Լուղիլ . ար . - մուրիմ , բարեկամ . - տօսթ , եար ,
սըրտաշ :

Լասլ . պլ . - նինջ , քուն . - ույդու :

Լաթէմէթ . ար . - կատարած . - սօն , էնձամ , ախըր ,
նիհայէթ :

Լաթուն . ար . - աիկին , բամբիչ . - գատըն , հանըմ :

Լանէնտէ . պլ . - ընթերցող , երգեցիկ . - իրայըճի ,
մութրիալ :

Լասլիս . ար . - պիղծ , աղտեղի . - մէքրուհ , միւրտար,
մլւէվիէս :

Լապք . պլ . - հող . - թոփրադ :

Լէրապլասրէթ . ար . - ուշաթափ լինիլ . - զայ աղլ
օլմադ :

Լուշմ . պլ . - զայրոյցք . - խըրս , էօվքէ , զազէպ , տար-
կընլոդ :

Լուրսամ . պլ . - նազանք , սիդանք , վերեւեթել . - սա-
լընուալ կէզմէ :

Լիլաթ . ար . - խըրյ , պատմուճան փառաց . - տտէմին
սէնաի վէ ֆիլյինէ պէտէլ վիրիէն միւքեափաթ :

Լիւտտամ . ար . - ծառայ , սպասաւոր . - խըզմէթ-
քեար :

Լուուլ . պլ . - գեղեցիկ . - կիւպէլ , ափալէր :

Լուուլու . պլ . - յարձակումն . - եիւրիւյիւշ , հիւծիւմ ,
ծօշմադ :

Լուու . պլ . - ինքն , ինքնին , գլսովին , արդ , խոկ արդ .
- քէնտու , զաթ , նէփի , վէս իմոփ :

Լահիշէք . պլ . - ինդրուլ , ըլճացող . - իաթէք , իա-
թէյիչ . մուրատ խտիծի , արզուքէ :

Լ.

Կէօկէք . տ . - գեղեցիկ , բարենշան . - կիւպէլ , տիլ-
պէր , խուալ :

Կիրեա . պլ . - լացող , արտասուալից . - աղլայըճը :

Կիւփտէ . պլ . - ընտիր , երեւելի , աղնուտգոյն . - սէ-
շիլիչ , կէօմթէրիչի , սոյզատէ :

Ախուց իթմէք, ալ, առ - ունկն դնել . - գուլադ ասմադ
կամ վիրմէք :

Կիւրիւհ, ալ, - զրպն, դունդ, - քէօմէ, սիւրիւ, պէօլիւք
կրան ափւք, գլ, - մեծ դուքս, - պէյէրալէյի:

Կրան ֆէսթէ, իտ, - մեծ հանդէս, խնջոք, - պէօյիւք
ալայ, զիյնէթ :

Հ.

Համիտ, ա, - մաշեալ, ծեր, գովելի . - աշնմըզ,
փիր, մէմուուհ, էօյիւէմէք :

Համի, ա, - կրել տանել, - չէքմէք, սապր իթմէք :

Համտ, ա, - գոհաննալ, - շլաք իթմէք, թէշքքիւլ :

Հայրէթ, ա, - հիացում զարմացում, - շաշմադ, հայ-
րան օլբադ, թաճիւպ իթմէք :

Հանրմ, ա, - տիկին, բամբիչ, - հանըմ, գատրն :

Հարպի, ա, - պատերազմական, հարեւանցի, - հար-
սիէ միւթէալիգ, իւսթիւն քէօյիւ կէչմէք :

Հէմիլարի, ա, - հարթ, հաւասար, - պէրապէր, միւսալի:

Հէմտէրա, ա, - վշտակից, - տէրոտոաչ :

Հէմիս, ա, - ընթացակից, պաշտպան, - այադտաշ,
արդատաշ արդա գօրույլմը :

Հէմիս, ա, - փախադ, - արզու, հավէս :

Հէմիթ, ա, - եօթն, - եէտի:

Հիճրան, ա, - անջատումն յընտանեաց ևա, - սէվտի-
կի մահէլտէն վէ չէյտէն մահրում վէ միւտա
օլբադ :

Հինտի, ա, - սեւանիշ գեղեցիկ, - սիյահ չէհրէ :

Հիւմա, ա, - թոչուն դաստագի, - հիւմա գուշու :

Հիւրիւ, ա, - յաւերժահարսունք, - հիւրիւ դըլազը:

Հիփեայէ, ա, - վէպ, պատմութիւն, - վուգուալ
նագլէրի :

Հուպափ միլիյէ, ա, - աղդասիրութիւն, - միլէթ մէ-
լիմիլիք :

Դ.

Ղաղի, ա, - զինուոր, յաղթող, - մէնկմի, զաֆէր,
զալիալ օլան, էէնէն :

Ղամի, զէմ, ա, ալ, - հոգ, տրտմութիւն, - հիւղն,
քէտէր, զուսսէ, էնոուհ, էնտիչ :

Ղէրայիալ, ա, - զարմանալի, - զարիալէ վէ աճայիալ
օլան :

Ղարիալ, ա, - պանդուխտ օտարական, - զարիալ,
եապանձը, էճնէպի :

Ղափրի, ա, - ցաւ սաստիկ, - շէտիտ տէրտ, աղըլը, աճը:
Ղուլ, ա, - միւտալ ողի, - աճայիալ ճանալար, տիվ-
մին, զարադօնձօլզ :

Ճ.

Ճամէ, ա, - զգեստ, - էսվալ բուալա :

Ճապէճար կամ ճաճա, ալ, - ի տեղիս տեղիս, այսր-
անդը, - մահէլալէ մահէլ, եէր եէրին :

Ճաստև, ա, - լրտես, - շաշուտ, սաիրին էսրարըն
տիւշմէնէ իփչա իտէն :

Ճէնաղէ, ա, - մեռեալ, - էօլմիչ, էօլիւնիւն պէտէնի,
մէյթ :

Ճինտի, ճիւնտի, տ, ա, - զինուորութիւն, - աթա-
պինիձի ասկէր :

Ճիւլուս, ա, - նստել, դահակալէլ, - օթուրմադ,
թախթնիշին օլմադ :

Ճուշ, ա, - եռանդն, - ճօշմադ, գայնամադ :

Մ.

Մաալուր, ա, - ի չըմեղալինէլ արդարանալ, - էօւ-
զըր տիլմէք, թէքրիչ օլբադ, թէմիզէ չըդմադ:

Մառուֆ, ա, - յայտնի, երեւելի, - պիլինմիչ, պէլ-
լէնմիչ :

Մալթ . տ. - ապշեալ զարմացեալ . - շաշմադ , թաւ-
ձիւալ իթմէք :

Մալտամալ . պ. - լի զեզուն , թաթաղուն . - տոլկուն ,
թաչկըն :

Մահ . միհ . պ. - լուսին . - այ , գամէր :

Մայն . մայնա . տ. - դադարում խաղացումն . - տուր-
տուրմագ , ֆէրաղէթ իթմէք :

Մահիր . ա. - քաջահմուտ ճարտար . - ուստատ , վա-
գըփ , մահիր :

Մահպութ . ա. - իջումն . - աշաղը էնմէք , մանաըպ վէ
իթիպարտան տիւշմէք :

Մահթուդ . ա. - պատեալ պատսպարեալ . - սարմագ ,
գուշաթմագ :

Մազպուն . ա. - խարեալ . - ալումնիզ :

Մափ . մափնափ . ա. - մանկաբարձ . - էպէ , էպէ
դարը :

Մանզարի . պ. - չքնաղագեղ վայելուչ . - տիլուէր ,
Մարեօլ . տ. - սոտահակ անզգահ խարեբայ . - եա-
րամագ խօվարտա , տէնկսիզ :

Մէզիք . ա. - առաւել . - զիյատէ , չօդ :

Մէկիլ . ա. - տիմուր տրտում . - գասալէթլի , դուս-
սէլի , դէմիին , թասալը , մահզուն :

Մէհինէլ . պ. - նոր լուսին . - եէնի այ :

Մէրլուսլ . ա. - երեւելի , նախսապատիւ . - րաղակէթ-
լի խօչ կիւզէլ , արզու վէ խթէք օլունամագ :

Մէյ . պ. - գինի . - շբաս:

Մէյթ . ա. - Մէռեալ . - էօլիւ :

Մէն . պ. - ես . - պէն :

Մէշհուր . ա. - հոչակեալ . - շէօհրէթլնմիշ .

Մէշբալ . ա. - բարք , բնութիւն . - խույ , թապլյաթ :

Մէսթ . պ. - արրեալ . - սէրխօչ :

Մէտհ . ա. - դովութիւն , յարդանիք . - էօկմէք , իդէթ ,
իթիսպար իթմէք :

Մէրհապ . ա. . - ընդարձակութիւն . - կէնիչ , պօլ ,
մէյտան :

Միհման . պ. - հիւր . - գօնուգ , միսաֆիր :

Միհր . պ. - սէր . - սէվիլի մուհապաէթ , տօսթլուգ :

Միհրաստ . ա. - խորան . - մէղպահ :

Միհ , միհին . պ. - մեծ , մեծագոյն . - պէօյիւք , ու-
լու , աղիմ :

Միրփէլամ . ա. - ճարտարախօս . - էհլի քէլամ ֆա-
սիհիւլ մանթլուգ :

Միփթահ . ա. - բանալի . - անախտար :

Միւէլիֆ . ա. - հեղինակ , յօրինիչ շարադրող , մա-
տենագիր . - քիթապ թէշլիֆ իտիձի , մուսաննիֆ:

Միթթատ . ա. - սովորեալ վարժեալ . - ատէթ իթմէք :

Միթթէրձիմ . ա. - թարգմանիչ . - թէրձէմէ , թէֆ-
ուր , քէլամի լիսանտին ամէր լիսանէ նագլ իտիձի:

Միւին . ա. - օդնական . - եարտումձի , եալիք :

Միւխաննէթ . ա. - նենդաւոր , ապիրատ , ապերախտ .
- նանքէօր :

Միւթթալիհ . ա. - տեղեակ . - իթիլա վէ վլուգուֆ
քէսպ իթմէի օլան , տէլք իտէրէք անկլամը օլան :

Միւթթալիս . ա. - մոտածութիւն , խոկում , ընթեր-
ցում . - իթիլա իթմէք , թէֆէրգլուր իթմէք , օ-
գումագ :

Միւատիչ . ա. - ժամանակ ծննդեան . - քիմէնին
տօպուղի զէման :

Թարիխի Միւտտիչ . ա. - փրկչին թուական , ամք 'ի
ծննդենէ Յիսուսի . - հազրէթի խանըն թէմէլ-
լիւտի թարիխի կամ թարիխի րումի :

Միւհթէրէմ . ա. - մեծարոյ պատուական . - թազիմ
վէ իհմիրամ օլունուր օլան :

Միւթթղայէիր . ա. - այլ և այլ , պէսպէս իրք . - պիր
պիրինէ պէնմկէմէյուալ պաշկա պաշկա վէ կէօնա-
կէօն օլան :

Սիւհեյեա. ա. - պատրաստեալ. - հազըր, ամառէ՛ :
Մուհիմ. ա. - ստիպիչ, կարեւոր. - պէճիտ, զայէթ
լսղըմ մուղթազի :
Միւհին. ա. - արհամարհ. - խօրլսամադ, ալշադ, իթի-
պարսզ, հագիր, դէլիլ:
Միւհալ. ա. - անհնարին. - գասլիլսիդ, միւմքինափէ:
Միթէհարըիդ. ա. - վառեալ, այրեցեալ. - եանմըշ,
հարդ, օլունմուչ:
Միթէվֆիա. ա. - մեռեալ, հանդուցեալ. - վէ-
ֆաթ իթմիշ, թէսլիմի ճան իթմիշ օլան:
Միւպաֆթէր. ա. - յաղթող. - հէր մագսուտինէ նաիլ
օլան, նուսրէթ վէ դալէպէ իրոէն:
Միւհմշաթ. ա. - աննշան. - պէլիսիդ, պինամ:
Միւմէվհէր. ա. - ականակապ, մարդարտապարդ. -
ձէվէրլէ, տօնանմըշ օլան:
Միւմթաղ. ա. - զատեալ ընտրեալ. - սէշլից իմթի-
յաղ վէ ինթիսապ իտիմի :
Միւնքիր. ա. - ուրացող. - ինքեար իտիմի :
Միւշէվիդ. ա. - վասիադող. - արդուէմէք, հաս-
րէթ չքմեք :
Միւպթէլա. ա. - հարեալ համակեալ. - վուրուլմադ,
կիրիփթար օլմադ իւլսափ կիւմ օլան նէմնէլէ :
Միւսթտղնի. ա. - մեծատուն, շատացեալ. - ասլա-
մէօհմաճ օլբայան :
Միւսփէթ. ա. - աղէտք, թշուսութիւն. - սէֆիլ-
լիք, տէրտ, պէլա, թասա :
Միւվափլոդ. ա. - միաբան, պատշաճ, յաջող. - ըաստ
ուկուն :
Միւվէրիխ. ա. - պատմազիր. - թարիխ նիւվիա,
վուղութի տէհրլյէյի եազան :
Միւտէվիէր. ա. - բոլորի. - եռովարլսդ, տէյիրմի :
Միւրտէ. պ. - մեռեալ. - էօլմիւշ :

Միւքէրրէր. ա. - կրկին, երկրորդեալ. - թէքրար-
լանմըշ իքի տէֆա :
Մուգատուէմէ. ա. - յառաջաբանութիւն. - քիթա-
պըն ասըլ մագտուտէ շուրու օլմազտան էվէլ իրատ
օլունան մէգալ :
Մուհասէրէ. ա. - պաշարումն. - գուշաթմագ տէօրիթ-
թարափըն :
Մուհիթ. ա. - ովլիխանոս. - օդիանոս, պահիրի մուհիթ:
Ն .
Նաշիր. ա. - սիխող, կենդանացուցիչ. - նէշը իտի-
ճի, սաշըմը, տաղըմըմը, տիրիլոփիճի օլան :
Նազի. ա. - կարդ, տող տաղաչափութիւն. - շիր,
տիփի, նիզամ, թէրլիպիպ :
Նամղատ. պ. - խօսումն, առնախօսութիւն. - եա-
վուգլամադ, նշանլամադ :
Նամէ. պ. - նամակ, գիր. - մէքթուալ, սլիթի :
Նան. պ. - հաց, - էրմիքը խուազ :
Նազ. պ. - անխառն, յատակ. - խալիս, սաֆի,
խաս :
Նար. ա. - հուր, կրակ. - օտ, աթէշ :
Նաֆիլէ. ա. - գուր, անօդուտ. - պօշ, պիհուտէ :
Նէճաթ. ա. - ազատութիւն. - ազատլըդ :
Նէսլ. ա. - ազգ, գարմ. - սօյ, սիլիլէ :
Նէվ. պ. - նոր. - եէնի :
Նէվ. ա. - տեստիկ, կերպ. - սօյ, գըսմ, ճինս :
Նիղէ. պ. - նիզակ, տէգ. - մըզրագ, հարպա :
Նիստ. պ. - չիք. - եօդ, եօդ տուր :
Նիւմա. պ. - ցուցանող. - կէօսթէրիճի :
Նուշ. պ. - ըմուել. - իչմէք :
Նիսեան, նէսի. պ. ա. - մոռացութիւն. - ունութ-
մագ, գիրասմիւշ իթմէք :
Նօ. գլ. - ոչ. - եօդ, խայլը, տէկիլ :

Շ.

Շաշաա. ա. - նշոյլ փայլումն. - շավդ, չէօլէ, զիյա,
փարլայըշ, երլորդամագ. :

Շատ. պ. - ուրախ. - շաղ մէսրուր, սէվինճ. :

Շէհպադ. պ. - ընտիր, բազէ, քաջ, աղնիւ. - սէչմէ,
տողան, իյիտ, սօյ :

Շէմի. ա. - մոմ. - մում, չրաղ սլալմումի :

Շէմն. ա. - արեգակ. - կիւնէշ :

Շէպուղ. պ. - գիշեր ցորեկ. - կիմէ կիւնտիւղ :

Շիր. ա. - տող, նուագ, բանաստեղծութիւն. -
մէվզուն վէ մուղաֆիա օլան քէլամ :

Շիր. պ. - առիւծ. - արսլան :

Շիքմ. պ. - որովայն, փոր. - գարըն :

Շիքմիշ. պ. - խորտակեալ, հիւանդ. - գըրըլըշ
վէ միւքէտտէր օլան :

Շիւքիւֆէ. պ. - ծաղիկ. - չիչէք :

Ո.

Ուգուպէթ. ա. - պատիժ, տանջանք. - դաղապ,
ձէզա, էպիյէթ :

Ուս. տ. - ուշ, խելք. - ադըլ :

Ուտ. տ. - ամօթ, պատկառանք. - այս, էտէպ, ու-
թանմագ :

Չ.

Չալապ, չէլէպ. պ. - աստուած. - ալլահ, թանկոր :

Չալ. պ. տ. - ժամ, ժամանակ, հասակ, տիք. - վա-
գըթ, սինն, եաշ :

Չարխ. պ. - ճախարակ, շրջանաշարժ. - աշխարհ. -
հէրաքէթի տէվրիյէ իլէ հէրաքէթ իտէն, տիւն-
եա, փէլք, պախտ,

Չէպի. տ. - իշխան, աղնուական. - էֆէնտի,
պատէ, պէյ :

Չէնտան. պ. - բազումք. - չօդ :

Չէրաղան. պ. - պատրոյկ օծեալ իւղով և հանդէս
գիշերային կանդեղավառութեան. - եաղա պու-
լանմիշ գանտիլէր վէ գ մնտիլ տօնանմասը :

Պ.

Պախտ. ա. - հեռի, հեռաւոր. - ուզագ, երագ :

Պահ. ա. - կագ, բանակախ, վիճումն, գրաւ, գըա-
ւաղրութիւն. - պէյան վէ թէ ֆիթիշ օլանագ մատտէ
հագգընատ քէլամ վէ գավլ իթմէք :

Պապ. ա. - դուռն. - դարու :

Պատ. պ. - եղեցի, հողմ. - օլտոն, րիւզկեար, եէլ:

Պատ, պատէ. ա. - յետոյ. - սօնկրա :

Պատէ. պ. - գինի. - չըրապ, խամր :

Պէհճէթ. ա. - ուրախսութիւն, զուարթութիւն. - շաղ-
լուգ, սէվինճ, ֆիշահլուգ :

Պէշէրիյէթ. ա. - մարդկութիւն, մարդկային բնու-
թիւն. - ինսանիյէթ, ինսանըն թասկի վէ խիւզի:

Պէսթէ. պ. - կապեալ նուագ, տող. - պաղլանմիշ,
գավիալը, թիւրքիւ :

Պէտէն. տ. - պարիսապ, - հիսար :

Պէտթէր. պ. - վատթար. - քէօթիւ, ալլագ, պէթէր:

Պի մանէնտ. պ. - աննման. - էմսալսոց:

Պի վէֆա. պ. - դժրուղ նենդաւոր. - վէֆասըզ սէօ-
զնտէս սապիթ օլմայան, ալտատըզ, խայլն,
նէքէս :

Պի փէրլա. պ. - աներկիւղ. - դորդուսուզ :

Պույ. պ. - բոյր, հոտ. - գօգու :

Պօնճօռնօ. իտ. - բարի լցո. - սապահըն խայլը :

Ա.

Սագիւ. ա. - նեղուցիչ. - սըդէթ վիրիմի, աղըր, կի-
րան օլան :

Սալիկ. ա. - արդար, ուղիղ. - սատրդ, տօղու, սաղ
Սաղար. պ. - բաժակ, սկիհ. - գատէհ, փիալէ,
ճամ:

Սատ զէր. պ. - հարիւր ոսկի. - եխող ալթուն :

Սատիթ. ա. - իշխանք, իշխանուհիք. - էֆէնտի
պէկը հանըմ, խաթուն :

Սէրնամէ. պ. - երեսագիր (հասցէ նամակին). - մէքա
թուսլուն վէ քիթապին պաշընսա օլան խաթթ:

Սէտտէթ. ա. - յաջողութիւն, երջանկութիւն, բախ-
տառորութիւն. - ֆէրխանտէ, միւպարէք, վէ
միւպարէք վագթ:

Սէյահէթ. ա. - պանդխատութիւն, ճանապարհորդու-
թիւն. - պէլտէտէն պէլտէյէ թօլաշուպ կէզմէք,
եօլուլուգ իթմէք :

Սէյյիտ, մէյտ. ա. - տէր, լշխան. - աղա, էֆէնտի
պէկ :

Սէյրան. ա. - զբօսանք, զուարձութիւն, հայեցումն,
սէյր իթմէք, էյլէնմէք, զէվէ իթմէք :

Սէնա. ա. - փառաբանութիւն. - թէմճիտ, համո
ու մէնա :

Սէպավէթ. ա. - մանկութիւն. - չօճուգլուգ :

Սապիթ գատեմ. ա. - հաստատ ոտիւք, անփոփոխ
հանապազրդող. - մէօղիւնտէ պէրդարար օլան,
օյնտգ օլբայան :

Սէր. պ. - գլուխ. - պաշ:

Սէրա. ա. - գոհ, չնորհակալ, ուրախ. - մէմնուն,
մէսրուր, շաղ:

Սէրա. ա. - մեծութիւն, հարստութիւն. - պէօյիւք-
լիւք, զէնկինլիք :

Սէրաղազ. պ. - սկիզբն, յառաջաբան. - պաշանկըն:

Սէրվ. պ. - նոմի. - սէրվի վէ պօյ պօս :

Սէրափա. պ. - յոտից ցգլուխ. - պաշտան այաղա
գատար :

Սէփիհ. ա. - տվամար, յիմար, շռայլ. - ագլու իտրա-
գի նադիս օլան վէ իսրաֆնի օլան :

Սէրքէշ. պ. - ստամբակ. - նագս զբուտ, ասը, խօ-
վարտա, պաշ գալուղրան կամ չէքէն :

Սէփինէ. ա. - նաւ. - կէմի :

Սէփիտ. պ. - սպիտակ. - ագ, պէյազ :

Աիթարէ. պ. - աստղ ախտարք, բաղր. - երլորդ
ախթէր, քէվէպ, պախմի :

Սինէ. պ. - կուրծք. - կէօթիւս :

Սինէպէնտ. պ. - կրծանոց. - կէօքիւսլիւք, կէօքս
պաղը :

Սիւրմէ. պ. ա. - սնդոյր, ծարիր. - սիւրմէ, քէհլ:

Սօլէ. իտ. - արեւ. - կիւնէշ :

Վ.

Վասիյէթ. ա. - կտակ, շամայէթ, ահտ, գավլ:

Վէհմ. ա. - կասկած, երկիւղ. - շիւրհէ, գօրգու,
խէվիք :

Վէսլէսէ. ա. - կասկած, վարանք, երկմտութիւն.
գուրունթու, շիւրհէ, գօրգու :

Վիւսաթ. ա. - ընդարձակութիւն, կար, ոյժ, բա-
ւականութիւն. - կէնիչ օլմագ, թապ, թագաթ,
գուտրէթ :

Վուսէթ. ա. - հասում, ժամանում. - ուշչիմագ,
աշիգ մաշուգէ գավլուշմագ :

Տանիշէր. պ. - իմաստուն, գիտուն, հանձարեղ
խելամուտ. - պիլիին, ալիմ մալիւմաթլը :

Տէմ. պ. - ժամ, շունչ, զուարձութիւն. - գաղթ,
սօլուգ, նէփէս, զէվէ :

Տէմ. ա. - արիւն. - գան :

Տէմ էտու, ա. - արտասուք. - կէօղ եաշը :

Տէսմուր. պ. - հրաման. - իղին, ձէվազ սահիպ մէսնէտ:
Տէվա. ա. - գեղ դարման. - իլամ, մալիմէ, չարէ,
տէրման:
Տէվրան. ա. - շըջումն, շուրջ գալ. - տէվր իթմէք,
կէղինմէք:
Տիւ. պ. - սիրտ. - եիւրէք, կէօնիւլ գալու:
Տիւլիշ. պ. - սրտեայ, քաջասիրտ. - եիւրէքի, ձէ-
սուր, շէնի:
Տիկիր. պ. - սրտեայ, քաջ. - եիկիտ, ձէսուր:
Տիկիր. պ. - նեղութիւն սրտի. - կէօնիւ ինձինմիշ,
քէտէրլէնմիշ:
Տիպա. պ. - դիպակ. - պիրնէվ իրէք դումաշ:
Տիւա. ա. - աղօթք, մաղթանք. - ալլահ թալէյէ նկազ
Տիւրէք, տիւր. ա. - մարդարիտք. - տիւրէլք,
պէօյիւք ինձուլէք:
Տուդա. իտ. - դուքս, բուքա. - պէկ պէկէք պէկի,
բաշա:
Տէլի. ա. - առաջնորդ, ցուցանող. - տօրու եօլ
կէօթէրինի վէ գլազրւզուդ իտիմի օլան:

Բ.

Բագիդ, բագիգաթ. ա. - ծառայ, նուրբ, դժաճ.
- գուլ, ինձէ, բահմու:
Բախտ. ա. - սպաս, ձիագէնք. - աթ թագըմու սի-
լահ թագըմու:
Բահիլ. ա. - ճանապարհորդ. - եօլմու:
Բահմ. ա. - ողորմ. - մէրհամէթ:
Բէգապէթ. ա. - դիտող, զնիչ. - կէօղէթմէք, ին-
թիզար իւզրէ օլմադ:
Բէհս, բաս. ա. - գլուխ. - պաշ:
Բէմ. պ. - երամ. հօտ. - սիւրիւ:
Բէվիշ. պ. - ընթացք. - կիտիշ, եիւրիւլուշ թարզ.
Բավզա. ա. - պարտէզ, բուրաստան, դրախտ.

- պաղչէ, չիմէնլիք, ձէննէթ, միւրդի դար:
Բէվագեապ. ա. - գեղեցկութիւն կամ պայծառու-
թիւն գտնող. - կիւղէլիք վէ կիւսն պուլան:
Բէֆգաթ. ա. - ընկերութիւն. - եօլտավլդ, արգա-
տավլդ:
Բէֆթար. պ. - գնացող. - կիտիշ, եիւրիւյիւշ, հէ-
րացէթ:
Բիքեաթ. ա. - խոնարհեցուցանել գգլուխ յերկիր.
- պաշնը եէրէ էկմէք:
Բիւզկեարտիտէ. պ. - բազմահմուտ. - ահվալ ալէմ
պիլիր, մափւմաթլը:
Բուհ. ա. - ելթ, գնա. - կիթ:
Բուկալան. ա. - կրօնաւոր, աբեղայ. - բահիպ, քէշիչ
բարագ տէրլիշ, մանասթրտա օթուրան:
Բույ. պ. - երես. - եիւզ, չէհրէ, միմա:
Բիվայէթ. ա. - պատմութիւն, վէպ. - նագլիյէթ,
հիքեայէ, գըսաս, գաղլիյէ:
Բանա. ա. - գեղեցիկ. - կիւղէլ, տիւպէր, լաթիփ,
փիւր բէվնագ, օլան:

Փ.

Փաշմագ. տ. - հողաթափ. - բարում, այագ գապը:
Փէնահ. պ. - ապաւէն, պատսպարան. - սըլինաճագ
մահէլ, մէճա:
Փէնտ. պ. - խրատ, յորդսր. - էօկիւտ, նասի-
հաթ:
Փէրչն. պ. - ոլրել, հաստատել զծայր բեւեռին.
- գըլըրը գավիլէթմէք մըիւըն ուճունու:
Փէրվա. պ. - երկիւղ. - ըզթըրապ, գորգու, վէս-
վէսէ, գայս:
Փէրվիր. պ. - մնուցիչ. - պէսլիմինի:
Փէրվէրտէ. պ. - սնուցեալ, կրթեալ. - պէսլինմիշ,
թէրպիյէ կէօրմիւշ:

Փիյաէ . պ . - բաժակ . - գատէհ (տօլու):
Փիր . պ . - ծեր . - գոճա ատէմ , իսթիյար :
Փիւսէր . պ . - մանուկ , տղա , զաւակ , որդի . - օ .
- զուլ , ողլան , օղլանձըգ , էրքէք չօճուգ :
Փիւր . պ . - իւ . - տօլու :

Փուշ . պ . - կամուրջ . - քէօրիւ :

Փուխմէ . պ . - եփեալ , հասեալ . - փիշմիշ էրիշմիշ:

Փուսատ . տ . - սպասք , զէնք . - թէնէմիւլաթ , սիլահ :

Ք .

Քեամիլ . ա . - կատարեալ . - թամի թէմամ , քեափի ,
նոդսանսըլ :

Քէլսպ . քէլպ . ա . - շունք . - իթէր , քէօրէքէր ,
քէլսպէր :

Քիլսա . քիլսա . տ . - եկեղեցի . - քիլիսէ :

Քէշփ . ա . - յայտնութիւն , յայտարարութիւն . - մախփի
վէ մէնհուլ նէսնէյի աշխիքեար իթմէք , մէյտանա
շըդարմագ :

Քիւնձ . պ . - խորչ , անկիւն . - քէօչէ , պուճագ , զավիյէ :

Քիւշա . պ . - բացող . - աշըմի օլան , ֆէրահլանտը-
րինի օլան :

Քիւստախ . պ . - յանդուգն , լիրք . - արաըզ էտէպսիզ:

Քեափի . ա . - բաւական , շատ . - էլ վէրիր , եթիշիշիր ,
քիփայէթ իտէր օլան :

Քէնքէվ . պ . - թիւրընթաց . - էկրի կէտէր օլան ,
միւսթագիմ էթվար օլմայան :

Ֆ .

Ֆախիր . ա . - փառաւոր , պանձացող , պարծող . -
տուրուլուպ ֆախիր ու մուպահամի իտիմի վէ սալ-
թանաթլու օլան :

Ֆանթիզեա . գ.գ . - պչրանք , փառաւորութիւն . - պիւս
սալթանաթ :

Ֆարիս . ա . - հեծեալ , ձիաւոր , առիւծ , պարսիկ .
- աթլու , սիւվարի , արպան , աճէմ:

Ֆէթհ . ա . - բացումն . - աշմագ , քիւշատ իթմէք :

Ֆէթք . ա . - երկինք , այխարչ , բաղդ . - կէօկ , տիւնեա,
պախմի , թալի :

Ֆէլքրէտէ . ա . - վատարախտ , վշտակիր . - տէրտ վէ-
սրդընթըյէ միւպթէլա օլան :

Ֆէվր . ֆէվրի . ա . - եռանդ , երագութիւն . - աճէլէ ,
սիւրաթ , ֆըշկըրմագ , գըշկըրմագ :

Ֆէտաքէար . ա . - փրկանք , անձնուէր , զոհող . - պիր
նէսնէնին խէլաս վէ եա պագասի իչին տիկէր
նէսնէ թէրք վէ իթա իթմէք , ձան սիրալըդ :

Ֆէրաղէթ . ա . - զանց առնել , թողուլ . - պիր նէս-
նէյի պրաղուպ թէրք իթմէք :

Ֆիհրիաթ . պ . - ցանկ , գլսակարգութիւն , յայտա-
րարութիւն գլսոց . - պիր քիթապտէ օլան մատ-
տէլէրին տէփթէր էսամէսի :

Ֆիրավան . պ . - բաղում . - չօգ , պօլ քէսիր օլան :

ԻՇՊՈՒ ՀԻՔԵԱՅԵՏԵ ԶԻՔԻ ԿԵԶԵՆ

ԻՇԽԱՍԽՐՆ ԷՍԱՄԷՍԻ

Գ.Ա.ՐԼ.Օ. ՕԼ վագթին ֆըրանսըզ գրալընըն
լամի տիր :

ՏՈՒԼՖԻ ՏՈՒՂԱ. Մէղքիւր գրալըն ագրապասընտան
պիր վէզիր տիր քի , Վէնանըն փէ-
տէրի տիր :

ԵԱ.ԳՈՒՊ. Խատէմէի տէվէթտէն վէ թիմար-
լու սիխահի զախմէրտէն օլուալ ֆա-
րիսին վէտէրի տիր :

ԳԱ.ՐԻՍ. Մէղքիւր Եագուապուն օղլու տուր:
Վուշի տուգանըն գըզը տըր քի ,
մէշհուր իւչ կիւզէլ գըզէրին պիրի
օլուալ ձէնկ օյունունտա պէեազ սրայ-
րալ իւչ խիլաթի լանազիր զըրիս :

ԸՍՏԱՆՑԱ. Ինկիլուգրալըն հէմիլիքսի տիր քի,
օյուն ձէնկինէ , նէվիճատ քէլք սիլա-
հի խիլաթ իրսալիթմիշ օլուալ եէշիլ
պայրադիւչ թէմէվիլում իթմիշ տիր:

ՖԻԼՈՒԹԻ. Նորմանտա տուգանըն գըզը տըր
քի , կէվէրի թաճ խիլաթ իրսալ
իթմիշ օլուալ գըրմըզի պայրադիւչ
թէմէվիլում իթմիշ տիր :

ՕՐՏՈՒՎԱՐՏ. Ֆարիսին աօսթու տուր :
Վէնանըն թայէսի տիր :

ՖԻՀՐԻՍԹԻ ՔԻԹԱՂ

ՄՈՒԳԱՍՏԷՄԵ

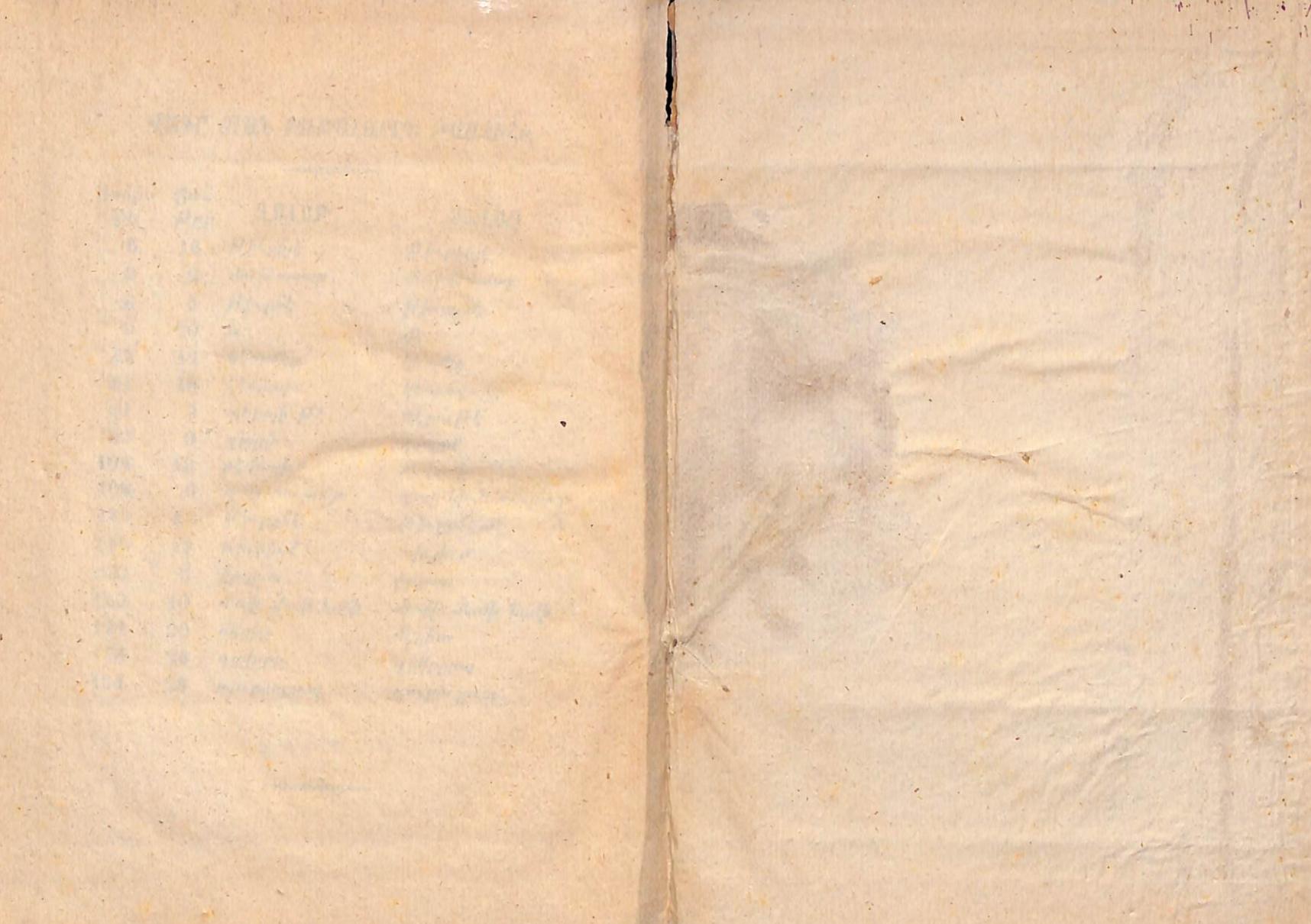
	5
Ա. Թարեւէն լուժար . Վէնանըն նէսէլ . Հունանը :	11
Բ. Թարեւէն նէսէլ :	12
Գ. Թարեւս Օրորուլուր իւկ ոսոր օլուուղի :	12
Դ. Թարեւս Օրորուլուր իւկ Վէնանըն գէնաժարէ :	13
Ե. Վէնան զէման օլուուղի իւին գէտէրէ ճէնէ :	17
Զ. Թրանս շնհէ ոտիւ նէրուր ճէնէ օյունէ :	22
Է. Թարեւէն գէտէրէ խասիւ օլուուղի ճէօր :	34
Ը. Տուլիքէ էրէնէլ Վէնանըն ոտիւ հէնորէին :	35
Թ. Վէնան գէտէուն իւինու բունիւսուն ալոււէ :	40
Ժ. Եագուալ Վէնայէ ուիւնէն իւին Տուլիքէին :	47
ՃԱ. Վէնանըն Թարեւէն գէրուրէրէ :	51
ԺԲ. Տուլիքէն Վէնայէ Սասուէ վէ Եագուալ լուկուն :	52
ԺԳ. Վէնանըն իւլաղի :	60
ԺԴ. Եագուալուն իւլաղի :	60
ԺԵ. Թարեւէն էհջարէ :	61
ԺԶ. Թարեւէն Օրորուլուրէ մէրուուղի :	62
ԺԷ. Անասըն վէ պաղտաւն մէրուուղի :	63
ԺԸ. Թարեւս անասը Վէնայէ մէրուուղի իւօնիւրուէնէ :	64
ԺԹ. Սէլուէն Վէնայէ առու արշէ էւշէ :	64
Ի. Հէրույէ :	65
ՒԱ. Վէնարէն Թարեւէն մէրուուղի :	66

իթ.	Հիւտայէ :	68
իդ.	Օրորուշաբառէն մէ+լուսա:	69
իդ.	Փեռերէնաբէն մէ+լուսա:	69
իե.	Հիւտայէ :	70
իջ.	Վկնասաբէն թարէնէ նէ+ըաբ մէ+լուսա:	71
իլ.	Տու-լիէ վկնայէ ելէրմէ+ մէրարէ:	72
իլ.	Տու-լիէնէն քրալս մէ+լուսա:	72
իթ.	Գրալսան ճէլապահամէ :	73
լ.	Տու-լիէ վկնայէ ելէրմէ+ նէ+լիչէ:	73
լԱ.	Սապէլ է-ընկնուագէ նէ+եւուիէ :	75
լԲ.	Վկնա Սապէլ էլ հափու գօնուլուսապա:	76
լԳ.	Գրալ նարաֆընաբան որուգուստաբէն հէլուիէ :	77
լԴ.	Տու-քաղաքանէն հապու հէլուիէ :	78
լԵ.	Թարէնէ իւրեւ հափու եօլ ետիւընէ :	81
լԶ.	Գարւ գրալ Տու-լիէն Սապէրէ կէօն:	83
լԷ.	Տու-լիէնէն Սապէրէ եօլու օլուսա:	85
լԸ.	Սապէր սու-լանէն Տու-լիէն հափու գօյ:	86
լԹ.	Թարէն ահզալնաբէն հուլ-մուլ:	87
լ.	» աօղունէ պաշերէլ աօնի օլուսա:	89
լԱ.	» խաւնաց աօղունը սաղաւրը ֆէրման ալուընէ:	90
լԲ.	» եֆէնճ ըստհանան ըստու հէլուիէ :	91
լԳ.	» քալէս իւրեւ Տու-լիէն իւրուի:	94
լԴ.	» ըստհանէ Տու-լիէն իւրուերուիէ:	95
լԵ.	» քալէ պէ+ճէլէրէնէ զիրափէն. Տու-լի. իւլ:	97
լԶ.	» Տու-լիէ էլ վկնայէ ֆէրմուէրէ:	98

լԵ.	Թարէն վկնայէ որուիւ-լուէրէ :	99
լԲ.	Տու-լիէ Թարէնէ քօնադ ուեւէլուուիէ :	99
լԹ.	Թարէն ըստհան Տու-լիէն իւրուերուիէ:	100
Ծ.	» ըստհանէ հադու իւրուիէ :	101
ԾԱ.	» իւլունէ ուէֆա իւրուիէ :	102
ԾԲ.	Թարէնէն է-ընկնուի իւրուիէ վլ+ենուին ուլորուի:	102
ԾԳ.	Վկնանը նէւլիւիւին:	104
ԾԴ.	Թարէնէլ Տու-լիէն իւրուիւլուի:	106
ԾԵ.	Թարէն Տու-լիէն իւրուիւն ուէլուերուիէ :	106
ԾԶ.	Տու-լիէ Թարէնէն իւրուիւ ու մարէրէն:	107
ԾՀ.	Վկնա Թարէնէլ նիւեան օլուսա:	109
ԾԸ.	Սապէլէն հաւլ:	109
ԾԹ.	Սապէլէն Օրորուշաբառ էլ նիւեանէ:	110
Կ.	Տու-լիէնէն վլիչուի:	110
ԿԱ.	Թարէնէն վլ Վկնանը վլիչուլուի:	110
ԿԲ.	Օրորու Սապէր վլ Սապէլէն վլիչուլուի:	111
ԿԳ.	Խաւնաց խաւնաց մարն Լարըն:	111

ՎԱԳՐ ՅԼԱՆ ԽԱԹԱԼԱՐԸՆ ԹԱՍՀԻՀՀԻ

Աահի-	Աա-	ԴԱԼԱԹ	ՍԱՎԱՊ
ՔԷ	ԹԷՐ		
3	16	Թիւբիյէ	Թիւրբիյէ
8	2	մութասար	մուխթասար
8	5	Թիւքճէ	Թիւքճէ
9	20	և	վէ
45	12	կէօրմէք	կէօրէք
81	19	կէօրտիւ	կէօրտիւէք
91	9	պէրալիւթէ	Պէրութէ
96	9	գըղըն	գըղըմ
104	19	րէվազի	րէվզափ
109	6	գաչ սուրուր	գաչ կիւն սուրուր
112	14	թիւքճէ	թիւքճէտէ
115	29	տիւրիւմ	տիւյիւմ
120	5	իրզատ	իրշատ
120	10	մափ մափ նափ	մամի մամի նափ
124	20	մէզիք	մէզիտ
133	26	գըվըրը	գըվըրըպ
134	28	սուրուլուալ	գուրուլուալ

P. U.

Nº 8644

✓

10 25 84